

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

2010 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

(Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. rugpjūčio 25 d.
nutarimu Nr. 1220 patvirtintą ataskaitos formą)

2011 m. kovo 1 d. Nr. 8D-85 (16.12)

Vilnius

TURINYS

I.	IŽANGA.....	2
II.	VYKDYTA VEIKLA IR PASIEKTI REZULTATAI.....	5
	ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS 2010 M. VYKDYTOS PROGRAMOS.....	8
1.	Tiesioginių išmokų ir rinkos reguliavimo priemonių finansavimas (65.01).....	8
2.	Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai programa (66.01).....	12
3.	Kaimo rėmimo programa (01.29).....	24
4.	Žemės ūkio ir žuvininkystės politikos įgyvendinimas (01.32).....	31
5.	Žemės ūkio ir žuvininkystės politikos formavimas (01.34)	41
6.	Europos žuvininkystės fondo programa (67.01).....	44
7.	Biodegalų gamybos plėtros parama (01.41).....	47
8.	Žuvininkystės duomenų rinkimas ir kontrolė (70.01).....	48
9.	Specialioji valstybės rezervo tvarkymo programa (01.84).....	50
10.	Specialioji žuvininkystės rėmimo programa (01.85).....	51
	NACIONALINĖS ŽEMĖS TARNYBOS PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS 2010 M. VEIKLA IR VYKDYTOS PROGRAMOS.....	52
1.	Žemės tvarkymas ir administravimas bei geografinės informacijos infrastruktūros vystymas (01.001).....	54
2.	Žemės reformos vykdymas (01.002).....	59
3.	Žemėtvarkos institucijų išlaikymas (01.003).....	60
	NACIONALINĖS MOKĖJIMO AGENTŪROS PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS 2010 M. VEIKLA IR VYKDYTOS PROGRAMOS.....	62
1.	Parama žemės ūkiui ir maisto pramonei (01.01).....	73
III.	TARPINSTITUCINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMO REZULTATAI.....	75
IV.	ARTIMIAUSIO LAIKOTARPIO VEIKLOS PRIORITETAI	87

I. IŽANGA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau – Žemės ūkio ministerija) veiklai ir politikos formavimui turi įtakos šalyje vykstantys politiniai procesai ir su jais susiję priimami sprendimai, taip pat ES institucijų sprendimai.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008–2012 m. programos XIV skyriuje „Lietuvos kaimo plėtra“ nustatyta, kad pažangioms permainingoms užtikrinti būtina gerinti teisinę ir institucinę aplinką, pertvarkyti žemės išteklių valdymo institucijas, tobulinti aplinkosaugos ir žemės, miškų bei vidaus vandenių išteklių vadybą. Įgyvendinant Vyriausybės programos nuostatas ir gerinant teikiamų viešųjų paslaugų kokybę, artinant jas prie vartotojo ir mažinant biurokratinę naštą, 2010 m. buvo pertvarkytas Žemės ūkio ministerijos ir pavaldžių įstaigų valdymas.

Kad būtų užtikrintas efektyvus funkcijų bei veiklos procesų vykdymas, programinio biudžeto įgyvendinimas ir asignavimų bei turto valdymas ir kontrolė ministerijoje ir pavaldžiose įstaigose buvo atskiriamos politikos formavimo ir stebėsenos bei politikos įgyvendinimo funkcijos, atliekamas vykdomų veiklų ir funkcijų bei darbuotojų skaičiaus optimizavimas, derinama ministerijos ir pavaldžių įstaigų tarpusavio veikla, strategija ir organizacinė struktūra, stiprinama žemdirbių savivalda, perduodant jai dalį funkcijų.

2009 m. Žemės ūkio ministerijos valstybės tarnautojų ir darbuotojų pareigybių skaičius sumažėjo nuo 352 iki 329, t. y. panaikintos 23 pareigybės. Nuo 2010 m. sausio 1 d. buvo atlikti ministerijos struktūriniai pertvarkymai, optimizuojamas etatų skaičius, tobulinama administracinė procedūra. Įvykdžius pertvarkymus, nuo 2010 m. balandžio 1 d. ministerijoje buvo atsisakyta 33 pareigybių. Atsižvelgiant į tai, kad į ministeriją iš Žuvininkystės departamento prie Žemės ūkio ministerijos buvo perkelta 17 pareigybių, ir pagal perimtas funkcijas iš apskričių 2010 m. liepos 1 d. buvo skirtos 4 papildomos pareigybės, šiuo metu ministerijoje yra 317 valstybės tarnautojų ir darbuotojų pareigybių.

Atlikti pertvarkymai ministerijai pavaldžiose įstaigose:

– Pertvarkytos žuvininkystės sektoriaus srities institucijos. Reorganizuotas Žuvininkystės departamentas prie Žemės ūkio ministerijos, Lietuvos valstybinis žuvininkystės tyrimų centras ir Laukystos žuvų veislynas – šios institucijos sujungtos į vieną Žuvininkystės tarnybą prie Žemės ūkio ministerijos. Žuvininkystės sektoriaus politikai formuoti ir Europos Sąjungos paramai žuvininkystės sektoriui administruoti ministerijoje įsteigtas vidaus struktūrinis padalinys – Žuvininkystės departamentas.

– Optimizuota augalininkystės srities valstybės institucijų veikla, sujungiant Valstybinę augalų apsaugos tarnybą, Valstybinę sėklų ir grūdų tarnybą prie Žemės ūkio ministerijos ir Lietuvos valstybinį augalų veislių tyrimo centrą į vieną instituciją – Valstybinę augalininkystės tarnybą prie Žemės ūkio ministerijos. Įsteigus Valstybinę augalininkystės tarnybą, atsisakyta tam tikrų funkcijų dubliavimosi, efektyviau naudojami finansiniai ir žmogiškieji ištekliai. Žemdirbiams teikia paslaugas ir ūkinę veiklą kontroliuoja viena įstaiga.

– Pertvarkoma gyvulių veislininkystės sistema. Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmams perduotas veislininkystės institucijų finansavimo administravimas. Reorganizuota Valstybinė gyvulių veislininkystės priežiūros tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos, optimizuotas VĮ „Gyvulių produktyvumo kontrolė“ darbas – pertvarkius valstybės įmonę į uždarają akcinę bendrovę suvienodintas dalies valstybės kontroliuojamų veislininkystės sistemos dalyvių juridinis statusas, optimizuota jų veikla ir sudarytos sąlygos diegti pripažintus gero valdymo principus, bus mokami valstybei dividendai.

– Nuo 2010 m. liepos 1 d. Nacionalinei žemės tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos buvo priskirtos likviduotų apskričių viršininkų administracijų vykdytos žemės tvarkymo ir administravimo funkcijos kaimo ir miesto gyvenamosiose teritorijose. Šis pasirinktas žemės tvarkymo ir administravimo pertvarkymo modelis yra tinkamiausias, kadangi valstybinės žemės patikėtinis yra valstybės institucija, turinti savo padalinius savivaldybių teritorijų centruose, o žemės tvarkymo ir administravimo paslaugos suteikiamos arčiau gyventojų. Sumažintas licencijų ir leidimų skaičius.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. rugpjūčio 12 d. nutarimu Nr. 1169 „Dėl valstybės įmonės Valstybinio žemėtvarkos instituto pavadinimo pakeitimo ir valstybės įmonės Valstybės

žemės fondo savininko teisių ir pareigų įgyvendinimo“ (Žin., 2010, Nr. 99-5123) įsteigta Valstybės įmonė Valstybės žemės fondas.

– Siekiant efektyviau administruoti Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšas, skirtas paramai žemės ūkiui, kaimo plėtrai ir žuvininkystei, bei sukurti tokią Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos organizacinę struktūrą, kuri administruojant paramos priemones leistų užtikrinti efektyvų funkcijų ir veiklos procesų vykdymą, asignavimų bei turto valdymą ir kontrolę, patvirtinta nauja įstaigos organizacinė struktūra, įsigaliojusi 2011 m. vasario 1 d.

Atlikus Žemės ūkio ministerijos bei jos valdymo srities įstaigų reorganizaciją ir patobulinus administracines valdymo struktūras 2009–2010 m. visoje sistemoje sumažėjo 376 pareigybės (neįskaitant papildomai skirtų pareigybių, susijusių su funkcijų perėmimu iš likviduotų apskričių).

Vykdamas Žemės ūkio ministerijos ir jai pavaldžių gyvulininkystės, augalininkystės ir žuvininkystės įstaigų ir organizacijų kontrolę buvo patvirtinti šie teisės aktai:

1. Lietuvos Respublikos augalų sėklininkystės įstatymas (Žin., 2001, Nr. 102-3623; 2010, Nr. 13-619). Šiuo įstatymu siekiama mažinti valdymo išlaidas, užtikrinti vieno langelio principo įgyvendinimą, supaprastinti augalininkystės srities administravimo institucijų valstybinį valdymą;

2. Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso (Žin., 1985, Nr. 1-1) 241³ straipsnis pakeistas ir 245¹ straipsnis pripažintas netekusiu galios Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 89-1, 167-3, 188-14, 238-1, 239, 241-3, 259-1, 320 straipsnių pakeitimo ir 245-1 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymu (Žin., 2010, Nr. 13-613). Šiuo įstatymu siekiama užtikrinti Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos administracinius gebėjimus, nuo 2010 m. balandžio 1 d. nagrinėjant administracines bylas už Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 105, 106, 107 ir 107³, 89¹, 189 straipsniuose nustatytus pažeidimus;

3. Lietuvos Respublikos fitosanitarijos įstatymas (Žin., 1999, Nr. 1333-3285; 2010, Nr. 12-559).

4. Lietuvos Respublikos augalų apsaugos įstatymas (Žin., 1995, Nr. 90-2013; 2010, Nr. 13-620), kuriame numatyta reorganizuoti Valstybinę augalų apsaugos tarnybą, Valstybinę sėklų ir grūdų tarnybą prie Žemės ūkio ministerijos ir Lietuvos valstybinį augalų veislių tyrimo centrą į Valstybinę augalininkystės tarnybą prie Žemės ūkio ministerijos, būtina užtikrinti, kad pastaroji perimtų augalų apsaugos produktų registravimo ir jų kontrolės funkcijas;

5. Lietuvos Respublikos pašarų įstatymas (Žin., 2000, Nr. 34-952; 2010, Nr. 12-560), kuriame siekiama tinkamai įgyvendinti valstybės politiką pašarų srityje, kai Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba bus sujungta su Valstybine augalų apsaugos tarnyba ir Valstybinio augalų veislių tyrimo centru, o jų funkcijas vykdys Valstybinė augalininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos. Be to, Valstybinės sėklų ir grūdų tarnybos funkcijos pašarų valstybinio valdymo srityje paskirstomos Valstybinei maisto ir veterinarijos tarnybai ir Valstybinei augalininkystės tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos;

6. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. rugsėjo 22 d. nutarimas Nr. 1315 „Dėl valstybės įmonės „Gyvulių produktyvumo kontrolė“ pertvarkymo ir turto investavimo“ (Žin., 2010, Nr. 113-5758);

7. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. rugsėjo 22 d. nutarimas Nr. 1316 „Dėl valstybės įmonės „Šėduvos avininkystė“ pertvarkymo ir turto investavimo“ (Žin., 2010, Nr. 133-5759);

8. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. rugpjūčio 31 d. nutarimas Nr. 1261 „Dėl valstybės įmonės „Šiaulių regiono veislininkystė“ pertvarkymo ir investavimo“ (Žin., 2010, Nr. 104-5404);

9. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. rugsėjo 22 d. nutarimas Nr. 1332 „Dėl pritarimo reorganizuoti Kauno augalų veislių tyrimo stotį, Kaišiadorių dekoratyvinių augalų veislių tyrimo ir karantino stotį, Pasvalio augalų veislių tyrimo stotį, Plungės augalų veislių tyrimo stotį, Šilutės augalų veislių tyrimo stotį, Utenos augalų veislių tyrimo stotį ir Vilniaus augalų veislių tyrimo stotį“ (Žin., 2010, Nr. 133-5775).

Žemės ūkio ministerija 2010 m. didelį dėmesį skyrė tam, kad būtų sudarytos kuo didesnės galimybės pasinaudoti ES parama.

Atlikti Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos pakeitimai: pareiškėjams, siekiantiems mažesnės paramos (iki 150 tūkst. Lt) parengta patrauklesnė supaprastinta paramos teikimo tvarka; kai kurioms programos priemonėms padidintas paramos intensyvumas; padidintos priemonių paramos projektui ir laikotarpiui sumos; padidinti kompensacinių išmokų dydžiai; numatyti kiti palengvinimai pareiškėjams, susiję su priemonių specifiškumu; supaprastinta skolinimosi tvarka; sudaryta galimybė skolintis ne tik iš kredito institucijų, bet ir iš juridinių bei fizinių asmenų; pradėta įgyvendinti finansų inžinerijos priemonė Paskolų fondas; supaprastintos paramos administravimo procedūros.

Siekiant efektyviai pasinaudoti Europos žuvininkystės fondo parama, sprendžiant pagrindines Lietuvos žuvininkystės sektoriaus problemas, skatinant jo plėtrą, didinant konkurencingumą, užtikrinant ekonominį, aplinkos ir socialinį tvarumą, žuvų išteklių tausojimą ir atkūrimą, buvo supaprastinti paramos teikimo reikalavimai, administravimo procedūros, panaikinti kai kurie pareiškėjams taikomi reikalavimai ir kriterijai.

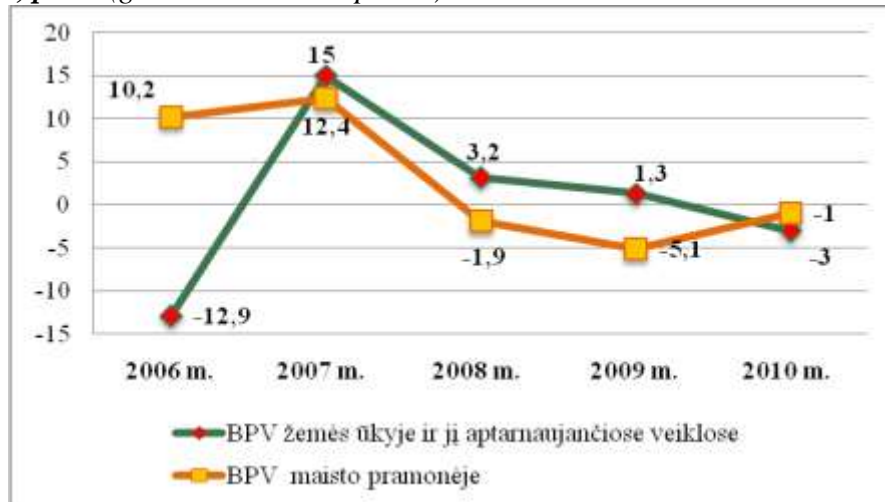
Sukurta interneto svetainė www.paramakaimui.lt, kurioje galima rasti koncentruotą informaciją apie paramą pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programą.

II. VYKDYTA VEIKLA IR PASIEKTI REZULTATAI

Žemės ūkio ministerijos strateginis tikslas – formuoti ir įgyvendinti sektoriaus struktūrinę politiką, užtikrinant ilgalaikę konkurencingo žemės ir maisto ūkio plėtrą, skatinant įvairesnę ekonominę veiklą kaime, atsinaujinančių energijos šaltinių plėtrą, aplinkos apsaugą ir kraštovaizdį puoselėjantį ūkininkavimą, prioritetą teikiant šeimos ūkiui.

Strateginio tikslo pasiekimui vertinti nustatyti šie efekto kriterijai:

- 1. Bendrosios pridėtinės vertės, sukurtos žemės ūkyje ir jį aptarnaujančiose veiklose, pokytis palyginti su ankstesniais metais, proc. (grandine susieta apimtis)**
- 2. Bendrosios pridėtinės vertės, sukurtos maisto pramonėje, pokytis palyginti su ankstesniais metais, proc. (grandine susieta apimtis)**

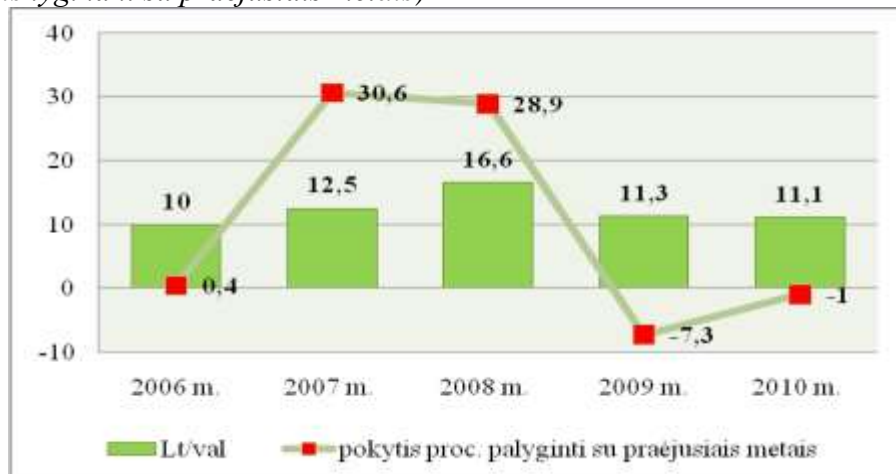

Šaltinis: Statistikos departamento duomenys

Remiantis išankstiniais Statistikos departamento duomenimis, 2010 m. žemės ūkyje ir jį aptarnaujančiose veiklose sukurta bendroji pridėtinė vertė (BPV), palyginti su 2009 m., sumažėjo 3 proc. (buvo planuotas 2 proc. BPV padidėjimas). BPV mažėjimui didelės įtakos turėjo dėl nepalankių meteorologinių sąlygų gautas ketvirtadaliu mažesnis grūdinių augalų derlius.

Pagal Statistikos departamento I–III ketvirčių duomenis, 2010 m. maisto pramonėje prognozuojama 1 proc. mažesnė sukurta bendroji pridėtinė vertė, palyginti su 2009 m. (buvo planuotas 2 proc. BPV padidėjimas).

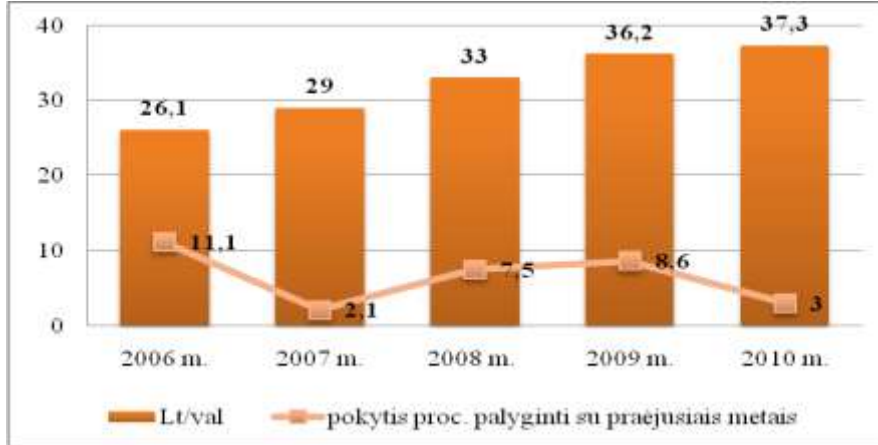
- 3. Darbo našumo pokytis žemės ūkyje (pridėtinės vertės, tenkančios vienai dirbtai valandai, pokytis lyginant su praėjusiais metais)**

Šaltinis: Statistikos departamento duomenys

Remiantis Statistikos departamento išankstiniais duomenimis, 2010 m. prognozuojama pridėtinė vertė, tenkanti vienai dirbtai valandai žemės ūkyje, 1 proc. mažesnė, palyginti su 2009 m. (planuota 2 proc. darbo našumo augimas).

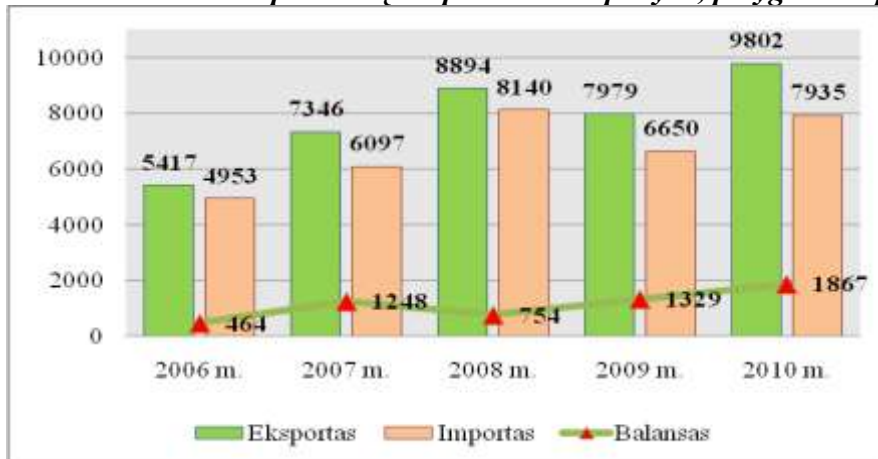
4. Darbo našumo pokytis maisto pramonėje (maisto produktų, gėrimų ir tabako gamyboje sukurtos pridėtinės vertės, tenkančios vienai dirbtai valandai, pokytis lyginant su praėjusiais metais)

Šaltinis: Statistikos departamento duomenys

Statistikos departamento išankstiniais duomenimis, 2010 m. prognozuojama 3 proc. didesnė pridėtinė vertė, tenkanti vienai dirbtai valandai maisto pramonėje, palyginti su 2009 m. (planuotas 2 proc. darbo našumo augimas).

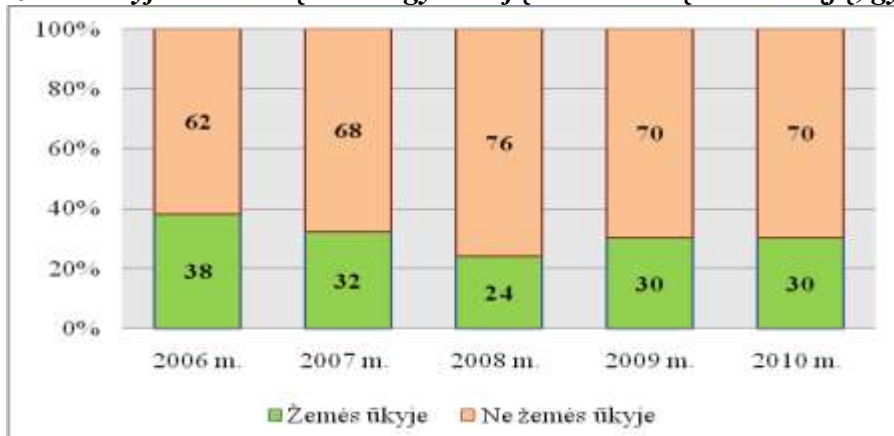
5. Žemės ūkio ir maisto produktų eksporto vertės pokytis, palyginti su praėjusiais metais, mln. Lt

Šaltinis: Statistikos departamento duomenys

Statistikos departamento išankstiniais duomenimis, žemės ūkio ir maisto produktų vertė visame Lietuvos eksporte 2010 m. sudaro 18,1 proc. Žemės ūkio ir maisto produktų eksportas, palyginti su praėjusiais metais, padidėjo 23 proc. (buvo planuotas 5 proc. eksporto augimas), o užsienio prekybos balansas pasiekė 1,87 mlrd. Lt.

6. Ne žemės ūkyje dirbančių kaimo gyventojų dalis iš visų dirbančiųjų, gyvenančių kaime, proc.

Šaltinis: Statistikos departamento duomenys

Statistikos departamento išankstiniais duomenimis, 2010 m. žemės ūkyje, medžioklėje ir miškininkystėje dirbo 30 proc., pramonėje, paslaugose ir kitoje veikloje – 70 proc. visų dirbančiųjų gyvenančių kaime. Teikiant paramą alternatyviosios veiklos plėtrai ir remiantis ankstesnių metų rodikliais buvo planuota, kad ne žemės ūkyje užimtųjų kaimo gyventojų dalis sudarys 72 proc.

Žemės ūkio ministerija vykdydama savo misiją ir siekdama strateginio tikslo 2010 metais vykdė 10 programų:

1. Tiesioginių išmokų ir rinkos reguliavimo priemonių finansavimo;
2. Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai;
3. Kaimo rėmimo;
4. Žemės ūkio ir žuvininkystės politikos įgyvendinimo;
5. Žemės ūkio ir žuvininkystės politikos formavimo;
6. Europos žuvininkystės fondo;
7. Biodegalų gamybos plėtros paramos;
8. Žuvininkystės duomenų rinkimo ir kontrolės;
9. Specialiąją valstybės rezervo tvarkymo;
10. Specialiąją žuvininkystės rėmimo.

Ministerijai 2010 m. buvo patvirtinta 2 592 933,6 tūkst. Lt asignavimų, panaudota (kasinės išlaidos) 2 575 884,3 tūkst. Lt, arba 99,34 proc. lėšų. Asignavimai pagal vykdomas programas (lentelėse „Programos asignavimų panaudojimas“) nurodyti, įskaitant programų viršplanines lėšas.

Įstaigos prie ministerijos – asignavimų valdytojos vykdė 4 programas.

Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos įgyvendino 3 programas:

1. Žemės tvarkymo ir administravimo bei geografinės informacijos infrastruktūros vystymo;
2. Žemės reformos vykdymo;
3. Žemėtvarkos institucijų išlaikymo.

Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos vykdė Paramos žemės ūkiui ir maisto pramonei programą.

Dauguma 2010 m. vykdytų programų – tęstinės. Vykdytų programų tikslai iš esmės buvo pasiekti. Sėkmingam jų įgyvendinimui teigiamos įtakos turėjo glaudus ir konstruktyvus bendradarbiavimas su socialiniais partneriais ir savivaldybėmis.

Toliau ataskaitoje pateikiama detali informacija pagal programas apie jų įgyvendinimo rezultatus.

ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS 2010 M. VYKDYTOS PROGRAMOS

1. TIESIOGINIŲ IŠMOKŲ IR RINKOS REGULIAVIMO PRIEMONIŲ FINANSAVIMAS (65.01)

Programos tikslas – užtikrinti dalį žemės ūkio veiklos subjektų pajamų, žemės ūkio veiklos suderinamumą su aplinkosaugos reikalavimais, didinti žemės ūkio ir maisto produktų konkurencingumą vidaus ir užsienio rinkose.

Programa skirta Žemės ūkio ministerijos strateginiam tikslui įgyvendinti. Vykdam šią programą palaikomos žemdirbių pajamos, įgyvendinamos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo priemonės, didinamas lietuviškų žemės ūkio produktų konkurencingumas bendroje Europos Sąjungos rinkoje.

Programa yra tęstinė.

Žemės ūkio ministerijos Vidaus audito departamentas atliko finansinį VĮ Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūros auditą.

Bendrą 2010 metų tiesioginių išmokų sumą sudaro lėšos iš Europos žemės ūkio garantijų fondo, atitinkančios 70 proc. skirtų Lietuvai tiesioginių išmokų, skiriamos vienkartinėi tiesioginei išmokai už žemės ūkio naudmenų plotą (pagrindinė išmoka) ir lėšos iš valstybės biudžeto papildomoms nacionalinėms tiesioginėms išmokoms:

gyvulininkystėje – papildomos nacionalinės tiesioginės išmokos: skerdimo išmokos, specialiosios išmokos už bulius, už laikomas karves žindenes ir ėriavedes;

augalininkystėje – papildomos nacionalinės tiesioginės išmokos už pasėlius (grūdinių, ankštinių, aliejinių augalų ir kt.), atskiros tiesioginės išmokos už kvotinių baltųjų cukrų;

pienininkystėje – atsietosios papildomos nacionalinės tiesioginės išmokos pieno gamintojams už rinkai patiektą pieną.

Įgyvendinant žemės ūkio rinkos reguliavimo priemones programos lėšomis buvo finansuojama: su intervenciniais pirkimais susijusios išlaidos; bitininkystės paramos schema; Lietuvos cukraus sektoriaus restruktūrizavimo programą įgyvendinančių priemonių paramos schema; pieno suvartojimo skatinimo mokyklose ir ikimokyklinėse įstaigose priemonės (parama „Pienas vaikams“); Lietuvos vyno sektoriui programa; produktų privatus saugojimas; kitos ES rinkos reguliavimo priemonės (eksporto gražinamosios išmokos už į trečiąsias šalis išvežtus žemės ūkio ir maisto produktus); parama pieno gamintojams, 2009 m. nukentėjusiems nuo krizės pieno sektoriuje.

Vyriausybės 2008–2012 metų programos nuostatų įgyvendinimas per programą:

431. Sieksime suvienodinti konkurencines sąlygas Lietuvos žemdirbiams ir ES valstybių senbuvių ūkininkams (tiesioginės paramos suvienodinimas).

Parengti šie teisės aktai dėl tiesioginių išmokų už 2010 m. mokėjimo:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl 2010 metų papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų“ projektas (priimtas Vyriausybės 2010 m. spalio 6 d. nutarimas Nr. 1414);

2. Programa dėl tiesioginių išmokų skyrimo žemės ūkio veiklos subjektams tvarkos ir sąlygų, patvirtinta 2010 m. spalio 12 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. K(2010)6993;

3. Tiesioginių išmokų už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus administravimo bei kontrolės 2010 m. taisyklės, patvirtintos žemės ūkio ministro 2010 m. kovo 26 d. įsakymu Nr. 3D-278;

4. Žemės ūkio ministro 2010 m. lapkričio 18 d. įsakymas Nr. 3D-1020 „Dėl Tiesioginių išmokų už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus 2010 m. mokėjimo“.

Atsižvelgiant į sunkią žemdirbių finansinę padėtį, susidariusią dėl tebesitęsiančios ekonominės krizės ir patirtų derliaus nuostolių dėl nepalankių gamtinių sąlygų, buvo paankstintas tiesioginių išmokų mokėjimas. Tiesioginės išmokos už 2010 m. pradėtos mokėti nuo 2010 m. spalio 18 d.

Siekiant suvienodinti tiesioginių išmokų, skiriamų ES šalių senbuvių ir ES naujųjų šalių žemdirbiams, lygį, inicijuotos diskusijos ES aukščiausio lygio institucijose dėl paramos tiesioginėmis išmokomis suvienodinimo ES šalyse.

432. Skatinsime eksportą, remsime prekių ženklų ir regioninių produktų populiarinimą.

Igyvendinamos ES taikomos žemės ūkio produktams skirtos eksporto skatinimo ir vartotojų informavimo priemonės, pagal kurias Lietuvos ūkio subjektams teikiama ES parama.

Vykdoma 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Komisijos sprendimu patvirtinta Lietuvos teikta Spiritinių gėrimų su geografine nuoroda ir tradiciniu apibūdinimu žinomumo didinimo ir pardavimų skatinimo programa. Joje numatoma skatinti Originalios lietuviškos degtinės, Trejų devynerių bei trauktinių su geografine nuoroda pardavimus trečiose šalyse – JAV, Izraelyje ir Kinijoje. Programos trukmė – 3 metai, bendras šios programos biudžetas siekia 2,34 mln. eurų (daugiau kaip 8 mln. Lt): 50 proc. finansuojama iš Europos žemės ūkio garantijų fondo, 20 proc. – valstybės biudžeto, o 30 proc. – pareiškėjo (Alkoholiniams gėrimais prekiaujančių įmonių asociacijos).

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Vertinimo kriterijaus kodas	Vertinimo kriterijus	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas, proc.
	Rezultato: 1-ajam programos tikslui			
R-65.01-01-01	1. Prognozuojamas žemdirbių pajamų (kartu su tiesioginėmis ir kompensacinėmis išmokomis), skaičiuojant vienam dirbančiajam, pokytis lyginant su praėjusiais metais, proc.	5	19	113
	Produkto:			
	1-ajam uždaviniui			
P-65.01-01-01-01	1. Žemės ūkio subjektų pajamų palaikymas, mokant tiesiogines išmokas, proc. nuo ES lėšų TI	70	70	100
P-65.01-01-01-02	2. Paraiškų paramai už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus gauti skaičius, vnt.	170000	172182	101
P-65.01-01-01-03	3. Vidutinis valdos dydis, ha	15	15,56	104
P-65.01-01-01-04	4. Mokėta papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų už grūdinių, ankštinių, rapsų pasėlius, tūkst. ha	1146,6	1142,2	100
P-65.01-01-01-05	5. Mokėta papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų už linus, ha	500	0	0
P-65.01-01-01-06	6. Mokėta papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų už karves žindenes tūkst. vnt.	46,5	43	92
P-65.01-01-01-07	7. Mokėta papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų už ėriavedes, tūkst. vnt.	17,3	18,9	109
P-65.01-01-01-08	8. Mokėta atsietųjų papildomų nacionalinių skerdimo išmokų, tūkst. vnt.	184	178,5	97
P-65.01-01-01-09	9. Mokėta susietųjų specialiųjų išmokų už bulius, tūkst. vnt.	55	58,1	106
P-65.01-01-01-10	10. Mokėta atskirų tiesioginių išmokų už kvotinio baltojo cukraus toną, tūkst. t	103	99	96
P-65.01-01-01-11	11. Mokėta atsietųjų papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų už rinkai patiektą pieną, tūkst. t	1400	1347	96
	2-ajam uždaviniui			
P-65.01-01-02-01	1. Parama su bitininkyste susijusiems projektams, vnt.	530	462	87
P-65.01-01-02-02	2. Administruota skatinimo programų, vnt.	2	2	100
P-65.01-01-02-03	3. Supirktas į intervenciją grūdų kiekis, tūkst. t	150	228	152
P-65.01-01-02-04	4. Supirktas į intervenciją sviesto ir nugriebto pieno miltelių kiekis, tūkst. t	9	12,18	135
P-65.01-01-02-05	5. Sandėliuose privačiai saugomas sviesto kiekis, t	0	0	0
P-65.01-01-02-06	6. Parama „Pienas vaikams“ – pieno suvartojimas ikimokyklinio ir mokyklinio	850	1082	127

	lavinimo įstaigose, t			
P-65.01-01-02-07	7. Mokėta parama regionams, nukentėjusiems nuo cukraus pramonės restruktūrizavimo, pagal Lietuvos cukraus sektoriaus restruktūrizavimo programoje numatytą finansinį planą, proc.	100	0	0
P-65.01-01-02-08	8. Suteikta parama vyno gamintojams pagal Paramos Lietuvos vyno sektoriui programoje numatytą finansavimo planą, proc.	100	0	0
P-65.01-01-02-09	9. Mokėtų eksporto subsidijų už į trečiąsias šalis eksportuojamus žemės ūkio ir maisto produktus, pokytis lyginant su praėjusiais metais, proc.	63	54	86
P-65.01-01-02-10	10. Pieno gamintojų, nukentėjusių nuo krizės pieno sektoriuje ir gavusių paramą už 2008-2009 kvotos metais parduotą pieną, skaičius	54000	58741	109
	3-ajam uždaviniui			
P-65.01-01-03-01	1. Lėšų, skirtų padengti išskolinimą Europos Sąjungos biudžetui, panaudojimas, proc.	100	97,3	97
	4-ajam uždaviniui			
P-65.01-01-04-01	1. Lėšų, skirtų sumokėti laikinas cukraus pramonės restruktūrizavimo sumas į valstybės biudžetą, panaudojimas proc.	100	3,7	4

Programos uždaviniai įgyvendinti, rezultato kriterijus pasiektas. Praeitų metų meteorologinės sąlygos žemės ūkio gamybai nebuvo palankios, tačiau dėl padidėjusių žemės ūkio produktų supirkimo kainų ir taikytų pajamų palaikymo priemonių žemės ūkio sektoriaus pajamos padidėjo. Remiantis Statistikos departamento ir Žemės ūkio ministerijos duomenimis apskaičiuota, kad žemdirbių pajamos (kartu su tiesioginėmis ir kompensacinėmis išmokomis), skaičiuojant vienam dirbančiajam, lyginant su praėjusiais metais, padidėjo 19 proc. (planuota 5 proc.).

Kai kurie produkto vertinimo kriterijai nebuvo pasiekti dėl šių priežasčių:

P-65.01-01-01-05. Deklaruota tik 11 ha linų pasėlių, papildomos nacionalinės tiesioginės išmokos 2010 m. už juos nemokėtos.

P-65.01-01-01-06. Papildomos nacionalinės tiesioginės išmokos išmokėtos už 43 tūkst. karvių žindenių (92 proc. numatyto skaičiaus), kadangi dalis paramos gavėjų pasitraukė iš prekinės žemės ūkio gamybos. Kai jų ūkių perėmėjai pateiks visus reikiamus dokumentus VĮ ŽŪIKVC, išmokų bus išmokėta daugiau.

P-65.01-01-01-08. Atsietųjų papildomų nacionalinių skerdimo išmokų už galvijus įgyvendinimo planas įvykdytas 97 proc. Atsietųjų papildomų nacionalinių skerdimo išmokų išmokėta mažiau todėl, kad užfiksuota mažiau reikalavimus atitikusių galvijų augintojų. Atsietosios išmokos skiriamos tiems augintojams, kurie einamais metais deklaravo žemės ūkio naudmenas, bet galvijų galėjo ir nerealizuoti. Kadangi šios išmokos yra atsietos nuo gamybos ir skiriamos pagal 2004–2006 m. gautų skerdimo išmokų aritmetinį vidurkį, ūkininkai, atsisakę žemės ūkio gamybos veiklos ir neperdavę savo ūkio, praranda ir galimybę gauti šias išmokas.

P-65.01-01-01-10. Išmokėta 96 proc. planuotų atskirų tiesioginių išmokų už kvotinių baltųjų cukrų. Ši situacija susidarė dėl to, kad ne visi pareiškėjai nustatytu laiku pateikė paraiškas atskirai tiesioginei išmokai gauti, paraiškose neteisingai nurodė referenciniais metais turėtas baltojo cukraus kvotas, už kurias mokamos atskiros tiesioginės išmokos.

P-65.01-01-01-11. Atsietosios papildomos nacionalinės tiesioginės išmokos už rinkai patiektą pieną mokamos pagal 2006–2007 kvotos metais parduoto pieno kiekį gamintojams, 2007 m. kovo 31 d. turėjusiems nustatytą 2006–2007 kvotos metams pieno gamybos kvotą, įregistruotą Kvotų administravimo informacinėje sistemoje. Tai yra pagrindas planuojant šį vertinimo kriterijų. Tačiau pagal Atsietųjų papildomų nacionalinių tiesioginių išmokų už pieną mokėjimo 2010 m. taisyklės yra numatyti ir kiti reikalavimai, būtini, kad gamintojai gautų išmokas (pretendentai į išmokas už pieną turi būti išregistravę valdos valdytoju arba partneriu Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre, taip pat valdos, kurioje pieno gamintojas registruotas valdytoju arba partneriu, valdytojas turi būti 2010 metais deklaravęs žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus). Dalis pieno gamintojų neatitiko taisyklėse nurodytų reikalavimų, todėl jiems išmokos už 2010 metus nebuvo

išmokėtos. Pieno gamintojai, manantys nepagrįstai negavę išmokų už 2010 metus, pagal minėtas taisykles dar gali kreiptis iki 2011 m. gegužės 1 d. dėl išmokų už pieną.

P-65.01-01-02-01. Dėl lėšų trūkumo buvo patenkinti tik 462 bitininkystės projektai iš 861, o kai kurie projektai atmesti kaip netinkami.

P-65.01-01-02-07. Regionams, nukentėjusiems nuo cukraus pramonės restruktūrizavimo, pagal Lietuvos cukraus sektoriaus restruktūrizavimo programoje numatytą finansinį planą parama 2010 m. nebuvo teikiama. Lietuvos cukraus sektoriaus restruktūrizavimo programoje numatytų priemonių įgyvendinimas bei paramos išmokėjimas nukeltas į 2011 ir 2012 metus.

P-65.01-01-02-08. Parama vyno gamintojams pagal Paramos Lietuvos vyno sektoriui programoje numatytą finansavimo planą 2010 m. nebuvo įgyvendinama, kadangi nebuvo pateikta paraiškų paramai pagal minėtą priemonę gauti.

P-65.01-01-02-09. Eksperto subsidijų už į trečiąsias šalis eksportuojamus žemės ūkio ir maisto produktus, pokytis lyginant su praėjusiais metais – 54 proc. (planuota 63 proc.). Eksperto subsidijų suma tiesiogiai priklauso nuo eksperto subsidijų dydžių, kuriuos, atsižvelgdama į situaciją rinkose, nustato Europos Komisija, taip pat eksperto apimčių ir nuo to, kaip greitai įmonės pristato reikalingus dokumentus (eksperto subsidijos išmokamos per 3 mėn. nuo paskutinio teisingo dokumento pateikimo datos). Lėšų poreikį išmokoms už produktus, neįtrauktus į Romos sutarties I priedą, nustatyti sudėtinga ir dėl to, kad subsidijos mokamos už pagrindinių produktų, įeinančių į perdirbto produkto sudėtį kiekius, pateiktus receptūrose ar pagrindinių produktų deklaracijose. Eksperto subsidijos už išvežtus į trečiąsias šalis pieno produktus visus 2010 m. buvo lygios nuliui, buvo mokama tik likusi neišmokėta suma už 2009 m. eksportuotus pieno produktus. Išmokėtos eksperto subsidijų sumos sumažėjimui įtakos turėjo ir 2010 m. sumažėjęs galvijienos produktų eksportas.

PROGRAMOS ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimas, procentais
Iš viso asignavimų programai	1 107 599,4	1 104 583,8	99,7
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas:	1 107 599,4	1 104 583,8	99,7
iš jo:			
1.1. bendrojo finansavimo lėšos			
1.2. ES ir kitos tarptautinės paramos lėšos	1 080 093,1	1 079 723,9	99,97
1.3. specialiųjų programų lėšos ir pajamų įmokos	4 197,3	1 795,9	42,79
2. Kiti šaltiniai			

Programos asignavimai panaudoti 99,7 proc. 2010 m. gruodžio mėn. pabaigoje priskaičiuota mokėtina paramos suma pagal kai kurias priemones buvo didesnė nei sąmatos likutis, todėl šios lėšos liko nepanaudotos. Pagal kai kurias priemones 2010 m. iš skolininkų susigrąžintos einamųjų metų skolos pervestos į valstybės išdo sąskaitą 2011 m. sausio mėn. pradžioje. Nesurinktos planuotos pajamų įmokos, kadangi atsižvelgiant į Valstybės kontrolės pastabas, laikinos cukraus pramonės restruktūrizavimo mokėtinos sumos nėra laikytinos Žemės ūkio ministerijos pajamų įmokomis. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-02-13 nutarimu Nr. 137, susigrąžintos laiku nesumokėtos laikinos cukraus pramonės restruktūrizavimo mokėtinos sumos pervedamos į valstybės išdo sąskaitą EŽŪGF lėšoms.

2. EUROPOS ŽEMĖS ŪKIO FONDO KAIMO PLĖTRAI PROGRAMA (66.01)

Programos tikslas – užtikrinti augimą, didinant žemės, miškų ūkio ir maisto konkurencingumą, sukuriant galimybes ekonominės veiklos kaime įvairinimui ir gyvenimo kokybės kaime gerinimui, tuo pačiu puoselėjant esamas gamtines, žmogiškąsias ir kitas vertybes, mažinant skirtumus tarp miesto ir kaimo ir kitų regionų.

Įgyvendinant programą siekiama sukurti konkurencingą ir į ES rinką orientuotą žemės ūkį, modernizuoti bei pertvarkyti žemės ūkio sektorių, paskatinti struktūrinius pokyčius Lietuvos kaime, skatinti kaimo bendruomenės ekonominės veiklos įvairovę bei užtikrinti žemės ūkio veiklos suderinamumą su gamtosaugos, gyvulių gerovės ir higienos reikalavimais.

Programa įgyvendinamas Žemės ūkio ministerijos strateginis tikslas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008–2012 metų programos XIV skyriaus „Lietuvos kaimo plėtra“ nuostatos, prisidedama prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. I prioriteto „Darbo vietų kūrimas, nedarbo mažinimas ir ekonomikos skatinimas“ įgyvendinimo.

2010 m. atliktas programos priemonių įgyvendinimo tarpinis vertinimas, taip pat Nacionalinės 2007–2013 m. kaimo plėtros strategijos vertinimas, kurio metu vertintas vykdomų priemonių rezultatyvumas bei efektyvumas. Be to, programos priemonių įgyvendinimo pažanga vertinama kasmetinėse pažangos ataskaitose, teikiamose Europos Komisijai, atliekami teminiai atskirų priemonių tyrimai ir vertinimai.

Įgyvendinant programos uždavinius 2010 m. finansuotos šios priemonės:

Profesinio mokymo ir informavimo veikla;

Naudojimasis konsultavimo paslaugomis;

Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas;

Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos;

Pusiau natūrinis ūkininkavimas;

Žemės ūkio valdų modernizavimas;

Miškų ekonominės vertės didinimas;

Žemės ūkio ir miškininkystės plėtra ir pritaikymo infrastruktūra;

Žemės ūkio produktų perdirbimas ir pridėtinės vertės didinimas;

Dalyvavimas maisto kokybės schemose;

Žemės ūkio valdų modernizavimas – parama paskolomis;

Žemės ūkio produktų perdirbimas ir pridėtinės vertės didinimas – parama paskolomis;

Agrarinės aplinkosaugos išmokos;

Pirmas žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku;

Pirmas ne žemės ūkio paskirties ir apleistos žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku;

Miškininkystės potencialo atkūrimas ir prevencinių priemonių įdiegimas;

Pelno nesiekiančios investicijos miškuose;

Miškų aplinkosaugos išmokos;

Natura 2000 išmokos, susijusios su direktyva 2000/60/EC;

Natura išmokos (parama Natura 2000 miškų teritorijose);

Išmokos ūkininkaujantiems vietovėse su kliūtimis, išskyrus kalnuotas vietoves;

Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos;

Verslo kūrimas ir plėtra;

Kaimo turizmo veiklos skatinimas;

Kaimo atnaujinimas ir plėtra.

Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas;

Tarptautinis ir tarptautinis bendradarbiavimas;

Parama VVG veiklai, įgūdžiams įgyti ir aktyviai pritaikyti;

Taip pat buvo užtikrinamas projektų pagal priemonę „Techninė pagalba“ vykdymas ir PVM išlaidų kompensavimas.

Vyriausybės 2008–2012 metų programos nuostatų įgyvendinimas per programą:

412. *Išskirtinį dėmesį teiksime socialinei atskirčiai kaime mažinti, įgyvendinsime socialinę programą.*

2010 m. pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos III krypties priemonės „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“, „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ ir „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“ iš viso pateiktas vertinti 591 projektas (iš jų pagal priemonę „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ – 52 projektai, pagal priemonę „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ – 424 projektai, pagal priemonę „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“ – 115 projektų). Priimti sprendimai skirti finansavimą 220 projektų, pagal kuriuos galima skirti paramos suma – 57 755,8 tūkst. Lt (iš jų pagal priemonę „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ – 13 projektų, pagal kuriuos galima skirti paramos suma – 7 805,6 tūkst. Lt, pagal priemonę „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ – 94 projektams, pagal kuriuos galima skirti paramos suma – 23 435,7 tūkst. Lt, pagal priemonę „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“ – 113 projektų, pagal kuriuos galima skirti paramos suma – 26 514,5 tūkst. Lt). 2010 m. pagal minėtas Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemones pradėti įgyvendinti 127 projektai, kuriems išmokėta 19 355 tūkst. Lt paramos lėšų (iš jų pagal priemonę „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ – 7 projektai, kuriems išmokėta 1 470,7 tūkst. Lt, pagal priemonę „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ – 38 projektai, kuriems išmokėta 4 877,0 tūkst. Lt, ir pagal priemonę „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“ – 82 projektai, kuriems išmokėta 13 007,2 tūkst. Lt).

Parengtos Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“ įgyvendinimo taisyklės (žemės ūkio ministro 2010-02-23 įsakymas Nr. 3D-163), siekiant sudaryti paramos įsisavinimo sąlygas jauniems ūkininkams. Pagal šią priemonę 2010 m. išmokėta 48,2 mln. Lt.

Pagal priemonę „Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“ 2010 m. paremti 408 nauji paramos gavėjai, nusprendę nutraukti prekinį ūkininkavimą ir taip paskatindami šia veikla užsiimti jaunesnius ūkininkus. Parama pasinaudojusiems užtikrintas tam tikras pastovus pajamų lygis.

Siekiant kuo didesnės paramos sklaidos 2010 m. paramos paraiškos pagal I krypties „Žemės, maisto ūkio ir miškų ūkio sektoriaus konkurencingumo didinimas“ priemonę „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ buvo renkamos nuo 2010-01-04 iki 2010-12-31. Nurodytu laikotarpiu pateikta 2 950 paramos paraiškų, kuriose prašoma paramos suma sudarė 373 mln. Lt.

Priemonės „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ įgyvendinamos planavimo būdu, lėšos paskirstytos pagal kaimiškųjų vietovių savivaldybes, taip užtikrinant rajoninę sklaidą. LEADER metodo priemonės įgyvendinamos naudojant „krepšelio“ principą, t. y. kiekvienai VVG (iš 51) yra skiriama tam tikra lėšų suma pagal priemones, kurią ji gali tikėtis gauti, tinkamai parengusi paramos paraišką (šiam tikslui pasiekti buvo parengtos paramos lėšų apskaičiavimo metodikos).

414. Sudarysime palankias teisinės, institucines ir finansines prielaidas alternatyviems verslams kaimo atsitirasti, skatinsime ir remsime jų kūrimą.

Buvo supaprastinti paramos teikimo reikalavimai ir išplėtos paramos gavimo galimybės alternatyviems verslams plėtotis pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemones.

2010 m. atlikti teisės aktų pakeitimai: pakeistos Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos III krypties priemonių „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ ir „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ supaprastintosios įgyvendinimo taisyklės (išdėstytos nauja redakcija), taip pat pagal minėtas priemones parengtos naujos priemonių supaprastintosios įgyvendinimo taisyklės, skirtos projektams, teikiams po 2010 m. spalio 1 d., rengti ir administruoti. Atliekant įgyvendinimo taisyklių pakeitimus, abiem atvejais buvo peržiūrėti ir naujomis veiklomis papildyti pagal priemones remiamų veiklos rūšių sąrašai, taip sudarant galimybes ūkininkams, kaimo gyventojams ir kaimo vietovėse veikiančioms įmonėms puoselėti kuo įvairesnio pobūdžio verslus. Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ naujosiose supaprastintose įgyvendinimo taisyklėse praplėstas galimų pareiškėjų sąrašas – projektus pagal šią priemonę gali teikti ne tik ūkininkai, kaimo gyventojai ir labai mažos įmonės, bet ir mažos bei vidutinės įmonės, iki paramos paraiškos pateikimo kaimo vietovėje užsiimančios žemės ūkio veikla.

Per 2010 m. laikotarpį pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos III krypties priemones „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“, „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ ir „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“ įgyvendinti skirtą supaprastintą tvarką iš viso pateikti vertinti 197 projektai (iš jų pagal priemonę „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ – 13 projektų, pagal priemonę „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ – 112 projektų, pagal priemonę „Kaimo turizmo veiklos

skatinimas“ – 72 projektai). Priimti sprendimai skirti finansavimą 126 pagal supaprastintą tvarką parengtiems projektams, pagal kuriuos galima skirti paramos suma – 15 233,4 tūkst. Lt (iš jų pagal priemonę „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ – 7 projektams, pagal kuriuos galima skirti paramos suma – 1 192,3 tūkst. Lt, pagal priemonę „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ – 77 projektams, pagal kuriuos galima skirti paramos suma – 10 221,1 tūkst. Lt, ir pagal priemonę „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“ – 42 projektams, pagal kuriuos galima skirti paramos suma – 3 820,0 tūkst. Lt). Per 2010 metus pagal minėtų Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonių supaprastintą tvarką pradėtas įgyvendinti 81 projektas, išmokėta 5 736,6 tūkst. Lt paramos lėšų (iš jų pagal priemonę „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ – 4 projektai, kuriems išmokėta 608,6 tūkst. Lt, pagal priemonę „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ – 28 projektai, kuriems išmokėta 2 069,8 tūkst. Lt, ir pagal priemonę „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“ – 49 projektai, kuriems išmokėta 3 058,2 tūkst. Lt).

Įgyvendinant Tautinio paveldo produktų apsaugos, jų rinkos ir amatų plėtros 2008–2015 m. programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. liepos 16 d. nutarimu Nr. 775, priemonės, skatinančias tradicinių amatininkų, amatų meistrų ir tradicinių paslaugų teikėjų veiklą kaime:

Parengtas Sėkmingiausiai dirbančių tradicinių amatininkų premijavimo tvarkos aprašas (Žin., 2010, Nr. 126-6467) ir premijuoti sėkmingiausiai 2010 m. dirbę amatininkai;

Parengtos Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ veiklos „Tradicinių amatų centrų kūrimas ir (arba) plėtra“ įgyvendinimo planavimo būdu taisyklės (Žin., 2009, Nr. 128-5571), kurių tikslas reglamentuoti paramos pagal Programos III krypties „Gyvenimo kokybė kaimo vietovėse ir kaimo ekonomikos įvairinimas“ priemonę „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ veiklos srityje „Tradicinių amatų centrų kūrimas ir (arba) plėtra“ administravimo tvarką, kai paramos prašoma projektams, susijusiems su tradicinių amatų puoselėjimu, įgyvendinamiems taikant regioninį projektų planavimo būdą. Pagal šias taisykles 2009 m. buvo pateikta 16 projektinių pasiūlymų. Nacionalinei mokėjimo agentūrai 2010 m. pateikė paraiškas Šiaulių, Kelmės, Anykščių, Prienų ir Plungės rajonų savivaldybių administracijos steigti tradicinių amatų centrus. Patvirtintos Šiaulių ir Anykščių rajonų savivaldybių paraiškos finansuoti tradicinių amatų centrų steigimą. 2011 m. bus patvirtintos likusių minėtų savivaldybių paraiškos ir pakviestos dar 11 rajonų savivaldybės teikti paraiškas dėl tradicinių amatų centrų steigimo. Projektai bus finansuoti ir įgyvendinti 2010–2013 metais;

Pagal Kaimo plėtros 2007–2013 metų programos III krypties priemones teikiant paramą tradicinių amatų veiklai 2010 m. gauta 15 paraiškų, kuriose prašoma 8 404,4 tūkst. Lt paramos, patvirtinta 8 paraiškos 3 991,7 tūkst. Lt paramai, paramos lėšų amatininkams nebuvo išmokėta;

Suteikta parama projektams, susijusiems su tautinio paveldo populiarinimu, finansuotų įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Techninė pagalba“ veiklos sritį „Nacionalinis kaimo tinklas“:

Lietuvos tautinio paveldo gamintojų ir kūrėjų asociacijos renginiams organizuoti: „Raseinių jomarkas – tradicinių amatų atgaivinimas Palukščio dvare“ – 40 tūkst. Lt, Tradicinių amatų ir kulinarinio paveldo pristatymas mugėje „Jūros šventė 2010“ – 20 tūkst. Lt, Pagramančio bendruomenės centro „Gramančia“ renginiui „Tautinio paveldo ir tradicinių amatų atgaivinimas, populiarinimas ir informacijos sklaida kaime“ organizuoti – 10 tūkst. Lt, vietos veiklos grupei „Rietavo iniciatyvos“ renginiui „Rietavo krašto tautinio paveldo produktų kūrėjai bei jų gaminami tradicinių amatų gaminiai, teikiamos tradicinės paslaugos“ organizuoti – 20 tūkst. Lt, asociacijai „Gasčiūnų kaimo bendruomenė“ renginiui „Tradicinių amatų puoselėjimas ir sklaida“ organizuoti – 10 tūkst. Lt, tradicinių amatų centrui „Meniškas kaimas“ mokymams „Tradicinių amatų mokymai ir plėtra Molėtų rajone“ organizuoti – 10 tūkst. Lt, VšĮ Daugų technologijos ir verslo mokyklai renginiui „Tradicinių amatų puoselėjimas ir gerosios patirties sklaida“ organizuoti – 15 tūkst. Lt.

417. Plėtime žinioms imlių darbo rinką regionuose.

Siekiant sudaryti kuo palankesnes sąlygas žemdirbiams tęsti mokymąsi, 2010 m. patikslintos Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Profesinio mokymo ir informavimo veikla“ veiklos srityje „Asmenų susijusių su žemės ir miškų ūkio veikla, mokymas ir informavimas“ įgyvendinimo taisyklės, patvirtintos žemės ūkio ministro 2007 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 3D-446.

Užtikrinant galimybę gauti konsultavimo paslaugas, 2010 m. taip pat patikslintos priemonės „Naudojimas konsultavimo paslaugomis“ įgyvendinimo taisyklės, patvirtintos žemės ūkio ministro 2008 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. 3D-92.

419. Tikslinėmis programomis didinsime kaimo bendruomenių rėmimą, skatinsime jų kūrimąsi ir veiklą.

Įgyvendinama Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos IV kryptis „Leader metodo įgyvendinimas“. Teikiama parama kaimo bendruomenių projektams, atitinkantiems vietos veiklos grupių LEADER metodu parengtas vietos plėtros strategijas, teikiant prioritetą kaimo bendruomenėms.

2010 m. pagal priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ vietos veiklos grupės surinko 489 vietos projektų paraiškas, pavirtintos 143 vietos projektų paraiškos.

420. Skatinsime privačias investicijas, investuosime į kaimo gyvenimo aplinkos kokybę, ypač daug dėmesio skirsime šiuolaikinių technologijų taikymui.

Pakeista Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programa, naikinant reikalavimą pareiškėjams, planuojantiems užsiimti etanolio arba kitų Romos sutartyje nustatytų produktų biokurai gaminti, turėti dviejų metų patirtį. Praplėstas galimų pareiškėjų ratas.

2010 m. atlikus Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos III krypties priemonių „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ ir „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ įgyvendinimo ir supaprastintųjų įgyvendinimo taisyklių pakeitimus (dar labiau išplėtus pagal šias priemones remiamų veiklos rūšių sąrašus), padidėjo pareiškėjų, besikreipiančių paramos alternatyviojo kuro (kuro granulių ir briketų iš atliekų, kurių viena iš sudedamųjų dalių – šienas ar šiaudai, ar medienos drožlės ir pan.), medžio anglies, komposto ir biohumuso, biodujų bei pan. produkcijos gamybai, skaičius. 2010 m. pagal šias Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos III krypties priemones priimti sprendimai skirti finansavimą 14 projektų, skirtų biokuro ir komposto gamybai, pagal kuriuos galima skirti paramos suma – 8 193,5 tūkst. Lt (iš jų pagal priemonę „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ – 4 projektams, pagal kuriuos galima skirti paramos suma – 4 153,1 tūkst. Lt, ir pagal priemonę „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ – 10 projektų, pagal kuriuos galima skirti paramos suma – 4 040,4 tūkst. Lt). Iš šių projektų 4 projektai skirti granulių iš atliekų, kurių viena iš sudedamųjų dalių – šiaudai, gamybai (galima skirti paramos suma – 2 837,4 tūkst. Lt), 8 projektai – granulių ir kitokio kuro iš medienos ir jos atliekų gamybai (galima skirti paramos suma – 4 838,0 tūkst. Lt), 1 projektas – medžio anglų gamybai (galima skirti paramos suma – 258,9 tūkst. Lt) ir 1 projektas – biohumuso (komposto) gamybai (galima skirti paramos suma – 259,2 tūkst. Lt).

Pažymėtina, kad ne visi 2010 m. pateikti projektai Nacionalinės mokėjimo agentūros yra baigti vertinti, taip pat ne su visais pareiškėjais, dėl kurių tinkamumo gauti paramą sprendimai priimti 2010 metų pabaigoje, pasirašytos paramos sutartys. Dėl šių priežasčių ataskaitoje pateikti duomenys ne apie visus biokuro gamybai skirtus ir 2010 m. Nacionalinei mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos vertinti pateiktus projektus, o tik apie tuos, kurie jau įvertinti ir pripažinti tinkamais gauti paramą (kurių įgyvendinimui sudarytos paramos sutartys ar priimti Nacionalinės mokėjimo agentūros direktoriaus įsakymai dėl jų tinkamumo įgyvendinti paramos lėšomis pagal supaprastintą tvarką).

422. Supaprastinsime ES paramos gavimo ir administravimo taisykles (parengsime tipines verslo planų formas ir kt.), siekdami kuo didesnio šios paramos prieinamumo visoms kaimo socialinėms grupėms ir prioritetą skirdami vidutiniam šeimos ūkiui (verslui).

2009–2010 m. atlikti Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos pakeitimai, išplėtos paramos gavimo galimybės. Pareiškėjams, siekiantiems mažesnės paramos (iki 150 tūkst. Lt), parengta patrauklesnė supaprastinta paramos teikimo tvarka: supaprastinta paraiškos forma, į kurią integruotas verslo planas, pareiškėjui nereikia pasirašyti paramos sutarties (paramos gavėju jis tampa priėmus sprendimą skirti paramą), sutrumpintas paraiškų ir mokėjimo prašymų vertinimo laikotarpis, numatyta galimybė mokėjimo prašymus pateikti kartu su paraiška. Patvirtintos supaprastintos įgyvendinimo taisyklės priemonėms „Žemės ūkio valdų modernizavimas“, „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“, „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“, „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“, „Žemės ūkio produktų perdirbimas ir pridėtinės vertės didinimas“, Miškų ekonominės vertės didinimas“. Padidėjo programos paramos sklaida, ypač pagal supaprastintą paramos tvarką (2010 m. gauta per 6,5 tūkst. paraiškų beveik 590 mln. Lt paramai gauti).

Rengiamos naujos žemės ūkio verslo plėtros tęstinio mokymo programos, orientuotos į vidutinį šeimos ūkį, vykdomas mokymas, konsultavimas, informavimas. 2010 m. buvo parengtos 8 formaliojo mokymo programos, skirtos įvairių kategorijų traktorių vairuotojų parengimui. Taip pat parengta 20 neformaliojo žemdirbių tęstinio mokymo programų, skirtų žemdirbių kvalifikacijos tobulinimui, tausojamiosios žemdirbystės, mėsinės gyvulininkystės, ekologinio ūkininkavimo, alternatyvių energijos šaltinių panaudojimo, ekonominių kompetencijų ir kitais vidutiniam šeimos ūkiui aktualiais klausimais.

423. Sudarysime palankias teisinės, ekonomines ir organizacines prielaidas kooperacijai plėtoti, efektyviai naudodami ES struktūrinių fondų lėšas.

Kooperatinėms bendrovėms nustatyti prioritetai. Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ antrosios ir trečiosios veiklos sričių įgyvendinimo taisyklėse numatyta galimybė kreiptis paramos naujai įsteigtiems kooperatyvams, t. y. jiems netaikomas reikalavimas veikti ne mažiau kaip 2 metus iki paramos paraiškos pateikimo, taip pat nereikalaujama ne mažiau kaip 50 proc. pajamų gauti iš žemės ūkio produktų gamybos ir (arba) paslaugų žemės ūkiui teikimo.

Pagal priemonės „Žemės ūkio produkcijos perdirbimas ir pridėtinės vertės didinimas“ pirmąją veiklos sritį 2010 metais paramą gavo:

Žemės ūkio kooperatyvas Mikoliškio paukštynas,
 Žemės ūkio kooperatyvas „Dobilas“,
 Kooperatyvas „Gerkonų elevatorius“,
 Kooperatinė bendrovė „Mažeikių grūdai“,
 Kooperatinė bendrovė „Žemaitijos pašarai“.

Pagal priemonės antrąją veiklos sritį „Pieno sektoriaus restruktūrizavimas, įkuriant naujas pieno perdirbimo įmones“ paramą gavo žemės ūkio kooperatyvas „Pienas LT“.

424. Finansuosime priemones, skirtas ūkininkams, kaimo bendruomenėms, vietos veiklos grupėms naudingai patirčiai iš kitų valstybių perimti ir perduoti.

Įgyvendinamos Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos IV krypties „Leader metodo įgyvendinimas“ priemonės, skirtos vietos veiklos grupių ir kaimo bendruomenių iniciatyvoms remti, priemonė „Tarptautinis ir tarptautinis bendradarbiavimas“ ir priemonės „Techninė pagalba“ veiklos sritis „Lietuvos kaimo tinklas“, siekiant skatinti ir remti naudingos patirties sklaidą tarptautiniu lygiu.

Patvirtintos priemonės „Teritorinis ir tarptautinis bendradarbiavimas“ įgyvendinimo taisyklės.

Įgyvendinant Lietuvos kaimo tinklo (toliau–Tinklas) 2010 metų veiksmų planą, pagal Tinklo veiksmų programos antrąją kryptį, skatinant remti Tinklo narių gerosios patirties tarptautinių renginių organizavimą, iš viso buvo pateiktos 2 Tinklo narių paramos paraiškos, projektams skirta 13 694,8 Lt paramos.

Pagal Tinklo veiksmų programos ketvirtąją kryptį, skatinant Tinklo narių tarptautinį bendradarbiavimą, patirties tarptautiniu mastu perdavimą iš viso buvo pateiktos 26 Tinklo narių paramos paraiškos, projektams skirta 399 403,0 Lt.

425. Skatinsime inovacijų diegimą ir didesnės pridėtinės vertės kūrimą visame kaimo sektoriuje.

Nustatytą tvarka buvo finansuotos mokslo, studijų ir verslo teikiamas mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros mokslo rezultatų sklaidos priemonės, skirtos naujų technologijų kūrimui, sklaidai, efektyvesniam mokslo ir verslo bendradarbiavimui užtikrinti.

Pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Profesinio mokymo ir informavimo veikla“ veiklos sritį „Žemės ir miškų ūkio veiklos ir žemės ūkio produktų perdirbimo ūkyje mokslo žinių ir inovacinės praktikos sklaida“ finansuojama mokslo rezultatų sklaida ūkininkams.

2010 m. minėtos priemonės įgyvendinimo taisyklėse projekto pirmumo atrankos kriterijumi buvo numatyta paramą teikti projektui, kurį įgyvendinant dalyvaus integruotų mokslo, studijų ir verslo centrų (slėnių) asociacijų nariai, vykdytys žemės ir miškų ūkio, žemės ūkio ir maisto produktų apdorojimo ir perdirbimo ūkyje, mokslinius tyrimus ir užsiimantys jų rezultatų ir inovacinės praktikos sklaida.

Pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Žemės ūkio produkcijos perdirbimas ir pridėtinės vertės didinimas“ antrąją veiklos sritį „Pieno sektoriaus restruktūrizavimas“, įkuriant naujas pieno perdirbimo įmones paramą gavo žemės ūkio kooperatyvas „Pienas LT“, kadangi atitiko vieną iš priemonės įgyvendinimo taisyklėse numatytų kriterijų, kad parama bus teikiama tik tiems projektams, kurių veikla bus inovatyvi Lietuvos mastu.

426. Remsime modernų ūkininkavimą, ekologinę žemdirbystę, skatinsime kaimo verslų įvairovę. Sieksime, kad vidaus rinka būtų aprūpinama geros kokybės, sveikais maisto produktais, plėtosime ekonomiškai ir ekologiškai subalansuotą ūkinę veiklą, mažinančią žemės ūkio neigiamą poveikį aplinkai ir stabdančią dirvožemio eroziją.

Įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonę „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ 2010 m. ūkiams modernizuoti išmokėta 311 mln. Lt paramos lėšų.

Siekiant plėtoti ekonomiškai ir ekologiškai subalansuotą ūkinę veiklą, toliau įgyvendinama Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonė „Miškų ekonominės vertės didinimas“. 2010 m. pagal šią priemonę buvo taikomas nepertraukiamas paraiškų surinkimo būdas: pateiktos 52 paraiškos paramai gauti, kuriose prašoma paramos sudaro 7,1 mln. Lt.

Informacija apie Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos I krypties priemonės „Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas“ ir III krypties priemonių „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“, „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ ir „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“ įgyvendinimą per 2010 metus pateikiama 412 nuostatos įgyvendinimo aprašyme.

427. Įgyvendinsime paramos su žemės ūkiu nesusijusiems verslams kaime programą, plėtosime kaimo turizmą.

Įgyvendinamos Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos III krypties „Gyvenimo kokybė kaimo vietovėse ir kaimo ekonomikos įvairinimas“ priemonės „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“, „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“, skatinant ir remiant įvairius alternatyviusius, ne žemės ūkio verslus kaime, įskaitant paslaugas, tradicinius amatus, labai mažų įmonių kaime, užsiimančių ne žemės ūkio veiklą, kūrimąsi ir plėtrą, priemonė „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“, skatinant ir remiant kaimo turizmo, ypač integruoto su tradiciniais amatais, plėtrą ir stovyklaviečių kaime kūrimąsi, taip pat I krypties „Žemės, maisto ūkio ir miškų ūkio sektoriaus konkurencingumo didinimas“ priemonė „Miškų ekonominės vertės didinimas“, teikiant miško savininkams paramą moderniam miškų ūkio tvarkymui.

Siekiant įgyvendinti paramos su žemės ūkiu nesusijusiems verslams kaime priemonės, toliau teikiama parama miško savininkams, investuojantiems į miško kirtimo, apvalios medienos ar biokuro ruošos modernizavimą pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonę „Miškų ekonominės vertės didinimas“. 2010 m. pagal šią priemonę išmokėta parama sudaro 3,3 mln. Lt.

Informacija apie Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos III krypties priemonių „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“, „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ ir „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“ įgyvendinimą pateikiama 412 nuostatos įgyvendinimo aprašyme.

428. Skatinsime energetinių kultūrų auginimo plėtrą ir kitų žemės ūkio produktų ne maisto reikmėms gamybą ir perdirbimą, taip pat kad mažiau palankios ūkininkavimui, apleistos žemės būtų apšodamos mišku.

Įgyvendinamos Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos I krypties „Žemės, maisto ūkio ir miškų ūkio sektoriaus konkurencingumo didinimas“ priemonė „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ ir II krypties „Aplinkos ir kraštovaizdžio gerinimas“ priemonės „Pirmas žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“, „Pirmas ne žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“, skirtos mažiau palankioms ūkininkavimui ir apleistoms žemėms apželdinti trumpos rotacijos želdiniais ir mišku.

Pagal priemonės „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ trečiąją veiklos sritį „Trumpos rotacijos plantacinių želdinių veisimas“ 2010 m. gauta 10 paramos paraiškų, kuriose prašoma 318 tūkst. Lt paramos, su 4 paramos gavėjais pasirašytos paramos sutartys 94,9 tūkst. Lt paramai.

Iš viso 2010 m. pagal abi apželdinimo priemonės buvo pateiktos 833 paraiškos bendrai 68 mln. Lt paramai gauti. Trumpos rotacijos želdiniai yra numatyti kaip vienas iš tikslų.

429. Remsime alternatyvių prekybos žemės ūkio ir maisto produktais vietų kūrimą, skatinsime tiesioginius pardavimus iš ūkių. Sudarysime ekonomines prielaidas plėtotis smulkiajai prekybai žemės ūkio ir maisto produktais ir sieksime kuo didesnės jos dalies rinkoje.

2010 m. viduryje Europos Komisijai pritarus Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos I priede pateiktų III krypties priemonių „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ ir „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ aprašymo keitimams, numatant galimybę teikti paramą mažmeninės prekybos Lietuvos ūkininkų ir gamintojų pagaminta produkcija veiklai organizuoti, 2010 m. spalio 29 d. buvo pasirašyti žemės ūkio ministro įsakymai, kuriais patvirtintos naujos minėtų Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos III krypties priemonių įgyvendinimo ir supaprastintosios įgyvendinimo taisyklės, skirtos projektams, teikiamiems po 2010 m. spalio 1 d., rengti ir administruoti.

Atliekant įgyvendinimo taisyklių pakeitimus, buvo peržiūrėti ir naujomis veiklomis papildyti pagal priemones remiamų veiklos rūšių sąrašai. Viena iš naujų veiklų, kuriai organizuoti nuo šiol galima kreiptis paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos III krypties priemones „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ ir „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ – specializuotos mažmeninės prekybos Lietuvos ūkininkų ir gamintojų pagaminta produkcija organizavimo veikla, vykdoma kaimo vietovėse veikiančiose specializuotose parduotuvėse, taip pat laikinosiose ar stacionariose prekyvietėse.

Nuo 2010 m. spalio 4 d. iki lapkričio 12 d. (šiuo laikotarpiu galiojo kvietimas teikti paramos paraiškas) Nacionalinei mokėjimo agentūrai pateikti keli projektai, skirti mažmeninės prekybos paslaugoms organizuoti, tačiau iki 2010 m. pabaigos spėta priimti sprendimus tik dėl 2 projektų tinkamumo finansuoti paramos lėšomis, pagal kuriuos galima skirti paramos suma – 379,5 tūkst. Lt, kiti projektai kol kas vertinami.

Taip pat parengti šie teisės aktai, reglamentuojantys prekyviečių žemės ūkio ir maisto produktais veiklą:

Prekyviečių, prekiaujančių žemės ūkio ir maisto produktais, darbo taisyklės, patvirtintos žemės ūkio ministro 2009 m. gegužės 15 d. įsakymu Nr. 3D-355;

Prekybos savos gamybos žemės ūkio ir maisto produktais viešose vietose rekomendacijų aprašas, patvirtintas žemės ūkio ministro 2009 m. gegužės 15 d. įsakymu Nr. 3D-357.

439. Stabdydami spekuliaciją žeme ir nepamatuotai didelių žemės plotų koncentraciją susijusių juridinių ir fizinių asmenų rankose, taikysime regresinę paramos teikimo tvarką.

Diferencijuotos išmokos už žemę ūkininkaujantiems mažiau palankiose ūkininkauti vietovėse pagal ūkio dydį bei mažo ir didelio nepalankumo žemes nustatytos Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programoje ir jos įgyvendinimo taisyklėse. 2010 m. įvestas papildomas apribojimas – pareiškėjams turintiems pievas ir ganyklas išmokos nemokamos, jeigu tokie pareiškėjai nelaiko galvijų (0,2 SG/ha).

440. Remsime vidutinius šeimos ūkius, skatindami juos efektyviai panaudoti žemę.

Pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos III krypties priemones „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ ir „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ parama skiriama tik ūkininkams, kaimo gyventojams, užsiimantiems individualiaja ne žemės ūkio veikla pagal verslo liudijimą ar individualiosios veiklos vykdymo pažymą, bei įmonėms, kurios nėra ir ne mažiau kaip penkerius arba, projektą įtraukus į rizikingų projektų sąrašą, septynerius metus nuo paramos sutarties pasirašymo ar sprendimo skirti paramą priėmimo (jei projektas įgyvendinamas pagal supaprastintą tvarką) dienos nebus priskiriamos įmonėms partnerėms arba susijusioms įmonėms, kaip nurodyta Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme (Žin., 1998, Nr. 109-2993; 2007, Nr. 132-5354). Pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos III krypties priemonę „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“ parama skiriama tik fiziniams asmenims (ūkininkams ir kaimo gyventojams).

Pagal priemonę „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ taikomas prioritetas pareiškėjams, kurių ūkio dydis yra iki 150 ha žemės ūkio naudmenų.

Pagal priemonę „Pusiau natūrinis ūkininkavimas“ 2010 m. paremti 169 ūkininkai, kurie priskiriami mažiems, vidutiniams ūkiams, kadangi priemonė išskirtinai yra orientuota remti ūkininkus, ūkininkaujančius restruktūrizuojamuose pusiau natūriniuose ūkiuose.

443. Sukursime apleistų žemių naudojimo programą.

Įgyvendinama Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos II krypties „Aplinkos ir kraštovaizdžio gerinimas“ priemonė „Pirmas ne žemės ūkio paskirties ir apleistos žemės ūkio

paskirties žemės apželdinimas mišku“. 2010 m. pagal šią priemonę surinkta 411 paraiškų 36,3 mln. Lt paramai gauti.

Rengiamas Apleistos žemės naudojimo programos projektas.

465. *Skatinsime mozaikiško ir palankaus biologinei įvairovei agrarinio kraštovaizdžio palaikymą bei jo plėtrą.*

Skatinant mozaikiško ir palankaus biologinei įvairovei agrarinio kraštovaizdžio palaikymą bei jo plėtrą, nuolat yra peržiūrimos ir atnaujinamos priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ įgyvendinimo taisyklių nuostatos. Didėja pareiškėjų, dalyvaujančių programos „Kraštovaizdžio tvarkymo“ veiklose, ypatingai – „Natūralių ir pusiau natūralių pievų tvarkymas“, „Ražienų laukai per žiemą“.

472. *Orientuosime žemės ūkį į ekologiškai subalansuotą ūkį ir skatinsime diegti aplinkai palankias technologijas šiame sektoriuje.*

Parengtas žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 6 d. įsakymas Nr. 3D-152 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ programų „Kraštovaizdžio tvarkymas“, „Ekologinis ūkininkavimas“ ir „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 41-156, 2010, Nr. 41-1995).

Įgyvendinant šią priemonę 2010 m. parama išmokėta 1 172 ekologiniams ūkiams (172 daugiau, negu buvo numatyta).

484. *Skatinsime privačių žemių savininkus pasinaudoti ES struktūrinių fondų teikiamomis galimybėmis gauti finansinę paramą miškams apleistose žemėse sparčiai įveisti ar į šias žemes gražinti žemdirbystę.*

2010 m. pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonę „Pirmas ne žemės ūkio paskirties ir apleistos žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“ fiziniai asmenys pateikė 387 paraiškas 31,1 mln. Lt paramai gauti, 351 pareiškėjui parama buvo patvirtinta bendrai 30,1 mln. Lt paramai gauti.

504. *Derinsime intensyvią ir ekstensyvią žemdirbystę. Diegsime tausojančią ir bioorganinę žemdirbystę (pirmiausia karstiniame regione), skatinsime ekologiškų žemės ūkio produktų gamybą.*

Lietuvoje ekologiškų produktų kasmet užauginama ir perdirbama vis daugiau. 2009 m. buvo sertifikuotas 134 955 ha plotas, o 2010 m. 149 096 ha plotas, t. y. 10 proc. daugiau nei 2009 m. Ekologiškos produkcijos perdirbimo įmonių 2009 m. sertifikuota 59 (iš jų naujai sertifikuotos 24 perdirbimo įmonės), o 2010 m. – 80 perdirbimo įmonių (sertifikuotas žuvies perdirbimas, duonos gamyba, pieno perdirbimas, viešasis maitinimas ir kitos veiklos), t. y. 12 proc. daugiau nei 2009 m.

Išaugo ekologinės produkcijos perdirbimas ir ūkininkų ūkiuose. Negalutiniais 2010 m. duomenimis, ūkio subjektų, perdirbančių ekologišką produkciją savo ūkiuose, buvo 17, o 2009 m. jų buvo 14.

2009 m. paramą gavo 1129 pareiškėjai, dalyvaujantys programoje „Ekologinis ūkininkavimas“, 2010 m. – 1 172 pareiškėjai.

2010 m. buvo organizuotas pažangiausio ekologinio ūkio konkursas. Parodos „Sprendimų ratas“ metu buvo apdovanoti nugalėtojai: ūkininkai: Jadvyga Balvočiūtė – už ekologinį vaistažolininkystės puoselėjimą, Alma Jonikienė – už pažangiausių mėsinės galvijininkystės ūkį, Antanas Šukys – už pavyzdinį šeimos ekologinį ūkį, Arūnas Dulksys – už pažangias technologijas ekologinėje gyvulininkystėje bei Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro filialo Joniškėlio bandymų stotis – už pažangių mokslo technologijų taikymą ekologinės gamybos srityje. Taip pat buvo įteikti ir paskatinamieji apdovanojimai.

2010 m. balandžio 7 d. VšĮ „Ekoagros“ surengė ekologiškų žemės ūkio ir maisto produktų (toliau – ekologiški produktai) perdirbėjams seminarą „Ekologiškų produktų tvarkybos sertifikavimas“. Jo metu pateikta informacija apie ekologiškų produktų gamybą, tvarkybą, paruošimą, platinimą, pristatyti sertifikavimo reikalavimai mažmenininkams ir didmenininkams ir ekologiškų produktų ženklinimo reikalavimai.

2010 m. gruodžio 21 d. Aplinkos apsaugos agentūra organizavo renginį „Ekologinė vartojimo kultūra“, kuriame VšĮ „Ekoagros“ ir ministerijos darbuotojai pristatė informaciją apie ekologiškų produktų ženklinimą.

2010 m. buvo viešinami ekologiškų produktų ženklai. Ekologiški produktai ir jų logotipai 2010 m. buvo viešinami Europos Komisijos sukurtoje svetainėje adresu:

http://ec.europa.eu/agriculture/organic/home_lt, ministerijos tinklalapyje adresu www.zum.lt, sertifikavimo įstaigos VŠĮ „Ekoagros“ tinklalapyje adresu www.ekoagros.lt, Aplinkos apsaugos agentūros tinklalapyje adresu www.aplinka.lt, Lietuvos Respublikos valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos tinklalapyje adresu www.vmv.lt.

Visose „Tatulos programos“ organizuojamose mugėse siekiama propaguoti ekologiškus produktus. 2010 m. tokių mugių įvairiuose Lietuvos miestuose buvo suorganizuota apie 150.

Taip pat 2010 m. buvo keliama sertifikavimo įstaigos darbuotojų kvalifikacija. Vyko šie sertifikavimo įstaigos darbuotojų kvalifikaciniai mokymai, kursai, seminarai, parodos: dalyvauta 30 mokslinių darbų, atliktų Lenkijoje ekologinio ūkininkavimo srityje per 2009 m. pristatyme, Lietuvos šeimos ūkininkų sąjungos V suvažiavime, vyko kooperatyvo „EKO Žemaitija“ susirinkimas ir problemų ekologiniuose ūkiuose aptarimas, dalyvauta seminare „Ne pelno siekiančių ūkio subjektų 2009 metų metinių finansinių ataskaitų sudarymo ypatumai“, tarptautinėje ekologiškų produktų parodoje BIOFACH-2010.

Vyko seminarai „Reikalavimai ekologiniams ūkiams, ekologiškų produktų paruošimas ir realizacija“, „Ekologinė akvakultūra. Sertifikavimas ir perspektyva“, „Kas ką? Ar aš gamtą? Ar gamta mane?“, Ekologiškų ir išskirtinės kokybės produktų sertifikavimas“, „Tiesioginės išmokos, pasėlių deklaravimas, paramos už plotus administravimas 2010 m.“, Ekologinio ūkininkavimo aktualijos“, „Ekologinio ūkininkavimo teorija ir praktika“, „Naujos ekonominės idėjos: tiesioginės paramos ūkininkaujantiems projekcijos po 2013 metų“, „Mulčiavimas - ne tik piktžolių kontrolės priemonė“, „Piktžolių kontrolės sistema ekologinėje žemdirbystėje“, „Bulvių ir daržovių laikymo problemos ir jų sprendimas“, „Ekologinės gamybos problemos šalyje“, „Viešieji pirkimai: paprastai“, „Ekologinio ūkininkavimo naujovės“, „Ekologinis ūkininkavimas Meklenburgo-Priešakinės Pomeranijos žemėje bei Vokietijoje“, „Pienininkystės ūkių kontrolės ir priežiūros reikalavimai“, „Ekologiškų obuolių auginimo aktualijos“, pranešimas tema „Reikalavimai kenkėjų kontrolei ekologiniuose ūkiuose ir ekologiškų produktų tvarkyba užsiimančiose įmonėse“. Taip pat vyko seminaras – lauko dienos: „Ekologinių obelų sodų priežiūros ypatumai 2010 m. Anykščių r. Pajuodžių k. Vitalijaus Petronio ūkyje, „Gajos“ ekologinių ūkių vasaros konferencija, dalykinė komandiruotė Vokietijoje pagal Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos ir Vokietijos Meklenburgo–Priešakinės Pomeranijos žemės maisto, žemės ūkio, miškų ir žuvininkystės ministerijos dvišalį trumpalaikį projektą, lauko dienos „Burokėlių auginimo ypatumai Vakarų Lietuvoje“ ūkininko Algimanto Vaupšo ūkyje, Girnikų k., Užvenčio sen., Kelmės r., tarptautinė konferencija „Akvakultūros plėtra. Naujų žuvų rūšių auginimo perspektyvos ir šiuolaikinių technologijų taikymą“, mokymai pagal programą „Ekologinės žuvininkystės reikalavimų įgyvendinimas“, paroda „AgroBalt–2010“. Taip pat buvo atlikti 53 sertifikavimo įstaigos vidiniai mokymai. Sertifikavimo įstaigos ir ministerijos darbuotojai dalyvavo ekologinės gamybos sertifikavimo įstaigų Šiaurės–Baltijos šalių susitikime „Ekologinės gamybos ūkio subjekto kontrolė“.

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Vertinimo kriterijaus kodas	Vertinimo kriterijus	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas, procentais
	Rezultato: 1-ajam programos tikslui			
R-66.01-01-01	1. Paramos sklaida – paramą gavusių žemės ūkio veiklos subjektų dalis (proc.) nuo visų deklaravusių žemės ūkio naudmenas	50	43	86
R-66.01-01-02	2. Tvarkomi žemės plotai, turintys teigiamą poveikį biologinei įvairovei, didelės gamtinės vertės ūkininkavimui ar miškininkystei, tūkst. ha	600	651	109
R-66.01-01-03	3. Pripažinta tinkamų (autorizuota) paraiškų ir pasirašyta sutarčių suma (proc.) visam laikotarpiui Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programai skirtų ES lėšų	15	24	160

	Produkto:			
	1-ajam uždaviniui			
P-66.01-01-01-01	1. Priemonės „Profesinis mokymas ir informavimo veikla“ mokymo kursų dalyvių skaičius	15000	15 000	100
P-66.01-01-01-02	2. Parodomųjų bandymų skaičius	60	52	87
P-66.01-01-01-03	3. Paramą konsultacijoms gavusių ūkių skaičius	2000	407	20
P-66.01-01-01-04	4. Paramą gavusių jaunųjų ūkininkų skaičius	100	326	326
P-66.01-01-01-05	5. Pagal priemonę „Ankstyvas pasitraukimas iš prekinės žemės ūkio gamybos“ perleidusių ūki ūkininkų skaičius	200	408	204
P-66.01-01-01-06	6. Paremtų pusiau natūrinių ūkių skaičius	926	169	18
P-66.01-01-01-07	7. Gavusių investicinę paramą pagal priemonę „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ ūkių skaičius	1200	2815	235
P-66.01-01-01-08	8. Paremtų projektų pagal priemonę „Miškų ekonominės vertės didinimas“ skaičius	20	30	150
P-66.01-01-01-09	9. Paremtų vandentvarkos projektų skaičius	20	65	325
P-66.01-01-01-10	10. Paremtų žemės konsolidacijos projektų skaičius	0	0	0
P-66.01-01-01-11	11. Paramą gavusių įmonių pagal priemonę „Žemės ūkio produktų perdirbimas, rinkodara bei naujų produktų kūrimas“ skaičius	17	59	347
P-66.01-01-01-12	12. Paramą gavusių ūkių pagal priemonę "Dalyvavimas maisto kokybės scheme" skaičius	40	3	8
P-66.01-01-01-13	13. Suteiktų paskolų žemės ūkio valdų modernizavimui skaičius	270	638	236
P-66.01-01-01-14	14. Suteiktų paskolų žemės ūkio produktų perdirbimui ir pridėtinės vertės didinimui skaičius	8	5	63
	2-ajam uždaviniui			
P-66.01-01-02-01	1. Paremta pagal priemonės „Agrarinė aplinkosauga“ programą „Kraštovaizdžio tvarkymas“ projektų skaičius	8000	5081	64
P-66.01-01-02-02	2. Paremtų ekologinių ūkių skaičius	1000	1172	117
P-66.01-01-02-03	3. Paremtų projektų pagal priemonės „Agrarinė aplinkosauga“ programą „Nykstančių Lietuvos senųjų veislių gyvulių ir naminių paukščių išsaugojimas“ skaičius	200	194	97
P-66.01-01-02-04	4. Paremtų projektų pagal priemonės „Agrarinė aplinkosauga“ programą „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“ skaičius	100	21	21
P-66.01-01-02-05	5. Pagal priemonės „Apželdinimas mišku“ paremtų žemės savininkų skaičius	800	723	90
P-66.01-01-02-06	6. Paremtų projektų pagal priemonę „Miškininkystės potencialo	15	16	107

	atkūrimas ir prevencinių priemonių įdiegimas“ skaičius			
P-66.01-01-02-07	7. Paremtų NATURA 2000 pareiškėjų skaičius	1300	571	44
P-66.01-01-02-08	8. Paremtų pareiškėjų, ūkininkaujančių vietovėse su kliūtimis skaičius	70000	72942	104
P-66.01-01-02-09	9. Paremtų projektų skaičius pagal priemonę "Pelno nesiekiančias investicijas miškuose"	40	18	45
	3-ajam uždaviniui			
P-66.01-01-03-01	1. Paramą gavusių smulkiojo ne žemės ūkio verslo subjektų kaime skaičius	40	45	113
P-66.01-01-03-02	2. Paramą gavusių turizmo plėtros veiklų skaičius kaime	30	82	273
P-66.01-01-03-03	3. Paremtų kaimų pagal priemonę „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ projektų skaičius	70	186	266
	4-ajam uždaviniui			
P-66.01-01-04-01	1. Paremtų VVG skaičius	10	22	220
P-66.01-01-04-02	2. Projektų, atrinktų per VVG, skaičius	190	128 (patvirt.) 78 (sutartys)	67
P-66.01-01-04-03	3. Paremta bendradarbiavimo projektų, vnt.	15	0	0
P-66.01-01-04-04	4. Projektų, skirtų VVG ir VVG teritorijos gyventojų gebėjimams ugdyti, skaičius	35	29	83
	5-ajam uždaviniui			
P-66.01-01-05-01	1. Įsisavintų lėšų, skirtų techninei paramai, dalis, proc.	16	11	69
P-66.01-01-05-02	2. Teigiamai vertinančių Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų plano naudą respondentų, proc.	45	65	144
P-66.01-01-05-03	3. Informacijos sklaida televizijos, radijo laidose, internetinėse svetainėse (priemonių skaičius, vnt.)	90	97	108
P-66.01-01-05-04	4. Informacijos sklaida respublikiniuose ir regioniniuose periodiniuose leidiniuose, vnt.	60	58	97
	6-ajam uždaviniui			
P-66.01-01-06-01	1. Išlaidų, susijusių su perkant prekes ir paslaugas sumokėta PVM suma, kompensavimas proc.	21	21	100

Programa tęstinė. 2010 m. numatyti programos uždaviniai buvo įgyvendinti, tačiau kai kurie vertinimo kriterijai nebuvo pasiekti dėl šių priežasčių:

R-66.01-01-01. Rezultato kriterijus „Paramos sklaida – paramą gavusių žemės ūkio veiklos subjektų dalis (50 proc.) nuo visų deklaravusiųjų žemės ūkio naudmenas“ nepasiektas, nes įvertintos (patvirtintos) ne visos 2010 m. pateiktos paraiškos. Pvz., dar likę įvertinti 13 tūkst. paraiškų pagal priemonę „Išmokos ūkininkaujantiems vietovėse su kliūtimis, išskyrus kalnuotas vietoves“.

P-66.01-01-01-02. Užtruko paramos gavėjų vykdomi viešieji pirkimai pirkti paslaugą įrengti parodomuosius bandymus (pvz., Lietuvos veterinarijos akademija 2010 m. planavo 7 parodomuosius bandymus, tačiau neįvykdė nei vieno, Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnyba planavo 48 parodomuosius bandymus, įvykdė 20), todėl kriterijus pasiektas 87 proc.

P-66.01-01-01-03. Planuojant paramą konsultacijoms gavusių 2010 m. ūkių skaičių buvo tikimasi, kad bus pateikta apie 2 000 paraiškų bei pateikti mokėjimo prašymai pagal ankstesnių metų paraiškas ir pagal daugelį 2010 m. pateiktų paraiškų.

P-66.01-01-01-06. Mažo skaičiaus paremtų pusiau natūrinių ūkių priežastimi galima įvardinti tai, jog nors maksimali metinė paramos suma, lyginant su praėjusiu programavimo laikotarpiu, buvo padidinta (buvo 1000 EUR/m., dabar 1500 EUR/m.), ji vis tiek liko per maža, siekiant pritraukti potencialius pareiškėjus dalyvauti priemonėje. Teikiamos paramos nepakanka ūkiams reikalingoms investicijoms įgyvendinti, taigi priemonėje linkę dalyvauti tie valdų savininkai, kurie prie planuojamų investicijų gali prisidėti nuosavomis lėšomis. Taip pat neatmetama galimybė, jog viena mažo priemonės populiarumo priežastimi gali būti ekonominis sunkmetis, kurio metu mažėjant bendram vartojimui bei paklausai, krentant žemės ūkio produktų supirkimo kainoms, brangstant paskoloms ir sumažėjus galimybėms pasiskolinti, vėluojant atsiskaitymams iš produkcijos supirkėjų, ūkininkams sunkiau išsipareigoti kelti valdų ekonominį gyvybingumą bei padidinti ūkio EDV 20 proc.

P-66.01-01-01-12. Paraiškas paramai „Dalyvavimas maisto kokybės schemose“ gauti pateikė 32 subjektai, tačiau tik 3 paramos gavėjams, kurie pateikė mokėjimo prašymus, išmokėta parama, nes priemonės įgyvendinimo taisyklėse nustatyta, kad mokėjimo prašymai gali būti teikiami iki kitų kalendorinių metų pabaigos.

P-66.01-01-01-14. UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondas gavo 9 paraiškas paskolai gauti pagal priemonę „Žemės ūkio produktų perdirbimas ir pridėtinės vertės didinimas“, dėl 4 paraiškų dar nepriimtas sprendimas. Galiojanti paskolų sistema numato, kad galutinį sprendimą suteikti paskolą priima bankas, administruojantis jam priskirtą paskolų fondo lėšų dalį.

P-66.01-01-02-01. Dalis priemonės „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“ surinktų paraiškų šiuo metu yra vertinamos. Be to, ne visi pareiškėjai, pateikę paraiškas išmokoms šiai priemonei gauti tinkamai įvykdė išsipareigojimus – dalies pareiškėjų plotai neatitiko geros agrarinės būklės reikalavimų, dėl viršdeklaravimų pareiškėjams buvo taikomos sankcijos.

P-66.01-01-02-05. Kriterijus įgyvendintas 90 proc., tikimasi, kad baigus vertinti visas priemonių „Pirmas žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“ ir „Pirmas ne žemės ūkio paskirties ir apleistos žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“ 2010 m. pateiktas paraiškas paramai gauti, bus pasiektas numatytas įgyvendinimo planas. Paramą įveisto miško priežiūrai ir apsaugai gauna ir dalis pareiškėjų, įveisę mišką ir gavę už tai kompensacines išmokas ankstesniais metais.

P-66.01-01-02-07. Kriterijus „Paremtų NATURA 2000 pareiškėjų skaičius“ pasiektas iš dalies, kadangi autorizuotos ne visos pateiktos paraiškos.

P-66.01-01-02-09. Paremta mažiau projektų pagal priemonę „Pelno nesiekiančias investicijas miškuose“ dėl užtrukusio projektų vertinimo ir dėl to, kad 2010 m. skirta mažiau lėšų negu 2009 m.

P-66.01-01-04-02. Kriterijus pasiektas iš dalies (128 projektai patvirtinti, pasirašytos 78 sutartys), nes planuojant įgyventi vietos projektus, susiduriama su valstybinės žemės problema, be to daug neaiškumų iškilo dėl pakeisto Lietuvos Respublikos statybos įstatymo.

P-66.01-01-04-03. Kriterijus „Paremta bendradarbiavimo projektų, 15 vnt.“ nepasiektas, nes paraiškas pagal šią priemonę gali teikti tik VVG. VVG daugiausia dėmesio skyrė vietos projektų rinkimui pagal strategijas ir gyventojų aktyvinimui, vertinimo organizavimui. 2010 m. gruodžio 23 d. gautas pirmasis tarptautinis projektas. Atliekant VVG apklausas tikimasi kad per pirmąjį 2011 m. ketvirtį bus gauta bendradarbiavimo projektų. 2010 m. VVG aktyviai ieškojo kontaktų ir grynino bendradarbiavimo projektų idėjas.

P-66.01-01-04-04. Kriterijus „Projektų, skirtų VVG ir VVG teritorijos gyventojų gebėjimams ugdyti, 35 vnt.“ pilnai nepasiektas, kadangi 2010 m. įvertintos ir patvirtintos 37 paraiškos, bet pasirašytos tik 29 sutartys ir 2 sutartys jau 2011 m. sausio 5 ir 12 d.

P-66.01-01-05-01. Pagrindinė priežastis, kodėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos priemonei „Techninė pagalba“ skirtų lėšų įsisavinta mažiau, negu buvo planuota yra ta, kad prognozuojant priemonės lėšas sunku numatyti tikslias būsimų išlaidų sumas, kaip pvz., komunalinės išlaidos, darbuotojų dalyvavimas renginiuose, kvalifikacijos kėlimas, vertimų paslaugos, viešinimo veiklos išlaidos. Be to, atsižvelgiant į Lietuvos ekonominę situaciją 2010 m. buvo taupomos priemonės lėšos, pvz. atsisakyta dalies planuotų tyrimų, ribotas komandiruočių kiekis, mažintos viešinimo veiklos apimtys ir pan.

PROGRAMOS ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimas, procentais
Iš viso asignavimų programai	1 272 658,3	1 268 881,2	99,70
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas:	1 272 658,3	1 268 881,2	99,70
iš jo:	300 117,4	297 415,9	99,10
1.1. bendrojo finansavimo lėšos			
1.2. ES ir kitos tarptautinės paramos lėšos	972 540,9	971 465,3	99,89
1.3. specialiųjų programų lėšos ir pajamų įmokos			
2. Kiti šaltiniai			

Dalis programos asignavimų liko nepanaudota dėl to, kad persikirsčius asignavimus daugiau lėšų buvo nukreipta programos antrosios krypties priemonėms finansuoti, kurių ES finansavimo dalis viešosiose išlaidose yra didesnė, negu kitų krypčių. Taigi, visoms turimoms bendrojo finansavimo lėšoms panaudoti pritrūko ES lėšų. Paskutinėmis 2010 m. dienomis buvo susigražintos einamaisiais metais išmokėtos lėšos, kurių panaudoti metų gale nebebuvo galimybės.

3. KAIMO RĖMIMO PROGRAMA (01.29)

Programos tikslas – plėtoti konkurencingą ir efektyvų žemės ir maisto ūkį, gerinti žemės ūkio produkcijos ir maisto produktų kokybę.

Programa yra tęstinė. Programa įgyvendinamas Žemės ūkio ministerijos strateginis tikslas.

Vykdam šią programą siekiama užtikrinti tolydžią, subalansuotą žemės ūkio ir kaimo plėtrą su modernia gamybine ir socialine infrastruktūra ir sveika aplinka, teikiančią visos šalies gyventojams geros kokybės produktus ir paslaugas, o kaimo gyventojams – palankias verslo, darbo ir buities bei socialines sąlygas.

Programa vertinta Ministro Pirmininko tarnybos užsakymu įgyvendinant projektą „Valdymo, orientuoto į rezultatus, tobulinimas“.

2010 m. programos lėšomis buvo finansuojamos šios valstybės pagalbos priemonės:

Parama šalutiniams gyvūniniams produktams tvarkyti;

Parama gyvulių veislininkystei;

Parama kokybiškų žemės ūkio produktų gamybai skatinti;

Parama kreditų palūkanoms kompensuoti;

Parama draudimo įmokoms kompensuoti;

Parama garantiniam užmokesčiui ir daliai draudimo įmokų kompensuoti kreditų gavėjams, paėmusiems kreditus su UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondo garantija;

Parama augalų ir augalinių produktų ligų naikavimo sistemai įgyvendinti;

Parama žemės ūkio tarptautinėms – komercinėms parodomis;

Parama žemdirbių ir kaimo gyventojų švietimui ir konsultavimui;

Parama taikomiesiems tyrimams vykdyti;

Parama konferencijoms, seminarams, leidinių leidybai, žemdirbių ir kaimo gyventojų šviečiamiesiems renginiams;

Parama tarptautiniams tyrimams vykdyti;

Parama gamtos išteklių apsaugai gerinti žuvininkystės tvenkiniuose;

Parama gamintojų kooperacijai plėtoti;

Fizinių ir juridinių asmenų reikalavimų už bankrutavusių įmonių perdirbti supirktą žemės ūkio produkciją apmokėjimas;

Parama bitininkystei;

Parama tautiniam paveldui išsaugoti;

Kompensacinės išmokos žemės savininkams ir valdytojams už saugomose teritorijose, kurias įsteigė valstybės institucijos, nustatytus veiklos apribojimus;

Laikinoji valstybės pagalba, siekiant sumažinti finansų ir ekonomikos krizės poveikį energetinių augalų, skirtų biokuro gamybai, augintojams.

Valstybės pagalbos priemonėms 2010 m. panaudota 42 842,7 tūkst. Lt programos lėšų.

Žemės ūkio ministro 2010 m. lapkričio 8 d. įsakymu Nr. 3D-979 patvirtintos Valstybės pagalbos žemės ūkiui, maisto ūkiui, žuvininkystei ir kaimo plėtrai ir kitų iš nacionalinių lėšų finansuojamų priemonių bendrosios administravimo taisyklės. Šiomis taisyklėmis siekiama supaprastinti vykdomą valstybės pagalbos žemės ūkiui, maisto ūkiui, žuvininkystei ir kaimo plėtrai ir kitų iš nacionalinių lėšų finansuojamų priemonių administravimą.

Programos lėšomis buvo užtikrinamas administravimo ir kontrolės priemonių finansavimas:

Vykdyta rinkos informacinės sistemos, atitinkančios Europos Sąjungos reikalavimus, plėtojimo programa;

Palaikomi registrai, duomenų bazės ir informacinės sistemos, reikalingos administruoti ES žemės ūkio fondų ir nacionalinės paramos priemones;

Teikiama parama asociacijų, vienijančių asmenis, užsiimančius žemės ir miškų ūkio bei alternatyviaja veikla, narystės ES ir tarptautinėse organizacijose mokesčiui mokėti, atstovavimo ES ir tarptautinėse organizacijose išlaidoms finansuoti;

Finansuota informacijos apie žemės ir maisto ūkio, žuvininkystės politikos bei kitų aktualijų sklaidos programa;

Šalies žemės ūkis pristatomas tarptautinėse ir respublikinėse parodose, finansuoti konkursai bei aprūpinti žemės ūkio veiklos subjektai informacinėmis ir kitomis techninėmis priemonėmis;

Finansuota veikla, susijusi su intervencinių priemonių įgyvendinimu;

Įgyvendinama gyvulių skerdenų klasifikavimo sistema;

Finansuotos akreditavimo ir sertifikavimo išlaidos, pirktos veiklos audito paslaugos;

Finansuotos valstybės reikmėms atliekamų pieno tyrimų išlaidos;

Įgyvendinamos Lietuvos ūkinių gyvūnų genetinių išteklių išsaugojimo programos administravimo priemonės;

Finansuota veikla, susijusi su tautinio paveldo priemonių įgyvendinimu.

Administravimo ir kontrolės priemonėms 2010 m. panaudota 18 682,8 tūkst. Lt.

Programos lėšomis taip pat buvo teikiama parama kaimo bendruomenėms ir vietos veiklos grupėms, finansuota Maisto iš intervencinių atsargų tiekimo labiausiai nepasiturintiems asmenims Bendrijoje programa, apmokėtos žemės ūkio produktų kiekių, buvusių Lietuvos laisvoje apyvartoje įstojimo į ES dieną ir viršijusių kiekius, kuriuos galima laikyti įprastinėmis atsargomis 2004 m. gegužės 1 d., šalinimo išlaidos.

Vyriausybės 2008–2012 metų programos nuostatų įgyvendinimas per programos lėšomis finansuojamas valstybės pagalbos priemones:

417. Plésime žinioms imlių darbo rinką regionuose.

Nustatyta tvarka buvo finansuojami profesinio orientavimo, žemdirbio profesijos prestižo didinimo projektai, švietėjiški renginiai, konsultavimo, mokymo, informavimo priemonės žemdirbiams ir kitiems kaimo gyventojams. Paramai žemdirbių švietimui ir konsultavimui panaudota 2 869,9 tūkst. Lt.

Siekiant skleisti gerą patirtį, pristatyti žemės ūkio mokslo ir gamybos naujoves, valstybės pagalba skirta 6 leidiniams išleisti bei 16 seminarų, konferencijų ir kt. šviečiamųjų renginių ūkininkams organizuoti, tam skiriant apie 360 tūkst. Lt.

419. Tikslinėmis programomis didinsime kaimo bendruomenių rėmimą, skatinsime jų kūrimąsi ir veiklą.

2010 m. naujų bendruomenių projektų finansavimui lėšų nebuvo numatyta. Vadovaujantis žemės ūkio ministro 2006-04-20 įsakymu Nr. 3D-160 (Žin., 2006, Nr. 48-1752; 2007, Nr. 52-2037; 2009, Nr. 25-997) patvirtintomis Valstybės paramos kaimo bendruomenių ir vietos veiklos grupių veiklai remti teikimo taisyklėmis, buvo pabaigti įgyvendinti projektai, pradėti vykdyti 2009 m., taip pat projektai, kurie dėl įvairių priežasčių nebuvo baigti ankstesniais metais.

420. Skatinsime privačias investicijas, investuosime į kaimo gyvenimo aplinkos kokybę, ypač

daug dėmesio skirsime šiuolaikinių technologijų taikymui.

Remiami naujų technologijų paieškai ir esamų tobulinimui skirti moksliniai tyrimai ir mokslo rezultatų sklaidos priemonės, padedančios perteikti mokslo žinias ir naujus technologinius sprendimus vartotojams. Vadovaujantis Žemės ūkio, maisto ūkio ir žuvininkystės mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos finansavimo taisyklėmis, patvirtintomis žemės ūkio ministro 2009 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. 3D-927, ministerijos departamentų siūlymai dėl mokslinių tyrimų ir taikomosios veiklos (toliau – MTTV) projektų apsvarstyti Žemės, maisto ir žuvininkystės ūkio tyrimų priežiūros komisijose. Komisijų siūlymai pateikti Žemdirbių švietimo, konsultavimo priemonių, žemės ūkio parodų ir mokslinių tyrimų atrankos komitete (toliau – Komitetas). Komiteto pasiūlytų MTTV projektų vykdytojai parinkti konkurso būdu ir patvirtinti ministro įsakymu. Iš viso atrinkta ir teikta valstybės pagalba 21 MTTV projekto vykdymui 469,6 tūkst. Lt sumai. 13 MTTV projektų bus tęsiami ir 2011 metais. 2010 metais įvykdžius planuotus MTTV projektus parengta 11 rekomendacijų, paskelbta populiarioje spaudoje 10 mokslinių straipsnių, parengta 1 metodika ir 5 studijos, kurių rezultatai naudojami aktualioms problemoms spręsti žemės ūkio, maisto ūkio ir žuvininkystės srityse.

423. Sudarysime palankias teisines, ekonomines ir organizacines prielaidas kooperacijai plėtoti, efektyviai naudodami ES struktūrinių fondų lėšas.

Įsikūrusioms naujoms kooperatinėms bendrovėms (kooperatyvams) teikiama valstybės parama vadovaujantis Valstybės pagalbos gamintojų kooperacijai plėtoti taisyklėmis, patvirtintomis žemės ūkio ministro 2008 m. kovo 28 d. įsakymu Nr. 3D-168 (Žin., 2008, Nr.38-1390; 2009, Nr. 80-3351). Paramos teikimas, pradėtas ankstesniais metais, tęstas 2010 m. ir numatytas tęsti ateinančiais metais. 2010 m. 12 kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) išmokėta 779,4 tūkst. Lt parama. Paramos poveikis – paskatinta kooperacijos plėtra šalyje, įskaitant kooperacijos plėtrą į tuos šalies regionus ir tas ūkio veiklos sritis, kur jos iki šiol stigo.

424. Finansuosime priemones, skirtas ūkininkams, kaimo bendruomenėms, vietos veiklos grupėms naudingai patirčiai iš kitų valstybių perimti ir perduoti.

Teikiama valstybės parama asociacijoms, vienijančioms asmenis, užsiimančius žemės ir miškų ūkio bei alternatyviaja veikla, susijusi su narystės ES organizacijose mokesčio mokėjimu, atstovavimu ES organizacijose ir dalyvavimu tarptautinėse organizacijose.

Parama suteikta 8 asociacijoms savo narių interesų atstovavimui Europos Sąjungos ir tarptautinėse organizacijose. Lietuvos žemdirbių interesai atstovauti ir narystės mokestis mokėtas 9 Europos Sąjungos ir tarptautinėse organizacijose, šiam tikslui 2010 m. skirta 906,1 tūkst. Lt.

426. Remsime modernų ūkininkavimą, ekologinę žemdirbystę, skatinsime kaimo verslų įvairovę. Sieksime, kad vidaus rinka būtų aprūpinama geros kokybės, sveikais maisto produktais, plėtosime ekonomiškai ir ekologiškai subalansuotą ūkinę veiklą, mažinančią žemės ūkio neigiamą poveikį aplinkai ir stabdančią dirvožemio eroziją.

Siekiant suderinti Kaimo rėmimo programos priemonę „Paramai kokybiškų žemės ūkio ir maisto produktų gamybai, populiarinimui ir realizavimui skatinti“ su nauja, patvirtinta Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemone „Dalyvavimas maisto kokybės schemose“, kad nesidubliuotų tinkamos finansuoti išlaidos, peržiūrėtos ir išdėstytos nauja redakcija Pagalbos kokybiškų žemės ūkio produktų gamybai skatinti teikimo taisyklės, patvirtintos žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 23 d. įsakymu (Žin., 2007, Nr. 46-1759; 2010, Nr. 15-720).

429. Remsime alternatyvių prekybos žemės ūkio ir maisto produktais vietų kūrimą, skatinsime tiesioginius pardavimus iš ūkių. Sudarysime ekonomines prielaidas plėtoti smulkiajai prekybai žemės ūkio ir maisto produktais ir sieksime kuo didesnės jos dalies rinkoje.

Atsižvelgiant į smulkiajam ir vidutiniam verslui keliamus reikalavimus parengti maisto produktų gamybos savo ūkyje geros praktikos vadovai pagal pasirašytas sutartis su Kauno technologijos universiteto maisto institutu:

- Mėsos ir mėsos produktų geros gamybos savo ūkyje praktikos vadovas;
- Miltinių kepinų geros gamybos savo ūkyje praktikos vadovas;
- Leidinys „Pieno produktų gamyba ūkyje“.

Parengti teisės aktai, reglamentuojantys prekyviečių žemės ūkio ir maisto produktais veiklą:

– Prekyviečių, prekiaujančių žemės ūkio ir maisto produktais, darbo taisyklės, patvirtintos žemės ūkio ministro 2009 m. gegužės 15 d. įsakymu Nr. 3D-355;

Prekybos savos gamybos žemės ūkio ir maisto produktais viešose vietose rekomendacijų aprašas, patvirtintas žemės ūkio ministro 2009 m. gegužės 15 d. įsakymu Nr. 3D-357.

432. Skatinsime eksportą, remsime prekių ženklų ir regioninių produktų populiarinimą.

Vykdomos Lietuvos Respublikos 2009–2013 metų eksporto plėtros strategijos įgyvendinimui numatytos žemės ūkio ir maisto sektoriaus eksporto skatinimo priemonės, kurios apima ūkio subjektų, tarp jų ir išskirtinės kokybės ir tautinio paveldo produktų gamintojų, dalyvavimo nacionalinėse ir tarptautinėse parodose ir mugėse organizavimą, tarptautinio verslo plėtrai svarbių seminarų, konferencijų organizavimą, specializuotų leidinių (katalogo „Lithuanian food exporters“) leidybą, naujausias informacijas apie potencialias rinkas ir prekybos sąlygas jose pateikimą, Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų elektroninio eksporto katalogo „Virtualioji mugė“ atnaujinimą.

Parengtos Veiklos, susijusios su kokybiškų žemės ūkio ir maisto produktų populiarinimu ir realizavimu, finansavimo taisyklės, patvirtintos žemės ūkio ministro 2010 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. 3D-942 (Žin., 2010, Nr. 127-6509). Veiklos finansavimo tikslas – didinti kokybiškų žemės ūkio ir maisto produktų gamybos apimtį, ugdant vartotoją ir organizuojant prekybą šiais produktais.

Nustatyta tvarka buvo finansuojami išskirtinės kokybės ir tautinio paveldo produktų pristatymo nacionalinėse ir tarptautinėse parodose ir mugėse, informavimo apie šiuos produktus ir jų populiarinimo projektai: tautinio paveldo produktai pristatyti Vilniaus ir Kauno miestų „Kaziuko“ mugėse, 2010 m. sausio mėn. Berlyne vykusioje tarptautinėje maisto pramonės, žemės ūkio ir sodininkystės parodoje „Žalioji savaitė – 2010“, renginyje „Ką pasėsi“ Kaune, parodoje „AgroBalt 2010“, derliaus šventėje Kaune, tarptautiniame interneto valdymo forume Vilniuje, parodoje – mugėje „Zolotaja Osien“ Maskvoje, konferencijoje „Lietuvos tautinis paveldas: dabartis ir perspektyvos“ Seime ir kt.

652. Saugosime, puoselėsime ir aktualinsime kultūros paveldą kaip tautos ir valstybės tęstinumo ženklą, integruodami jį į edukacinius, kūrybinės pramonės, kultūrinio turizmo projektus; sukursime lietuvių etninės kultūros plėtros sistemą.

Įgyvendinamos Tautinio paveldo produktų apsaugos, jų rinkos ir amatų plėtros 2008–2015 metų programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. liepos 16 d. nutarimu Nr. 775, priemonės, skatinančios tradicinių amatininkų, amatų meistrų ir tradicinių paslaugų teikėjų veiklą kaime:

Organizuota konferencija „Lietuvos tautinis paveldas: dabartis ir perspektyvos“ Seime;

Parengtas ir išleistas informacinis leidinys „Lietuvos tautinis paveldas: amatai ir produktai“;

Sukurtas ir į Tautinio paveldo informacinę sistemą integruotas Tradicinių amatų žemėlapis;

Finansuotas švietėjiškas renginys „Konferencijos tautinio paveldo tematika organizavimas Birštono savivaldybėje“;

Finansuotas tautinio paveldo produktų pristatymas Tarptautiniame interneto valdymo forume Vilniuje;

Parengta ir žemės ūkio ministro įsakymu patvirtinta Tautinio paveldo veiklos subjektų finansavimo taisyklių nauja redakcija (Žin., 2010, Nr. 69-3458). Vadovaujantis šiomis taisyklėmis finansuota 14 projektų dalyvauti ir pristatyti tautinio paveldo produktus mugėse, šventėse ir kituose renginiuose Lietuvoje ir užsienyje. Paramai tautiniam paveldui išsaugoti skirta 67,5 tūkst. Lt programos lėšų.

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Vertinimo kriterijaus kodas	Vertinimo kriterijus	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas, procentais
	Rezultato: 1-ajam programos tikslui			
R-01.29-01-01	1. Žemės ūkio produkcijos gamintojų pajamų už parduotą produkciją, lyginant su praėjusiais metais, pokytis proc.	5	19	113
R-01.29-01-02	2. Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų gamintojų rinkos dalis bendrojoje Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkoje, proc.	55	52,9	96
R-01.29-01-03	3. Kontroliuojamų karvių produktyvumo (primelžto pieno (kg) iš karvės) didėjimas per	50	90	180

	metus			
	Produkto:			
	1-ajam uždaviniui			
P-01.29-01-01-01	1. Surengtų seminarų, konferencijų skaičius	200	403	202
P-01.29-01-01-02	2. Ūkininkams suteiktų konsultacijų skaičius	30000	39000	130
P-01.29-01-01-03	3. Parengtų leidinių, mokslinių, informacinių straipsnių, studijų, rekomendacijų, metodikų skaičius	25	27	108
P-01.29-01-01-04	4. Organizuotų žemės ūkio šviečiamųjų renginių, konkursų - apžiūrų, varžytuvių, skaičius	25	24	96
P-01.29-01-01-05	5. Kreditų su garantija, už kurių suteikimą mokamo garantinio užmokesčio dalis kompensuojama, skaičius (ūkio subjektams investuojant į pirminę žemės ūkio produktų gamybą)	15	19	127
P-01.29-01-01-06	6. Kreditų su garantija, už kurių suteikimą mokamo garantinio užmokesčio dalis kompensuojama, skaičius (ūkio subjektams investuojant į kitą veiklą nei pirminė žemės ūkio produktų gamyba)	4	2	50
P-01.29-01-01-07	7. Kreditų su garantija, už kurių suteikimą mokamas garantinis užmokestis kompensuojamas, skaičius (VĮ Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūrai)	4	4	100
P-01.29-01-01-08	8. Kreditų su garantija gavėjų, kuriems kompensuojama draudimo įmokų dalis, skaičius	6	5	83
P-01.29-01-01-09	9. Kreditų su garantija, už kuriuos kompensuojama palūkanų dalis, skaičius (ūkio subjektams investuojant į pirminę žemės ūkio produktų gamybą)	1000	994	99
P-01.29-01-01-10	10. Kreditų su garantija, už kuriuos kompensuojama palūkanų dalis, skaičius (ūkio subjektams investuojant į kitą veiklą nei pirminė žemės ūkio produktų gamyba)	110	106	96
P-01.29-01-01-11	11. Žemės ūkio subjektams suteiktų paskolų skaičius, už kurias kompensuota palūkanų dalis	1300	888	68
P-01.29-01-01-12	12. Kompensuota draudimo įmokų, atvejų skaičius, vnt.	7000	2618	37
P-01.29-01-01-13	13. Pagalbos gavėjų, gaminančių ar siekiančių gaminti kokybiškus žemės ūkio ir (ar) maisto produktus, skaičius	3	4	133
P-01.29-01-01-14	14. Paremtas šalutinių gyvūninių produktų perdirbimas ir utilizavimas, tūkst. t	15	7,07	47
P-01.29-01-01-15	15. Kontroliuotų, sėklintų ir įvertintų veislinių galvijų, tūkst. vnt.	440	440	100
P-01.29-01-01-16	16. Kontroliuotų, sėklintų ir įvertintų veislinių kiaulių, tūkst. vnt.	140	140	100
P-01.29-01-01-17	17. Kontroliuotų, sėklintų ir įvertintų veislinių arklių, tūkst. vnt.	2,1	2,1	100
P-01.29-01-01-18	18. Kontroliuotų, sėklintų ir įvertintų veislinių avių ir ožkų, tūkst. vnt.	3,2	3,2	100
P-01.29-01-01-19	19. Kontroliuotų karvių ir telyčių skaičius pagal gyvulių produktyvumo kontrolės	170	190	112

	programą, tūkst. vnt.			
P-01.29-01-01-20	20. Sertifikuotas tvenkinių plotas (ha) ekologiškų žuvininkystės produktų tvenkiniuose gamybai, bioįvairovės apsaugos žuvininkystės tvenkiniuose gerinimui	5000	5276	106
P-01.29-01-01-21	21. Sertifikuotų tautinio paveldo produktų, tradicinių amatų mokymo programų, tradicinių mugių ir tradicinių amatų meistrų skaičius	400	543	136
P-01.29-01-01-22	22. Finansuota projektų, skatinančių tautinio paveldo produktų išsaugojimą, kūrimą ir realizavimą, vnt.	20	14	70
P-01.29-01-01-23	23. Parengta tradicinių amatininkų ir tradicinių paslaugų teikėjų, kūrimo technologijų mokymo, kvalifikacijos tobulinimo programų vnt.	1	0	0
P-01.29-01-01-24	24. Organizuoto tradicinių amatininkų ir tradicinių paslaugų teikėjų mokymo, kvalifikacijos tobulinimo dalyvių skaičius	30	32	107
P-01.29-01-01-25	25. Atkurtų sunykusių tautinio paveldo produktų ir jų kūrimo technologijų skaičius	10	11	110
P-01.29-01-01-26	26. Paremtų kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) skaičius	12	12	100
	2-ajam uždaviniui			
P-01.29-01-02-01	1. Valstybės registrų administravimas, vnt.	4	4	100
P-01.29-01-02-02	2. Rinkos monitoringo informacinės sistemos (RMIS) funkcionalumo palaikymas, plėtra ir duomenų bazės administravimas, procentais nuo įdiegtų funkcijų skaičiaus	0	0	0
P-01.29-01-02-03	3. Žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo priemonių administravimo informacinės sistemos (RRPAIS) funkcionalumo palaikymas, plėtra ir duomenų bazės administravimas, procentais nuo įdiegtų funkcijų skaičiaus	100	100	100
P-01.29-01-02-04	4. Lietuvos įmonių skaičius Virtualiojoje mugėje, vnt.	170	190	112
P-01.29-01-02-05	5. Tarptautinių–komercinių parodų skaičius, kuriose organizuotas Lietuvos produktų pristatymas, vnt.	6	6	100
P-01.29-01-02-06	6. Informacinių straipsnių publikavimas respublikinėje ir regioninėje spaudoje, informacijos sklaida televizijos bei radijo laidose (žiniasklaidos priemonių skaičius, vnt.)	20	34	170
P-01.29-01-02-07	7. Šalies žemės ūkio pristatymui skirtos parodos, vnt.	4	4	100
P-01.29-01-02-08	8. Informacinės literatūros bei kitų informacinių ir techninių priemonių skaičius	2	2	100
P-01.29-01-02-09	9. Parduodančių pieną ir/ar jo produktus gamintojų, apie kuriuos kaupiami duomenys Pieno kvotų duomenų bazėje, skaičius	50000	49571	99,1
P-01.29-01-02-10	10. Pieno kokybę ir saugą apibūdinančių rodiklių bei pieno riebumo tyrimų skaičius, tūkst. vnt.	2900	2628	91
P-01.29-01-02-11	11. Administruotų intervencinių priemonių skaičius, vnt.	8	8	100
	4-ajam uždaviniui			

P-01.29-01-04-01	1.Kaimo bendruomenių, įgyvendinusių projektus, finansuojamus iš valstybės biudžeto lėšų, skaičius	28	54	193
P-01.29-01-04-02	2.Kaimo bendruomenių sąjungų, įgyvendinusių projektus, skaičius	1	2	200
P-01.29-01-04-03	3. Vietos veiklos grupių, įgyvendinusių projektus finansuojamus iš valstybės biudžeto lėšų, skaičius	1	2	200
	5-ajam uždaviniui			
P-01.29-01-05-01	1. Maisto iš intervencinių atsargų tiekimo labiausiai nepasiturintiems asmenims Bendrijoje programos skirstytojų skaičius	3	3	100
	6-ajam uždaviniui			
P-01.29-01-06-01	1. Lėšų, skirtų apmokėti žemės ūkio produktų kiekių, buvusių Lietuvos laisvoje apyvartoje įstojimo į ES dieną ir viršijusių kiekius, kuriuos galima laikyti įprastinėmis atsargomis 2004 m. gegužės 1 d., šalinimo išlaidas, panaudojimas, proc.	100	100	100

Programos tikslas buvo pasiektas, jos uždaviniai įgyvendinti. Nepilnai pasiekti kai kurie vertinimo kriterijai dėl šių priežasčių:

P-1.29-01-01-11. Žemės ūkio veiklos subjektams suteiktų paskolų 2010 m. skaičius, kurių palūkanų dalis kompensuojama, buvo planuojamas atsižvelgiant į 2009 m. faktinę šios priemonės įgyvendinimo būklę (1462 paskolos) ir į tai, kad vadovaujantis žemės ūkio ministro 2009 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 3D-995 žemės ūkio veiklos subjektams, paėmusiems investicinius kreditus nuo 2010 m. sausio 1 d., dalis palūkanų nekompensuojama. Mažesni paskolų, kurių palūkanų dalis kompensuojama, skaičių įtakojo mažesnis kompensacijas galinčių gauti subjektų skaičius dėl išgaliojusių įsakymo nuostatų, taip pat prasta šalies ekonominė būklė. Kadangi ši valstybės pagalbos priemonė finansuojama pagal pateikiamas pažymas apie faktinį lėšų poreikį daliai palūkanų kompensuoti, nėra galimybių tiksliai numatyti kiek subjektų pagalba pasinaudos.

P-1.29-01-01-12. Draudimo įmokų kompensavimo atvejų skaičius 2010 m. buvo planuotas atsižvelgiant į 2009 m. faktinę šios priemonės įgyvendinimo būklę (7784 atvejai), į tai, kad nuo 2009 m. gruodžio 9 d. įsigaliojo nauja Draudimo įmokų dalinio kompensavimo taisyklių redakcija, dalies draudimo įmokų kompensavimą numatant tik žemės ūkio veiklos subjektams, apdraudusiems augalų pasėlius, ir į neįvykdytus ankstesniais metais prisiimtus išpareigojimus. Nacionalinė mokėjimo agentūra vykdo patikrą didžiajai daliai draudimo liudijimų. Kaip informavo agentūra, dalies draudimo įmokų kompensavimo atvejų skaičius 2010 m. mažesnis nei planuota, kadangi nemaža dalis lėšų daliai draudimo įmokų kompensuoti buvo išmokėta pagal tuos draudimo liudijimus, pagal kuriuos mokamos draudimo įmokos didesnės, t. y. viršijančios 200 tūkst. Lt ir tokių draudimo liudijimų buvo ženkliai mažiau negu draudimo liudijimų su mažesnėmis draudimo įmokomis. Be to, agentūros atliekamai patikrai užtrukus, taip pat dėl 2010 m. nepakankamai skirtų lėšų daliai draudimo įmokų kompensuoti, dalies kompensacijų išmokėjimas pagal pateiktas pažymas apie lėšų poreikį daliai draudimo įmokų kompensuoti perėjo į 2011 metus.

P-01.29-01-01-14. Šalutinių gyvūninių produktų perdirbimas ir utilizavimas paremtas 47 proc. planuoto kiekio. Dėl sumažėjusio auginamų gyvulių skaičiaus ir pagerėjusios epizootinės situacijos sumažėjo nugaišusių gyvulių skaičius, todėl nesurinkti planuoti gaišenių kiekiai.

P-01.29-01-02-09 ir P-01.29-01-02-10. VĮ „Pieno tyrimai“ kas mėnesį nustatytu periodiškumu ištiria kiekvieno žaliavos tiekėjo, parduodančio pienu, žalio pieno mėginius saugos ir kokybės stebėsenos bei kontrolės reikmėms, taip pat kvotų administravimo reikmėms. Tai įmonė privalo atlikti pagal sutartis. Už atliktus tyrimus su VĮ „Pieno tyrimai“ atsiskaitoma kas mėnesį pagal faktiškai atliktų tyrimų skaičių. Sudėtinga prognozuoti, koks bus ateinančiais metais pieno gamintojų skaičius ir atliktų tyrimų skaičius. 2010 m. pieno gamintojų skaičius mažėjo (pieno ūkių stambėjimas, smulkiųjų pieno gamintojų pasitraukimas iš prekinės gamybos). Tyrimų skaičius priklauso nuo tiekėjų skaičiaus bei nuo žaliavinio pieno tiekimo netolygumo, nes kai kurie pieno gamintojai keičia supirkėjus, tam tikrą laiką neparduoda pieno ir pan. Dėl minėtų priežasčių nebuvo

pasiestas planuotas 50000 pieno gamintojų, apie kuriuos kaupiami duomenys Pieno kvotų duomenų bazėje, skaičiaus rodiklis, taip pat mažiau atlikta pieno kokybę ir saugą apibūdinančių rodiklių bei pieno riebumo tyrimų (vertinimo kriterijai).

PROGRAMOS ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimas, procentais
Iš viso asignavimų programai	74 026,6	73 503,8	99,29
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas:	74 026,6	73 503,8	99,29
iš jo:	66 326,0	66 232,4	99,86
1.1. bendrojo finansavimo lėšos			
1.2. ES ir kitos tarptautinės paramos lėšos			
1.3. specialiųjų programų lėšos ir pajamų įmokos	7 700,6	7 271,4	94,43
2. Kiti šaltiniai			

Programos asignavimai panaudoti 99,29 proc. Nepanaudota dalis valstybės pagalbos lėšų: paramai šalutiniams gyvūniniams produktams tvarkyti (2010 m. I ketvirtį nesurinkti planuoti nugaišusių gyvūnų kiekiai); valstybės reikmėms atliekamų pieno tyrimų išlaidoms finansuoti (sumažėjus pieno gamintojų skaičiui sumažėjo tyrimų skaičius); informacijos apie žemės ir maisto ūkio, žuvininkystės politikos bei kitų aktualijų sklaidos programai finansuoti (Viešųjų pirkimų tarnyba sustabdė viešųjų pirkimų procedūras, užsitęsė (persikėlė į 2011 m.) informavimo ir viešinimo paslaugų pirkimas skelbiant atvirą konkursą). Nesurinktos planuotos pajamų įmokos.

4. ŽEMĖS ŪKIO IR ŽUVININKYSTĖS POLITIKOS ĮGYVENDINIMAS (01.32)

Vykdam šią programą įgyvendinami ES reikalavimai, siekiama gerinti šalies žemės ūkio, žuvininkystės ir maisto produkcijos kokybę, didinama jos sauga bei skatinamas konkurencingumas vidaus ir užsienio rinkose.

Programa yra tęstinė, ja įgyvendinamas Žemės ūkio ministerijos strateginis tikslas.

Programos tikslus įgyvendina ministerijai pavaldžios įmonės ir įstaigos.

Programos įgyvendinimo auditus reguliariai atlieka Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė.

Programos tikslas – įgyvendinti valstybinę fitosanitarijos, augalų apsaugos, trąšų, augalų dauginamosios medžiagos, augalų veislių registravimo ir teisinės apsaugos, grūdų ir jų produktų kokybės gerinimo politiką Lietuvos Respublikoje.

Tikslą įgyvendina Valstybinė augalininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Tarnyba). Įgyvendindama tikslą Tarnyba:

Vykdo importuojamų į Lietuvos Respubliką, auginamų šalies viduje bei eksportuojamų augalų, augalinių produktų ir su jais susijusių objektų fitosanitarinius patikrinimus, šviežių vaisių ir daržovių atitikties prekybos standartams patikrinimus, įvežamų genetiškai modifikuotų augalų ir augalinių produktų, neskirtų maistui ir pašarui, kontrolę;

Registruoja augalų apsaugos produktus, kontroliuoja jų įvežimą, prekybą, saugojimą ir naudojimą;

Vykdo tręšimo planų, tręšimo normų bei trąšų tiekimo į rinką kontrolę, atsižvelgiant į Geros ūkininkavimo praktikos reikalavimų laikymąsi;

Užtikrina dauginamosios medžiagos kokybės kontrolę, vertina dauginamosios medžiagos kokybę, tiekėjų pasirengimą tiekti rinkai augalų dauginamąją medžiagą ir kontroliuoja tiekiamos rinkai augalų dauginamosios medžiagos atitikimą teisės aktų nustatytiems reikalavimams;

Užtikrina intervencinio pirkimo grūdų kokybės ir jų specialiosios kiekybinės kokybinės

apskaitos kontrolę, kontroliuoja valstybės rezervo grūdų kokybę ir specialiąją kiekybinę kokybinę apskaitą, periodiškai tikrina intervencinio pirkimo ir valstybės rezervo grūdų kokybės būklę;

Ūkio subjektų prašymu vertina ūkio subjektų, pageidaujančių verstis licencijuoto grūdų sandėlio veikla, grūdų saugyklų ir kokybės tarnybų parengtį ir atitikimą nustatytiems reikalavimams ir kontroliuoja licencijuotų grūdų sandėlių veiklą;

Užtikrina selekcininkų sukurtų naujų augalų veislių identifikavimo tyrimų atlikimą, naujoms veislėms suteikia teisinę apsaugą bei įrašo jas į atitinkamus oficialius Lietuvos ir ES valstybių augalų veislių sąrašus. Įrašius į kasmet tikslinamą Nacionalinį augalų veislių sąrašą geriausiai įvertintas augalų veisles pagal Lietuvos augalų veislių tyrimo stotyse atliktus augalų veislių tyrimus, Europos Komisijai perduodami duomenys dėl jų įrašymo į ES Bendruosius žemės ūkio augalų ir daržovių rūšių veislių katalogus. Taikoma naujų augalų veislių registravimo, teisinės apsaugos joms suteikimo ir dauginamosios medžiagos sertifikavimo ir tiekimo rinkai sistema, atitinkanti ES reikalavimus.

Tarnyboje 2010 m. buvo teikiama metodinė pagalba ir konsultacijos, organizuojami seminarai aktualiais ES ir nacionalinių teisės aktų bei standartų reikalavimų taikymo klausimais ūkio subjektams, vykdančiams veiklą grūdų sektoriuje. Šios priemonės padarė teigiamą įtaką grūdų rinkos partnerių santykiams, sumažėjo nesutarimų grūdų pirkimo–pardavimo sandorių metu. 2010 m. 25 proc. sumažėjo, palyginti su 2009 m., besikreipiančių į Tarnybą dėl arbitražinių grūdų kokybės tyrimų ir ginčų sprendimo.

2010 m. vykdančios rinkos priežiūra:

1. Atlikta 202 tiekiamos rinkai augalų dauginamosios medžiagos patikrinimai: 188 planiniai ir 14 neplaninių tiekėjų patikrinimų. Jų metu paimta 40 bandinių. Neplaniniai patikrinimai atlikti atsižvelgiant į gautus skundus, pranešimus, žiniasklaidoje esančią informaciją.

2. Išnagrinėjus vartotojų skundus ir pranešimus dėl rinkoje esančios augalų dauginamosios medžiagos neatitikimo teisės aktų nustatytiems reikalavimams, surašyta 10 administracinių teisės pažeidimų protokolų dėl teisės aktų pažeidimų, tiekiant dauginamąją medžiagą rinkai ir skirta 10 nuobaudų (2009 m. – 11).

Rinkai buvo tiekiamos privalomųjų kokybės reikalavimų neatitinkančios augalų dauginamosios medžiagos (nesertifikuota sėkla; minimalių daigumo reikalavimų neatitinkanti sėkla; sėkla, įvežta iš šalies, kurios dauginamoji medžiaga nėra pripažinta lygiaverte išaugintai Europos Bendrijoje). Neatitinkančią kokybės reikalavimų dauginamąją medžiagą uždrausta tiekti rinkai.

Patikrinimų trukmė iš viso yra 3252 valandos (nustačius pažeidimus – minimalus laikotarpis nuo patikrinimo kartu su sėklos tyrimais iki bylos nagrinėjimo 9 d. d., maksimalus –30 d. d., o be sėklos tyrimų – 8 val.; nenustačius pažeidimų – minimalus laikotarpis su sėklos tyrimais 8 d. d., maksimalus – 29 d. d., o be sėklos tyrimų – 4 val.).

Programos tikslas – organizuoti ir kontroliuoti kiaulių veislininkystės darbą Lietuvoje.

Tikslą įgyvendina Valstybinė kiaulių veislininkystės stotis. Stotis atlieka veislinių kuilių, paršavedžių, prieauglio vertinimą pagal produktyvumą, raumeningumą, veislines genetines savybes, informacinėse sistemose kaupia duomenis apie kuilių ir paršavedžių genealogiją, atlieka veislinio prieauglio matavimus ultragarso aparatu, vykdo kiaulių kontrolinį auginimą bei kontrolinius skerdimus ir skerdenų mėšinių savybių vertinimą, apibendrina sukauptus duomenis ir juos pateikia vartotojams. Pagal išauginto veislinio prieauglio raumeningumo matavimus ultragarso prietaisais ir kontrolinio kiaulių auginimo bei penėjimo duomenis teikia pasiūlymus dėl tolimesnio veislinių kiaulių panaudojimo kuriant labai produktyvias kiaulių bandas veislynuose.

Programos tikslas – vykdyti dirvožemio agrocheminių savybių, užterštumo bei degradacijos procesų stebėseną ir parengti priemones dirvožemio derlingumui išsaugoti bei neigiamiems procesams sumažinti, kausti ir sisteminti žemės našumui vertinti reikalingus duomenis.

Tikslą įgyvendina Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro filialas Agrocheminių tyrimų laboratorija, kuri vykdo ilgamečius dirvožemio agrocheminių savybių stebėjimo tyrimus, nustatant pH, judriųjų fosforo ir kalio, mineralinio azoto kiekių kitimo dinamiką, teigiamus bei neigiamus jų pokyčius atskiruose šalies regionuose, rengia Lietuvos dirvožemių agrocheminių savybių duomenų bazę.

Programos tikslas – apsaugoti šalies rinką nuo nekokybiškos, pavojingos gyvybei, kenksmingos sveikatai ir žalingos aplinkai žemės ir miškų ūkio technikos, žemės ūkio produkcijos perdurbimo bei medienos apdorojimo įrangos.

Tikslą įgyvendina Valstybinė mašinų bandymo stotis, kuri atlieka mašinų bandymus, patikras ir sertifikavimą, teikia pagalbą produktų tiekėjams bei vartotojams. Mašinų ir įvairių įrenginių bandymas ir sertifikavimas užtikrina, kad patiekiamos į rinką naujos žemės ir miškų ūkio mašinos (Lietuvoje pagamintos ir įvežamos iš užsienio), žemės ūkio produkcijos perdirbimo ir medienos apdorojimo įranga atitiktų Europos Sąjungos reikalavimus. Šie darbai Valstybinėje mašinų bandymų stotyje vykdomi pagal Lietuvos teisės aktus, perkeliančius į Lietuvos teisę Europos Sąjungos direktyvas.

Programos tikslas – įgyvendinti racionalią Lietuvos ir Europos Sąjungos bendrąją žuvininkystės politiką, atkurti ir gausinti žuvų ir vėžių išteklius, užtikrinti žuvininkystės kontrolę jūrų vandenyse, įgyvendinti mokslo politiką žuvininkystės srityje.

Tikslą įgyvendina Žuvininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Žuvininkystės tarnyba). Siekiama užtikrinti racionalų Europos Sąjungos bendrosios žuvininkystės politikos ir Lietuvos Respublikos žuvininkystės politikos įgyvendinimą, atkurti ir gausinti žuvų ir vėžių išteklius, užtikrinti žvejojimo kontrolę jūrų vandenyse, įgyvendinti mokslo politiką žuvininkystės srityje.

Įgyvendindami programos tikslą Žuvininkystės tarnybos padaliniai kontroliuoja ir stebi Lietuvos žvejojimo laivus jūrų vandenyse, veisia ir išleidžia į vandens telkinius įvairių rūšių ir amžiaus žuvų bei vėžių jauniklius, atlieka kitus žuvų ir vėžių išteklių atkūrimo darbus, teikia rekomendacijas pagrindinių verslinių žuvų išteklių racionaliam panaudojimui, išsaugojimui bei gausinimui, taip pat teikia mokamas paslaugas.

Žuvininkystės tarnybos Žvejojimo Baltijos jūroje kontrolės skyrius 2010 m. atliko patikrinimus:

1. Iškrovimų Klaipėdos uoste iš laivų žvejojančių Baltijos jūroje patikrinimai:
Atviros jūros laivai, iš viso – 193 (33 % pagal iškrovimų skaičių);
Atviros jūros laivai, menkė – 184 (37% pagal iškrovimų skaičių);
Priekrantės laivai, menkė – 20 (16% pagal iškrovimų skaičių);
Atviros jūros ir priekrantės laivai virš 8 m., menkė – 1061 t (39% pagal iškrovimų svorį);
Patikrinti 2 Danijos laivai, atvykę į Klaipėdos uostą remontuoti.
2. Žvejojimo kontrolės reidai jūroje:
Reidų skaičius – 57;
Patikrinta laivų – 91.
3. Žvejojimo kontrolės reidai jūros pakrantėje:
Reidų skaičius – 37;
Patikrinta laivų – 35.
4. Žvejojimo kontrolės reidai karinių oro pajėgų orlaiviais: 10 skrydžių.
5. Su laivų žvejojimo žurnalų duomenimis sutikrinti 91733 laivų stebėjimo sistemos signalai.
6. Iškrautų iš okeaninės žvejojimo laivų žuvų patikrinimai Klaipėdos uoste – 2 žuvų iškrovimai (iškrauta 3070 t žuvų) iš Komorų Sąjungos laivų.
7. Nustatyti pažeidimai:
Surašyta administracinių teisės pažeidimų protokolų – 28;
Skirta piniginių baudų 18 500 Lt sumai, 3 įmonėms priskaičiuota 399 418 Lt žala, padaryta žuvų ištekliams.
- Išaiškintas 1 brakonieravimo atvejis, sulaikyti 2 brakonieriai (žvejai mėgėjai) žvejojimo priekrantės vandenyse.
Rasta 6660 m nelegalių tinklų Baltijos jūros priekrantės vandenyse.
8. Kontrolės reidai prekybos vietose ir įmonėse – 11 reidai, patikrinta 19 įmonių.
9. Žuvininkystės produktų aukcione patikrinta 126 t (iš 2034 t gyvo svorio menkių, pateiktų pardavimui), t.y. 6% nuo visų pateiktų pardavimui menkių.
10. Dalyvavimas tarptautinėse žvejojimo Baltijos jūroje kontrolės operacijose – 10 kartų, dviem operacijoms vadovauta.
11. Tarptautinėse žvejojimo Baltijos jūroje kontrolės operacijose užsienyje dalyvavo 7 žvejojimo kontrolės pareigūnai 4 kartus.
12. Tarptautinėje žvejojimo Šiaurės Atlanto vandenyne misijoje dalyvavo 1 žvejojimo kontrolės pareigūnas 1 kartą.

Programos tikslas – įgyvendinti valstybės politiką gyvulių veislininkystės srityje.

Tikslą įgyvendina Valstybinė gyvulių veislininkystės priežiūros tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Tarnyba), kuri įgyvendina veislininkystės programas ir kontroliuoja tikslią veislininkystei skirtų lėšų panaudojimą. Įgyvendinant programos tikslą buvo rengiamos apžiūros ir vertinami veisliniai gyvuliai, atnaujinami galvijų, kiaulių, arklių, paukščių, žvėrelių, avių, ožkų veislynų sąrašai. Bendradarbiaujant su Lietuvos veterinarijos akademijos ir gyvulininkystės instituto mokslininkais tobulinami galvijų, kiaulių ir arklių veislinės vertės nustatymo metodai. Organizuojamos konferencijos, seminarai, pasitarimai veislinių gyvulių augintojams, specialistams.

Rajonų valstybiniai veislininkystės inspektoriai tikrina veislinio prieauglio auginimą pas jų laikytojus, veislininkystės apskaitą, selekcijos programų laikymąsi, reprodukcijos, produktyvumo būklę, gyvulių veislininkystės institucijas, veislinius gyvulius auginančius fizinius ir juridinius asmenis, kaip jie vykdo Gyvulių veislininkystės įstatymą ir kitus gyvulių veislininkystę reglamentuojančius teisės norminius aktus, nustatyta tvarka nagrinėja administracinių teisės pažeidimų bylas ir skiria administracines nuobaudas ir kt.

Vadovaujantis viešojo administravimo įstatymu ir siekdama aiškesnio, skaidresnio ir viešo ūkio veiklos subjektų patikrinimo gyvulių veislininkystės srityje Tarnyba viešai interneto tinklalapyje skelbia metinį veiksmų planą, kuriame nurodo asmenis ir jų tikrinimo datą. Tikrinami asmenys prieš 10 darbo dienų informuojami elektroniniu paštu arba raštu apie konkrečią tikrinimo datą, pateikiamas tikrinimo klausimynas ir sąrašas, kokius dokumentus reikės pateikti tikrinimo metu.

2010 m., siekiant kuo mažiau trukdyti verslui, ūkio subjektų patikrinimai buvo atliekami kartu su Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba. Yra aprašytos ir Tarnybos viršininko įsakymu patvirtintos tikrinimo procedūros su klausimynais bei patvirtinta protokolo forma.

Programos tikslas – plėtoti dirbančiųjų žemės ūkio sektoriuje ir kitų kaimo plėtros dalyvių tęstinio profesinio mokymo ir informavimo sistemą, modernizuoti informacijos vartotojų aptarnavimą, analizuoti ekonominius ir socialinius procesus kaime.

Šį tikslą įgyvendina Programos „Leader“ ir žemdirbių mokymo metodikos centras, Lietuvos žemės ūkio biblioteka ir Lietuvos agrarinės ekonomikos institutas.

Įgyvendinant programos tikslą, užtikrinama žemės ūkio ir kaimo plėtros dalyvių profesinė kompetencija, sudarytos prielaidos konkuruoti darbo rinkoje, sustiprinti vietos veiklos grupių, kaimo nevyriausybinių organizacijų ir kitų kaimo plėtros dalyvių gebėjimai rengti ir įgyvendinti vietos plėtros strategijas ir vietos projektus, prisidėsiančius prie gyvenimo kokybės kaime gerinimo, rengiama informacinė medžiaga, mokymo literatūra, mokymo programos, plėtojami bibliotekos fondai, modernizuojamas informacijos vartotojų aptarnavimas, žemės ūkio subjektai informuojami apie žemės ūkio ir kaimo plėtros politiką, ES paramos fondus.

Vykdoma žemės ūkio ir kaimo plėtros politikos įgyvendinimo, ekonominių ir socialinių tyrimų programa, tęsiami Ūkių apskaitos duomenų tinklo (toliau – ŪADT) bei jo informacinės sistemos tobulinimo darbai. ŪADT paskirtis – analizuoti ir atspindėti prekinę produkciją gaminančių ūkių ekonominę–finansinę būklę, numatant žemės ūkio vystymo strategiją bei žemės ūkio subjektų rėmimo kryptis.

Programos tikslas – plėtoti ir administruoti integruotą sektoriaus informacinę sistemą bei gerinti institucijų materialinę techninę bazę.

Įgyvendinant šį tikslą palaikoma, atnaujinama ir stiprinama techninė bazė institucijų, atsakingų už žemės ūkio informacinės sistemos administravimą – VI Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūros techninė bazė, siekiant užtikrinti efektyvų žemės ūkio ir maisto produktų informacinės sistemos įdiegimą ir administravimą ir VI Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro, administruojančio žemės ūkio informacinę sistemą, techninę bazę.

Programos tikslas – įgyvendinti racionalią melioracijos statinių, melioruotos žemės geros būklės palaikymo ir naudojimo politiką.

Įgyvendinant melioracijos statinių, melioruotos žemės naudojimo politiką, kuri skatintų ekonominius ir socialinius pokyčius, nukreiptus į žemės ūkio gamybos intensyvumą bei kaimo gyventojų gyvenimo kokybės gerinimą, kartu išsaugant ir gausinant kaimo gamtinį, materialinį ir dvasinį paveldą, taip pat apsaugant kaimo gyventojų turtą ir aplinką polderiuose nuo potvynių daromos žalos, rekonstruojami valstybei nuosavybės teise priklausantys melioracijos statiniai, užtikrinamas tinkamas melioracijos sistemų veikimas.

Programos tikslas – įvairinti kaimo ekonominę ir socialinę veiklą, didinti ir stiprinti žemdirbių savivaldos ir žemės ūkio kooperacijos plėtrą, atstovauti darbdavių interesams profesiniame mokyme.

Tikslą įgyvendina Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmai (toliau – Rūmai), kurie telkia savo narius užsibrėžtiems tikslams ir uždaviniams įgyvendinti, teikia pasiūlymus, kartu su valstybės, valdžios bei valdymo institucijomis rengia ir dalyvauja rengiant bei svarstant žemės ūkio ir kaimo plėtros programas ir įstatymų bei kitų teisinių norminių aktų, susijusių su narių interesais, projektus. Rūmai skatina kooperatinį judėjimą, žemės ūkio kooperatyvų kūrimąsi, organizuodami seminarus, kursus, konferencijas ir kitus renginius aktualiais žemdirbių savivaldos ir kooperacijos klausimais. Rūmai skatina alternatyvios žemės ūkiui ekonominės veiklos įvairinimą ir alternatyvių pajamų didinimą. Profesiniame mokyme Rūmai atstovauja darbdaviams – recenzuoja ir derina profesinio mokymo ir tęstinio žemdirbių mokymo programas, inicijuoja jų kūrimą bei įgyvendinimą, konsultuoja, organizuoja ir vykdo neformalųjį žemdirbių mokymą, dalyvauja organizuojant baigiamuosius kvalifikacinius egzaminus.

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Vertinimo kriterijaus kodas	Vertinimo kriterijus	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas, procentais
	Rezultato: 1-ajam programos tikslui			
R-01.32-01-01	1. Į Lietuvos Respubliką įvežami sveiki augalai ir augaliniai produktai, kurių fitosanitarinė kontrolė atliekama pasienio kontrolės punktų fitosanitarijos postuose, regioninių skyrių kontroliuojamų augintojų Lietuvoje užauginami augalai ir augaliniai produktai atitinka fitosanitarinius reikalavimus, proc.	100	100	100
R-01.32-01-02	2. Kokybiški augalų apsaugos produktai ir trąšos tiekiami į rinką laikantis teisės aktų reikalavimų ir naudojami atsižvelgiant į naudojimo rekomendacijas, proc.	100	100	100
R-01.32-01-03	3. Augalai ir augaliniai produktai atitinka fitosanitarinius reikalavimus ir su fitosanitariniais sertifikatais išvežami į trečiąsias šalis, proc.	100	100	100
R-01.32-01-04	4. Į Lietuvos Respublikos rinką tiekiamų importuojamų ir eksportuojamų šviežių vaisių ir daržovių atitiktis prekybos standartams, proc.	100	100	100
R-01.32-01-05	5. Parengti ir pateikti duomenis Europos Komisijai dėl tyrimų metu išaiškintų selekcininkų sukurtų naujų geros ūkinės vertės veislių (vnt.) įrašymo į ES Bendruosius žemės ūkio augalų ir daržovių rūšių veislių katalogus, kas leis jų sėklą tiekti Lietuvos ir kitų ES šalių rinkai	60	86	143
R-01.32-01-06	6. Užtikrinamas dauginamosios medžiagos kokybės atitikimas teisės aktų nustatytiems reikalavimams, vykdant dauginamosios medžiagos sertifikavimą ir tiekimo rinkai kontrolę, proc.	100	100	100
R-01.32-01-07	7. Pagal poreikį vykdant intervencinio pirkimo grūdų kokybės valstybinę priežiūrą ir kontroliuojant valstybės rezerve bei licencijuotuose sandėliuose saugomų grūdų kokybę, užtikrinamas jų kokybės stabilumas ir minimalūs laikymo nuostoliai, proc.	0,2	0,2	100
	Produkto:			
	1-ajam uždaviniui			
P-01.32-01-01-01	1. Į Fitosanitarinį registrą per metus įregistruotų objektų skaičius	300	384	128

P-01.32-01-01-02	2. Importuojamų augalų ir augalinės kilmės produktų fitosanitarinių patikrinimų skaičius	6900	10407	151
P-01.32-01-01-03	3. Eksportuojamų augalų, augalinių produktų ir kitų objektų fitosanitarinių patikrinimų skaičius	10000	43356	434
P-01.32-01-01-04	4. Atliktų karantininių organizmų nustatymo ekspertizių skaičius	5000	2057	41
P-01.32-01-01-05	5. Atliktų nekarantininių organizmų nustatymo ekspertizių skaičius	60000	34668	58
P-01.32-01-01-06	6. Fitosanitarinių patikrinimų ūkiuose skaičius (nacionalinė priežiūra)	4000	4774	119
P-01.32-01-01-07	7. Įmonių, kurioms suteikta teisė ženklinti medinę pakavimo medžiagą pagal Tarptautinį fitosanitarijos priemonių standartą Nr. 15, patikrinimų skaičius	120	111	93
P-01.32-01-01-08	8. Atliktų tyrimų dėl saugomų zonų statuso skaičius	500	521	104
P-01.32-01-01-09	9. Atliktų į Lietuvos vidaus rinką tiekiamų, importuojamų ir eksportuojamų šviežių vaisių ir daržovių atitikties kokybės reikalavimams patikrinimų skaičius	2000	3748	187
P-01.32-01-01-10	10. Blogos agrarinės būklės plotų kontrolės skaičius	600	600	100
P-01.32-01-01-11	11. Registruotų ir perregistruotų augalų apsaugos produktų skaičius	30	40	133
P-01.32-01-01-12	12. Augalų apsaugos produktų sandėliavimo, prekybos, pakavimo, ženklinimo ir naudojimo, patikrinimų skaičius	3200	1989	62
P-01.32-01-01-13	13. Išduota leidimų augalų apsaugos produktų įvežimui, vnt.	11	10	91
P-01.32-01-01-14	14. Išduota leidimų augalų apsaugos produktų prekybai, vnt.	150	148	99
P-01.32-01-01-15	15. Augalų apsaugos produktų kokybei nustatyti paimtų ir ištirtų pavyzdžių skaičius	60	0	0
P-01.32-01-01-16	16. Palaikomos kompiuterizuotos programos, vnt.	8	1	13
	2-ajam uždaviniui			
P-01.32-01-02-01	1. Grūdų kokybės būklės, sandėlių, grūdų specialiosios kiekio ir kokybės apskaitos, kokybės vertinimo teisingumo ir prietaisų matavimo tikslumo tikrinimų skaičius, vnt.	140	214	153
P-01.32-01-02-02	2. Vykdoma valstybės rezervo ir intervencinio pirkimo grūdų kokybės kontrolė, proc.	100	100	100
P-01.32-01-02-03	3. Augalininkystės produktų kokybės tyrimų skaičius, vnt.	3200	7171	224
P-01.32-01-02-04	4. Sertifikuotos žemės ūkio ir daržo dauginamosios medžiagos kiekis, t	23000	27598	120
P-01.32-01-02-05	5. Atliktų patikrinimų skaičius (vnt.), vykdant augalų dauginamosios medžiagos rinkos kontrolę	200	202	101
P-01.32-01-02-06	6. Tiriamų Lietuvos ir užsienio šalių selekcininkų sukurtų augalų veislių skaičius (vnt.), nustatant jų ūkinį vertingumą ir tinkamumą Lietuvos klimato sąlygoms	280	476	170
P-01.32-01-02-07	7. Naujų ištirtų augalų veislių skaičius, siūlomas įrašyti į Nacionalinį augalų veislių sąrašą	65	89	137
P-01.32-01-02-08	8. Patikslintų augalų veislių sąrašų skaičius, vnt.	2	2	100
	3-ajam uždaviniui			
P-01.32-01-07-01	1. Išduotų augalų dauginamosios medžiagos aprobavimo aktų, sertifikatų/ pažymų, skaičius, vnt.	5500	6405	117

P-01.32-01-07-02	2. Tyrimų dauginamosios medžiagos kokybei nustatyti skaičius vnt.	10000	12291	123
P-01.32-01-07-03	3. Išduotų grūdų ir jų produktų kokybės sertifikatų ir tyrimų protokolų/pažymų skaičius, vnt.	1000	2296	230
P-01.32-01-07-04	4. Grūdų ir jų produktų kokybės tyrimų skaičius, vnt.	2000	2761	138
P-01.32-01-07-05	5. Realizuotas sėklinių grūdų ir kitos augalininkystės produkcijos kiekis, t	1800	2000,7	111
	Rezultato: 3-ajam programos tikslui			
R-01.32-03-01	1. Siekiant išaiškinti vertingiausias, pasižyminčias geriausiomis ūkinėmis savybėmis kiaules, pagerinti paveldimąsias produktyviasias savybes kontroliuojama ir vertinama Lietuvoje veisiamų kiaulių aktyviosios populiacijos dalis (proc.)	30	17	57
	Produkto:			
	1-ajam uždaviniui			
P-01.32-03-01-01	1. Kontroliuota veislinių kiaulių, tūkst. vnt.	113	135	120
P-01.32-03-01-02	2. Nustatytas veislinių kiaulių prieauglio raumeningumas, tūkst. vnt.	10	11	110
P-01.32-03-01-03	3. Kontrolinio penėjimo metodu įvertinta paršavedžių, vnt.	1000	917	92
P-01.32-03-01-04	4. Kontrolinio penėjimo metodu įvertinta kuilių, vnt.	110	101	92
P-01.32-03-01-05	5. Kontrolinio penėjimo metodu išauginto prieauglio kontrolinis skerdimas, vnt.	3500	2813	80
	2-ajam uždaviniui			
P-01.32-03-02-01	1. Realizuota skerdienos, cnt.	3900	5328	137
P-01.32-03-02-02	2. Realizuota subproduktų, cnt.	945	1276	135
P-01.32-03-02-03	3. Realizuota kuilių spermos, dozės	1000	3127	313
P-01.32-03-02-04	4. Suženklinta kiaulių, vnt.	6000	13567	226
	Rezultato: 5-ajam programos tikslui			
R-01.32-05-01	1. Siekiant didinti dirvožemio derlingumą, kasmet skirtingose agroklimatinėse šalies zonose vykdyti dirvožemio agrocheminių savybių pokyčių stebėseną, įvertinant padidėjimą (proc.):			
	judriojo fosforo turtingų dirvų	4	4	100
	judriojo kalio turtingų dirvų	5	5	100
	rūgščių dirvų	6	6	100
	Produkto:			
	1-ajam uždaviniui			
P-01.32-05-01-01	1. Atliktos laboratorinės analizės tiriamajame plote, tūkst. ha	30	30	100
P-01.32-05-01-02	2. Rekomendacijų dirvožemio derlingumui padidinti ir taršai sumažinti skaičius	2	2	100
	Rezultato: 6-ajam programos tikslui			
R-01.32-06-01	1. Išbandytų bei sertifikuotų ir pateiktų į rinką žemės ir miškų ūkio mašinų, produkcijos perdirbimo bei medienos apdirbimo įrangos atitiktis teisės aktų nustatytiems saugos reikalavimams, proc.	100	100	100
	Produkto:			
	1-ajam uždaviniui			
P-01.32-06-01-01	1. Atliktų mašinų bandymų skaičius vnt.	75	87	116
P-01.32-06-01-02	2. Techniškai patikrintų ir apžiūrėtų augalų apsaugos purkštuvų skaičius, vnt.	300	451	150
P-01.32-06-01-03	3. Sertifikuotų mašinų skaičius vnt.	15	54	360
	2-ajam uždaviniui			

P-01.32-06-02-01	1. Suteiktų mokamų paslaugų apimtis, tūkst. Lt	440	453	103
	Rezultato: 7-ajam programos tikslui			
R-01.32-07-01	1. Kontroliuojant kaip Lietuvos žvejybos laivai laikosi verslinę žvejybą reglamentuojančių teisės aktų, bus stebima ir patikrinta menkių iškrovimų Klaipėdos valstybiniame jūrų uoste, proc.	30	30	100
R-01.32-07-02	2. Žuvų produkcijos išuvinamuose valstybinės reikšmės vandens telkiniuose padidėjimas lyginant su 2005 metų produkcija, proc.	12	12	100
	Produkto:			
	1-ajam uždaviniui			
P-01.32-07-01-01	1. Patikrinta Lietuvos žvejybos laivų, iškraunančių Atlanto vandenyse sužvejotas žuvis ES šalių narių uostuose, vnt.	1	0	0
P-01.32-07-01-02	2. Patikrinta žvejybos laivų Baltijos jūroje, vnt.	50	81	162
P-01.32-07-01-03	3. Dalyvauta kontrolės misijose ES žvejybos kontrolės laivuose, vnt.	2	2	100
	2-ajam uždaviniui			
P-01.32-07-02-01	1. Išleidžiamų į valstybinės reikšmės vandens telkinius žuvų ir vėžių skaičius, mln. vnt.	65	76	117
P-01.32-07-02-02	2. Išleidžiamų į upes lašišaičių skaičius, tūkst. vnt.	120	176	147
P-01.32-07-02-03	3. Išleidžiamų į upes šlakiukų skaičius, tūkst. vnt.	200	138	69
P-01.32-07-02-04	4. Pašalintų kliūčių žuvų migracijai skaičius, vnt.	1	1	100
P-01.32-07-02-05	5. Atliktų moksliniu laivu „Darius“ jūrinių tiriamųjų reisų skaičius	14	15	107
P-01.32-07-02-06	6. Įvykdytų Baltijos jūros žuvų išteklių tyrimų užduočių skaičius	4	4	100
	Rezultato: 9-ajam programos tikslui			
R-01.32-09-01	1. Veislinių gyvulių pirkimo ir pardavimo santykis	1:1,5	1:2,02	135
	Produkto:			
	1-ajam uždaviniui			
P-01.32-09-01-01	1. Atliktų kontrolinių patikrinimų skaičius, vnt.	500	1043	209
P-01.32-09-01-02	2. Organizuotų respublikinių veislinių gyvūnų parodų skaičius, vnt.	1	1	100
P-01.32-09-01-03	3. Organizuotų veislinių bulių reproduktorių įvertinimų jų veislinei vertei nustatyti skaičius, vnt.	2	2	100
P-01.32-09-01-04	4. Organizuotų varžybų-bandymų skaičius veislinių arklių įvertinimui, vnt.	50	64	128
	Rezultato: 11-ajam programos tikslui			
R-01.32-11-01	1. Apmokyta vietos veiklos grupių valdymo ir administracinio personalo, proc.	35	35	100
R-01.32-11-02	2. Į mokymo procesą įdiegta naujų/patikslintų formaliojo ir neformaliojo tęstinio profesinio mokymo programų, vnt.	40	49	123
R-01.32-11-03	3. Patikrinta (proc.) viso vykdyto formaliojo ir neformaliojo tęstinio profesinio mokymo (pagal KPP 2007-2013 m. priemonės „Profesinis mokymas ir informavimas“ 1-os veiklos sritį)	5	5	100
R-01.32-11-04	3. Informacijos prieinamumas – Lietuvos žemės ūkio bibliotekos fondo padidėjimas, proc.	0,1	0,48	480
R-01.32-11-05	4. Europos Komisijos Žemės ūkio direktoratui pateikta ataskaitų apie respondentinius ūkius, vnt.	1000	1098	110
	Produkto:			
	1-ajam uždaviniui			
P-01.32-11-01-01	1. Parengtų ir išleistų saugiųjų dokumentų blankų skaičius, tūkst. vnt.	100	120	120

P-01.32-11-01-02	2. Parengtų ir išleistų dalykinių mokymo priemonių, informacinio pobūdžio leidinių žemės ūkio ir kaimo plėtros tematika, skaičius	10	32	320
P-01.32-11-01-03	3. Organizuotų konferencijų, seminarų, dalykinių metodinių pasitarimų tęstinio mokymo tobulinimo ir LEADER metodo įgyvendinimo tematika, skaičius	10	35	350
P-01.32-11-01-04	4. Pažymėjimų, išduotų naujai akredituotoms arba pratęsusioms akreditaciją konsultavimo įstaigoms ir konsultantams, skaičius	300	407	136
P-01.32-11-01-05	5. Žaliąjį diplomą įgijusių ūkininkų skaičius (praktiniam mokymui atrinkti ūkiai ir apmokyti ūkininkai)	10	10	100
P-01.32-11-01-06	6. Teigiamą žemės ūkio srities įvaizdį kuriančių renginių skaičius	2	2	100
P-01.32-11-01-07	7. Realizuota leidinių, vnt.	500	500	100
P-01.32-11-01-08	8. Realizuota saugiųjų dokumentų, tūkst. vnt.	125	122	98
	2-ajam uždaviniui			
P-01.32-11-02-01	1. Skaičius skaitytojų, besinaudojančių bibliotekos fondais ir kitais informacijos ištekiais, vnt.	750	797	106
P-01.32-11-02-02	2. Kaupiamo ir tvarkomo bibliotekos fondo apimtis (spaudiniai tūkst. vnt.)	145,2	145,9	101
	3-ajam uždaviniui			
P-01.32-11-03-01	1. Vykdytų žemės, maisto ūkio ir kaimo plėtros statistinių analizių, informacijos sisteminimo, eksperimentinės (socialinės) plėtros darbų skaičius	16	19	119
P-01.32-11-03-02	2. ŪADT tyrime dalyvaujančių respondentų skaičius	1350	1348	99,9
	Rezultato: 13-ajam programos tikslui			
R-01.32-13-01	1. Paramos žemės ūkiui ir kaimo plėtrai administravimo sistemos tobulinimas, siekiant plėtoti teikiamų viešųjų ir administracinių paslaugų prieigą, kokybę ir skaidrumą naudojant saugias informacijos ir ryšio technologijas (elektroniniame pasėlių laukų įbraižyme dalyvaujančių seniūnijų proc.)	85	100	118
R-01.32-13-02	2. Palaikoma VĮ ŽŪIKVC ir VĮ LZŪMPRRA informacinių sistemų techninė bazė, proc.	100	100	100
R-01.32-13-03	3. Pareiškėjų, kuriems bus sukurta prieiga savarankiškam elektroniniam pasėlių laukų įbraižymui, lyginamasis svoris proc.	1	1	100
	Produkto:			
	1-ajam uždaviniui			
P-01.32-13-01-01	1. VĮ ŽŪIKVC duomenų bazių techninės dalies (tarnybinių stočių) administravimas, vnt.	8	8	100
P-01.32-13-01-02	2. Informacinių sistemų, duomenų bazių, kitų registrų administravimas, vnt.	17	17	100
P-01.32-13-01-03	3. VĮ LZŪMPRRA duomenų bazių administravimas, vnt.	2	2	100
	Rezultato: 14-ajam programos tikslui			
R-01.32-14-01	1. Atkuriamas žemės našumas, balais	iki 12	12	100
	Produkto:			
	1-ajam uždaviniui			
P-01.32-14-01-01	1. Rekonstruota griovių, km	301	293,98	98
P-01.32-14-01-02	2. Rekonstruota tiltų, vnt.	12	12	100
P-01.32-14-01-03	3. Rekonstruota vandens pralaidų, vnt.	181	181	100

P-01.32-14-01-04	4. Rekonstruota užtvankų, vnt.	2	1	50
P-01.32-14-01-05	5. Rekonstruota drenažo linijų, km	34	34	100
	Rezultato: 15-ajam programos tikslui			
R-01.32-15-01	1. Dalyvių skaičiaus didėjimas organizuotuose renginiuose kooperatinio judėjimo skatinimui, proc.	1	1	100
R-01.32-15-02	2. Informacijos prieinamumas – Žemės ūkio rūmų internetinio puslapio lankytojų skaičiaus padidėjimas, proc.	5,6	5,6	100
	Produkto:			
	1-ajam uždaviniui			
P-01.32-15-01-01	1. Rūmų narių skaičius, vnt.	50	53	106
P-01.32-15-01-02	2. Dalyvių skaičius organizuotose renginiuose, vnt.	8700	9067	104
P-01.32-15-01-03	3. Kooperatinių žemės ūkio bendrovių skaičius	213	213	100
P-01.32-15-01-04	4. Internetinio puslapio lankytojų skaičius	80000	80000	100
P-01.32-15-01-05	5. Recenzuotų tęstinio mokymo programų skaičius	10	12	120
P-01.32-15-01-06	6. Mokymų dalyvių (mokinių) skaičius	430	505	117
P-01.32-15-01-07	7. Parengtos ir išleistos informacinės literatūros žemės ūkio gamybos, verslų organizavimo, kooperatyvų ir bendruomenių steigimo tematika skaičius	4	4	100

Programos uždaviniai įgyvendinti. Nepilnai pasiekti kai kurie vertinimo kriterijai. Vertinimo kriterijų neįvykdymo priežastys:

P-01.32-01-01-04 ir P-01.32-01-01-05. Karantininių ir nekarantininių organizmų nustatymo ekspertizių skaičius atliktas mažesnis nei planuota. Kriterijai neįvykdyti dėl sumažinto finansavimo.

P-01.32-01-01-07. Kriterijus „Įmonių, kurioms suteikta teisė ženklinti medinę pakavimo medžiagą pagal Tarptautinį fitosanitarijos priemonių standartą Nr. 15, patikrinimų skaičius“ įvykdytas nepilnai, kadangi 2010 m. dėl ekonominių priežasčių sumažėjo įmonių, kurioms suteikta teisė ženklinti medinę pakavimo medžiagą, skaičius.

P-01.32-01-01-12 ir P-01.32-01-01-15. Atlikta mažiau augalų apsaugos produktų kokybės, jų sandėliavimo patikrinimų, kadangi 2010 metams buvo sumažintas finansavimas, be to pasikeitė prioritetai pasirenkant kontroliuojamus objektus.

R-01.32-03-01. Siekiant išaiškinti vertingiausias, pasižyminčias geriausiomis ūkinėmis savybėmis kiaules, pagerinti paveldimąsias produktyviasias savybes kontroliuoti ir vertinti 30 proc. Lietuvoje veisiamų kiaulių aktyviosios populiacijos dalį rezultato kriterijus nepasiektas dėl to, kad, kaip informavo Valstybinė kiaulių veislininkystės stotis, kontroliniam penėjimui buvo nupirkta mažiau paršelių negu planuota.

P-01.32-14-01-01. Buvo mažiau rekonstruota griovių (km), kadangi Pasvalio, Raseinių, Šiaulių, Šilalės, Utenos rajonų savivaldybėse darbai atskiruose melioracijos objektuose pereina į 2011 metus, todėl galutinio objektų užbaigimo aktai bus sudaromi 2011 m.

PROGRAMOS ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimas, procentais
Iš viso asignavimų programai	65 756,0	62 948,5	95,70
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas:	65 756,0	62 948,5	95,70
iš jo:			
1.1. bendrojo finansavimo lėšos			
1.2. ES ir kitos tarptautinės			

paramos lėšos			
1.3. specialiųjų programų lėšos ir pajamų įmokos	11 336,5	8 824,3	77,84
2. Kiti šaltiniai			

Programos asignavimai panaudoti 95,7 proc. Dalies asignavimų nepanaudojo Valstybinė augalininkystės tarnyba ir Valstybinė gyvulių veislininkystės tarnyba, kadangi dėl biudžetinių įstaigų reorganizavimo nebuvo pilnai sukomplektuoti etatai, dėl darbuotojų ligos buvo sutaupytos darbo užmokesčio, socialinio draudimo lėšos, komandiruotėms skirtos lėšos. Lėšos buvo taupomos, leidžiant įsigyti tik neišvengiamai reikalingas prekes ir paslaugas. Nesurinktos planuotos pajamų įmokos. Valstybinė kiaulių veislininkystės stotis nesurinko visų planuotų pajamų dėl sumažėjusių darbų apimčių. Mašinų bandymų stotyje dėl organizacinės ir ūkinės veiklos bei struktūros pertvarkymo sutaupytos lėšos pagal visus išlaidų straipsnius ir nukreiptos bandymų įrangai įsigyti 2011 m., Augalų veislių tyrimų stotys sutaupytas lėšas išmokės 2011 m. pirmame ketvirtyje.

5. ŽEMĖS ŪKIO IR ŽUVININKYSTĖS POLITIKOS FORMAVIMAS (01.34)

Programos tikslas – formuoti racionalią bendrąją ES žemės ir maisto ūkio, kaimo plėtros bei žuvininkystės politiką, koordinuoti jos įgyvendinimą ir sektoriaus nacionalinės pozicijos atstovavimą ES institucijose.

Programa yra tęstinė. Ja įgyvendinamas Žemės ūkio ministerijos strateginis tikslas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008–2012 metų programos XIV skyriaus „Lietuvos kaimo plėtra“ nuostatos. Ji užtikrina Žemės ūkio ministerijai pavestų funkcijų vykdymą, diplomatinių atstovybių veiklą, Žemės ūkio ministerijos projektų vykdymą, sudaro sąlygas Vyriausybei detaliai ir efektyviai koordinuoti šalies dalyvavimą ES sprendimų priėmimo procese žemės ūkio ir žuvininkystės sektoriuose bei vykdyti atliekamų darbų monitoringą.

Programos įgyvendinimo auditus reguliariai atlieka Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė.

Vyriausybės 2008–2012 metų programos nuostatų įgyvendinimas per programą:

407. Nustatysime kaimo raidos pagrindines kryptis, prioritetą teiksime šeimos ūkiui, verslui, vidutiniam socialiniam sluoksniui.

Siekdama paskatinti visuomenę diskutuoti apie svarbiausias kaimo žmonių problemas ir pateikti pasiūlymų, kaip jas spręsti, Žemės ūkio ministerija kartu su Lietuvos agrarinės ekonomikos institutu parengė žaliosios knygos „Lietuvos kaimo ateitis“ projektą, kuriame identifikuotos svarbiausios šiuolaikinio Lietuvos kaimo ekonominės, socialinės, demografinės problemos ir nustatytos kaimo plėtros politikos strateginės alternatyvos, galinčios paskatinti Lietuvos kaimo raidą. Lietuvos Respublikos Vyriausybė projektui pritarė ir pavedė Žemės ūkio ministerijai organizuoti žaliosios knygos „Lietuvos kaimo ateitis“ viešąjį svarstymą su visuomene, kad būtų suformuota nauja kaimo vaidmens samprata visuomenėje. Projektas buvo paskelbtas ministerijos interneto puslapyje, renkami individualūs ir organizacijų pasiūlymai raštu, organizuoti renginiai ir diskusijos įvairiose Lietuvos vietovėse, dalyvaujant Lietuvos kaimo tinklo nariams – nevyriausybiniams organizacijoms, kaimo bendruomenėms, vietos veiklos grupėms, mokslo ir studijų institucijoms, žemės ūkio verslo sektoriui atstovaujančioms organizacijoms, savivaldybėms, valstybės institucijoms. Leidinys buvo pristatytas Lietuvos radijo laidose.

Diskusijos su Lietuvos kaimo tinklo nariais ir visuomene vyko labai aktyviai. Gauta beveik tūkstantis pasisakymų ir pasiūlymų, kaip būtų galima patobulinti Lietuvos kaimo politiką.

Remiantis visuomenės pasiūlymais žaliajai knygai „Lietuvos kaimo ateitis“, parengtas Lietuvos kaimo politikos gairių projektas. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2010 m. gruodžio 27 d. pasitarime iš klausė Žemės ūkio ministerijos informaciją apie Lietuvos kaimo politikos gaires, suformuluotas pagal visuomenės pateiktus pasiūlymus dėl žaliosios knygos „Lietuvos kaimo ateitis“ ir pasiūlė ministerijoms atsižvelgti į visuomenės nuomonę kaimo plėtros klausimais rengiant Lietuvos ilgalaikės pažangos strategijos „Lietuva 2030“ ir kitų strateginių dokumentų projektus.

410. Ugdysime ir didinsime žemdirbių savivaldos savarankiškumą: dalį funkcijų iš valstybės institucijų perduosime Žemės ūkio rūmams.

Žemės ūkio ministro 2010 m. lapkričio 18 d. įsakymu Nr. 3D-1021 „Dėl darbo grupės sudarymo“ (Žin., 2010, Nr. 137-7046) buvo sudaryta darbo grupė klausimui dėl dalies valstybės institucijų funkcijų perdavimo Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmams spręsti, kuriai buvo pavesta ministerijos vadovybei pateikti pasiūlymus dėl galimų funkcijų perdavimo. Darbo grupės posėdyje buvo svarstytos galimybės perduoti dalį funkcijų Žemės ūkio rūmams. Nutarta peržiūrėti valstybės vykdomas funkcijas ir teikiamas paslaugas, susijusias su ūkininkų bankroto procedūrų vykdymu, ekologinių ūkių sertifikavimu, apleistų žemių valdytojų nustatymu, pieno kvotų administravimu, tautinio paveldo sertifikavimu, kaimo tinklo sekretoriato funkcijų vykdymu, pasėlių draudimu, pažymų dėl *force majeure* išdavimu ir iki 2011 m. sausio mėnesio pabaigos ministerijai parengti pasiūlymus dėl galimų funkcijų perdavimo, o Žemės ūkio rūmų atstovams įvertinti funkcijas, kurias galėtų perimti ir vykdyti.

Ministerija 2010 m. gruodžio 28 d. raštu Nr. 2D-6947(3.2) informavo Ministro Pirmininko tarnybą apie esamą situaciją perduodant dalį valstybės institucijų funkcijų Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmams. Ministro Pirmininko kanclerio pirmojo pavaduotojo 2011 m. sausio 6 d. raštu Nr. 61-36 priemonės vykdymas atidėtas iki 2011 m. kovo 31 d.

411. Pertvarkysime Žemės ūkio ministeriją į Kaimo reikalų ministeriją, iš sutaupyto lėšų perkelsime ją ir jos valdymo srities institucijas į Kauną.

Buvo atliktas Žemės ūkio ministerijos ir jos valdymo srities institucijų perkėlimo į Kauną vertinimas. Vertinimo metu buvo atsižvelgta į teigiamus kriterijus dirbant arčiau Vyriausybės, Seimo ir kitų ministerijų bei valstybės įstaigų ir organizacijų, bei neigiamus – susijusius su perkraustymo sąnaudų skaičiavimais, darbuotojų išėtinėmis kompensacijomis, komandiruočių išlaidomis, nekilnojamojo turto kainomis ir kt. Pažymėtina, kad Žemės ūkio ministerijos ir jos valdymo srities institucijų perkėlimo į Kauną finansiškai teigiamas rezultatas būtų pasiektas tik po ilgo laikotarpio, o didelių išlaidų reikėtų nedelsiant.

Atsižvelgdami į vertinimo metu pateiktą informaciją ir išvadas bei sunkią finansinę ir ekonominę valstybės padėtį ir į tai, kad šiuo metu Vyriausybė vykdo taupymo politiką bei siekia mažinti valstybės valdymo išlaidas, ministerija 2010 m. sausio 20 d. raštu Nr. 2D-284(3.2) pasiūlė atsisakyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008–2012 metų programos įgyvendinimo priemonės, susijusios su Žemės ūkio ministerijos pavadinimo keitimu ir perkėlimu į Kauną, vykdymo.

430. Sureguliuosime verslo santykius tarp atskirų ūkio subjektų maisto grandinėje, formuosime darnią žaliavų politiką. Sieksime teisingesnio pelno pasiskirstymo tarp žemės ūkio gamybos išteklių ir paslaugų teikėjų, žaliavų gamintojų, perdirbėjų ir prekybininkų.

Žemės ūkio ministerija nuolat seka ir analizuoja žemės ūkio produktų supirkimo ir mažmeninių maisto produktų kainų prekybos centruose tendencijas. Analizuojant kainų padidėjimą, tiek Žemės ūkio ministerija, tiek Lietuvos agrarinės ekonomikos institutas (LAEI) vadovaujasi Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacinės sistemos (ŽŪMPRIS) duomenimis. ŽŪMPRIS ir Statistikos departamentas įgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų reikalavimus dėl žemės ūkio ir maisto produktų rinkos informacijos rinkimo.

LAEI leidžia leidinį „Rinkotyra“, kuriame analizuojamos žemės ūkio ir maisto produktų kainų tendencijos ir jų kitimo priežastys prekybos centruose. ŽŪMPRIS interneto tinklalapyje ir leidinyje „AgroRINKA“ skelbia atnaujintą informaciją apie padėtį vidaus rinkoje. Nuo 2010 m. spalio mėnesio bendradarbiaujant Konkurencijos tarybai ir ŽŪMPRIS buvo naujai įkurtas interneto tinklapis www.produktukainos.lt, kuriame skelbiama informacija apie produktų kainų kitimą. Šiame interneto puslapyje kas savaitę atnaujinama informacija apie svarbiausių maisto produktų (pieno, mėsos ir mėsos gaminių, vištienos, duonos, žuvų, miltų, kruopų bei daržovių – iš viso 45 produktai) mažmenines, didmenines ir vidutines kainas prekybos tinkluose.

Lietuvos Respublikos Seimas 2010 m. spalio 14 d. priėmė naujos redakcijos Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymą, kuris įsigaliojo 2011 m. sausio 1 d. Šis įstatymas pagerino verslo sąlygas maisto grandinės dalyviams, dėl ko jiems sumažės finansinė ir administravimo našta atsiskaitant už pirktą žemės ūkio produkciją.

431. Sieksime suvienodinti konkurencines sąlygas Lietuvos žemdirbiams ir ES valstybių senbuvių ūkininkams (tiesioginės paramos suvienodinimas).

Siekiant suvienodinti tiesioginių išmokų, skiriamų ES šalių senbuvių ir ES naujųjų šalių žemdirbiams, lygį, inicijuotos diskusijos ES aukščiausio lygio institucijose dėl paramos tiesioginėmis išmokomis suvienodinimo ES šalyse. ES aukščiausio lygio institucijose pradėtos aktyvios diskusijos dėl tiesioginių išmokų, skiriamų ES šalių senbuvių ir ES naujųjų šalių žemdirbiams, suvienodinimo. Paramos tiesioginėmis išmokomis suvienodinimas ES šalyse užtikrintų lietuviškų žemės ūkio produktų konkurencingumo bendroje ES rinkoje didinimą.

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Vertinimo kriterijaus kodas	Vertinimo kriterijus	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas, procentais
	Rezultato: 1-ajam programos tikslui			
R-01.34-01-01	1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos priemonių, už kurių įgyvendinimą atsakinga Žemės ūkio ministerija, įgyvendinimas, proc.	100	100	100
R-01.34-01-02	2. Įsisavinta (proc.) visam laikotarpiui Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programai skirtų lėšų	35	38	109
R-01.34-01-03	3. Lietuvos interesų atstovavimas ES institucijose bei šių institucijų darbo organuose, proc.	90	90	100
	Produkto:			
	1-ajam uždaviniui			
P-01.34-01-01-01	1. Priimtų teisės aktų skaičius	1300	1252	96
P-01.34-01-01-02	2. Lietuvos žemės ūkio interesų atstovavimas tarptautinėse organizacijose, proc.	80	80	100
P-01.34-01-01-03	3. Tarptautinių bendradarbiavimo sutarčių paruošimas, tarptautinių sutarčių teikimas ratifikavimui, vnt.	2	2	100
P-01.34-01-01-04	4. Keitimosi oficialiomis delegacijomis tarptautiniu lygmeniu organizavimas, vnt.	5	5	100
P-01.34-01-01-05	5. Lietuvos pozicijos pristatymas ES institucijose vykstančiuose susitikimuose, Lietuvoje reziduojančių ES šalių narių ambasadų atstovams, vnt.	65	65	100
P-01.34-01-01-06	6. Surengtų vidaus ir tarpžinybinių darbo grupių/komitetų posėdžių skaičius, vnt.	35	35	100
P-01.34-01-01-07	7. Užsienio reikalų ministerijai pateiktų pozicijų skaičius, vnt.	400	303	76
P-01.34-01-01-08	8. Parengiamieji pirmininkauti ES Taryboje 2013 m. darbai (pasirengimo pirmininkauti ES Taryboje 2013 m. veiksmų plano priemonių įgyvendinimas), vnt.	11	11	100
P-01.34-01-02-09	9. Renkama ir teikiama informacija suinteresuotoms ES ir Lietuvos institucijoms dėl Bendrosios žemės ūkio ir žuvininkystės politikos (raštai, pranešimai el. paštu), vnt.	1200	1210	100,8
P-01.34-01-02-10	10. Organizuotų susitikimų su ES šalių narių atstovais ir ES institucijų pareigūnais skaičius	30	30	100
P-01.34-01-02-11	11. Užmegztų naujų ryšių su ES institucijų, visuomeninių organizacijų bei verslo atstovais skaičius	15	15	100

Programos uždaviniai iš esmės įgyvendinti, vertinimo kriterijai buvo pasiekti.

PROGRAMOS ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimas, procentais
Iš viso asignavimų programai	21 022,0	20 947,6	99,65
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas:	21 022,0	20 947,6	99,65
iš jo:			
1.1. bendrojo finansavimo lėšos			
1.2. ES ir kitos tarptautinės paramos lėšos			
1.3. specialiųjų programų lėšos ir pajamų įmokos			
2. Kiti šaltiniai			

Nepanaudotos lėšos, numatytos ministerijos vykdomų projektų koordinatorių ir finansininkų darbo užmokesčiui 2010 m. mokėti, nes šie darbuotojai nebuvo įdarbinti. Be to, atsižvelgta į Lietuvos Respublikos valstybės piniginių išteklių naudojimo rekomendacijas, įvertinus ekonominę finansinę padėtį sutaupytos lėšos gražintos į biudžetą.

6. EUROPOS ŽUVININKYSTĖS FONDO PROGRAMA (67.01)

Programos tikslas – plėtoti žuvininkystės sektorių ir didinti jo konkurencingumą, užtikrinant ekonominį, aplinkos ir socialinį tvarumą, žuvų išteklių tausojimą ir atkūrimą.

Programa yra tęstinė. Vadovaujantis 2006 m. liepos 27 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1198/2006 dėl Europos Žuvininkystės fondo (OL 2006 L 223 p. 1), buvo parengti Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 metų nacionalinis strateginis planas ir veiksmų programa.

Programa įgyvendinamas Žemės ūkio ministerijos strateginis tikslas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008–2012 metų programos XIV skyriaus „Lietuvos kaimo plėtra“ nuostatos, prisidedama prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. I prioriteto „Darbo vietų kūrimas, nedarbo mažinimas ir ekonomikos skatinimas“ įgyvendinimo.

Iki 2011 m. birželio 30 d. bus užbaigtas Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 metų veiksmų programos, finansuojamos iš Europos žuvininkystės fondo, tarpinis vertinimas. Be to, kasmet vertinama iš šio fondo finansuojamų priemonių įgyvendinimo pažanga ir pažangos ataskaita teikiama Europos Komisijai.

Programos uždaviniai – remti jūros žvejybos laivyno pritaikymo priemones, akvakultūrą, žvejybą vidaus vandenyse, žuvininkystės ir akvakultūros produktų perdirbimą ir rinkodarą, bendro intereso priemones, tvarią žuvininkystės regionų plėtrą, taip pat teikti techninę paramą ir užtikrinti PVM išlaidų pagal priemonę „Techninė parama“ kompensavimą.

Didžioji dalis laivyno yra pasenusi, žvejybos laivyno efektyvumas nepakankamas, Atlante žvejojančių įmonių žvejybos veikla nėra užtikrinta dėl nuolat keičiamų tarptautinių susitarimų ir nepastovaus kvotų skaičiaus suteikimo. Dėl šių priežasčių, o taip pat siekiant subalansuoti žvejybos pajėgumus su žvejybos galimybėmis, sukuriant modernų, konkurencingą bei rentabilų žvejybos laivyną, remiamas žvejybos laivų veiklos nutraukimas visam laikui, atiduodant laivus į metalo laužą arba perorientuojant į kitą nei žvejyba veiklą. Numatoma teikti prioritetą priekrantės žvejybos laivams. Laivų savininkams, kurie visam laikui nutraukia žvejybos veiklą ir žvejams, kurie neteko nuolatinio darbo dėl laivų veiklos nutraukimo visam laikui, siekiant sumažinti neigiamą socialinį poveikį, išmokamos kompensacijos. Taip pat mokamos kompensacijos, siekiant palengvinti padėtį laikino žvejybos veiklos nutraukimo atveju, kompensacijos už ankstyvą pasitraukimą iš žvejybos sektoriaus bei teikiama parama jauniems žvejams, siekiantiems įsigyti pirmą laivą. Laivai perorientuojami į kitą nei žvejyba veiklą ir tokiu būdu skatinamos alternatyvios žvejybai veiklos (pavyzdžiui, turizmas).

Dauguma žvejybos laivų yra susidėvėję. Jų kuro sąnaudos didelės, denio įranga pasenusi, ne

visuose laivuose yra tinkami šaldymo įrenginiai gerai žuvų kokybei palaikyti gabenimo metu. Todėl Lietuvos žvejybos laivus, žvejojančius Atlanto vandenyne, atvirojoje Baltijos jūroje ir Baltijos jūros priekrantėje, siekiama modernizuoti. Norint tausoti ir apsaugoti žuvų išteklius, remiamos investicijos į selektyvesnius žvejybos įrankius, padedančius sumažinti nepageidaujamos žuvų priegaudos. Visi modernizavimo darbai bus atliekami, nedidinant žvejybos laivų pajėgumų. Modernizavus žvejybos laivus, Lietuvos žvejybos laivynas taps modernesnis ir konkurencingesnis.

Siekiant intensyvinti žuvų auginimą tvenkiniuose remiamas akvakultūros ūkių modernizavimas ir plėtra, diegiant pažangius gamybos metodus. Akvakultūros įmonės skatinamos taikyti naujus gamybos būdus, padedančius apsaugoti aplinką bei pagerinti aplinkos kokybę ir išsaugoti gamtą.

Dauguma vidaus vandenų žvejybos laivų neatitinka darbo sąlygų ir saugos reikalavimų, veterinarinių, sanitarinių ir higienos reikalavimų, todėl skatinamas šių laivų modernizavimas.

Numatoma plėtoti mėgėjišką (rekreacinę) žuvininkystę ežeruose ir upėse, teikiant paramą žuvininkystės regionų vietos veiklos grupių kūrimuisi, kurios kaip ir jau egzistuojančios *Leader* vietos veiklos grupės, rengia strategijas savo apsibrėžtai teritorijai ir vertina vietos pareiškėjų teikiamus projektus paramai gauti.

Vidaus vandenyse žvejoja daug smulkių, mažo investicinio pajėgumo žvejybos įmonių. Išteklių mažėjimas, sezoninė žvejyba, žvejybos draudimas tam tikru laikotarpiu neužtikrina žvejams viso darbo laiko panaudojimo ir pakankamų pajamų. Todėl siekiama mažinti versline žvejyba užsiimančių žvejų bei žvejybos laivų skaičių, perorientuojant juos į kitą nei žvejyba veiklą.

Esant nepakankamoms kai kurių žuvų perdirbimo įmonių finansinėms galimybėms ir konkurencingumui rinkoje, siekiant stiprinti žuvų perdirbimo pramonės konkurencingumą ir skatinti efektyvesnę rinkodarą bei kokybiškos produkcijos tiekimą vartotojams, naudojantis parama bus statomos, plečiamos, įrengiamos ir modernizuojamos žuvų perdirbimo įmonės.

Siekiami gerinti žvejybos prielaukų infrastruktūrą – modernizuoti įrangą, sudaryti palankias sąlygas žvejybos laivų aptarnavimui, remontui ir techninei priežiūrai, žuvų iškrovimui, atšaldymui, laikymui, žuvų pirminiam perdirbimui, gerinti iškrovimo vietų higienos ir sanitarijos sąlygas.

Remiamos investicijos į lašišinių ir kitų vertingų žuvų rūšių migracijos kelių bei praėjimo takų statybą.

Vyriausybės 2008–2012 metų programos nuostatų įgyvendinimas per programą:

426. Remsime modernų ūkininkavimą, ekologinę žemdirbystę, skatinsime kaimo verslų įvairovę. Sieksime, kad vidaus rinka būtų aprūpinama geros kokybės, sveikais maisto produktais, plėtosime ekonomiškai ir ekologiškai subalansuotą ūkinę veiklą, mažinančią žemės ūkio neigiamą poveikį aplinkai ir stabdančią dirvožemio eroziją.

Siekiami suderinti laivyno pajėgumus su žvejybos galimybėmis Baltijos jūros Lietuvos priekrantėje ir Kuršių mariose. Įgyvendinant šią priemonę buvo pakeistos Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 metų veiksmų programos pirmosios prioritutinės krypties „Jūrų žvejybos laivyno pritaikymo priemonės“ priemonės „Laivų žvejybinės veiklos nutraukimas visam laikui“ veiklos sričių „Laivų žvejybinės veiklos nutraukimas visam laikui atiduodant laivus į metalo laužą“ ir „Žvejybos laivų perorientavimas kitai nei žvejybos veiklai“ įgyvendinimo taisyklės, patvirtintos žemės ūkio ministro 2008 m. spalio 15 d. įsakymu Nr. 3D-555 „Dėl Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 metų veiksmų programos pirmosios prioritutinės krypties „Jūrų žvejybos laivyno pritaikymo priemonės“ priemonės „Laivų žvejybinės veiklos nutraukimas visam laikui“ veiklos sričių „Laivų žvejybinės veiklos nutraukimas visam laikui atiduodant laivus į metalo laužą“ ir „Žvejybos laivų perorientavimas kitai nei žvejybos veiklai“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2008, Nr. 122-4639). Įgyvendinimo taisyklių pakeitimo tikslas – patikslinti nuostatas reglamentuojančias žvejybos laivyno žvejybos pajėgumų suderinimą su žvejybos galimybėmis ir sukurti modernų, konkurencingą bei efektyvų žvejybos laivyną.

Pagal pirmosios prioritutinės krypties „Jūrų žvejybos laivyno pritaikymo priemonės“ priemonę „Laivų žvejybinės veiklos nutraukimas visam laikui“ 2010 m. buvo pateiktos 3 paramos paraiškos, siekiant gauti 339 tūkst. Lt paramą. Įgyvendinant tiek 2009 m., tiek 2010 m. projektus pagal priemonę „Laivų žvejybinės veiklos nutraukimas visam laikui“, per 2010 metus buvo išmokėta apie 13,6 mln. Lt, t. y. 5 kartus daugiau nei už 2009 metus (2009 m. – 2,5 mln. Lt). 2010 m. atiduotų į metalo laužą laivų bendrasis tonažas sudarė 136,61 GT, o atiduotų į metalo laužą laivų variklių galia 996,46 kW. Sumažinti laivų, žvejojančių Baltijos jūros priekrantės zonoje, žvejybos pajėgumai

202,88 GT (45,08 proc.), nutraukus laivų žvejybinę veiklą visam laikui, ir tai sudaro 90,2 proc., užsibrėžto tikslo.

Pagal Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 metų veiksmų programos antrosios prioritutinės krypties „Akvakultūra, žvejyba vidaus vandenyse, žuvininkystės ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkodara“ priemonės „Žvejyba vidaus vandenyse“ veiklos sritį „Vidaus vandens žvejybos laivų perorientavimas į kitą nei žvejyba veiklą“ kvietimas teikti paramos paraiškas Kuršių mariose 2010 m. nevyko.

2010 m. didelio susidomėjimo sulaukė II prioritutinės krypties „Akvakultūra, žvejyba vidaus vandenyse, žuvininkystės ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkodara“ priemonės „Akvakultūra“ veiklos sritis „Investicijos į akvakultūros įmones“. 2009 m. buvo gauta 16 paramos paraiškų, o 2010 m. 21 paramos paraiška.

2010 m. buvo patvirtinta supaprastinta paramos gavimo tvarka pagal priemonės „Akvakultūra“ veiklos sritį „Investicijos į akvakultūros įmones“, tad didžioji dalis paramos paraiškų (19) buvo pateikta pagal šią tvarką (prašoma paramos suma siekia 2 mln. Lt). Pagal nesupaprastintą tvarką buvo gauta 3 paramos paraiškos 3 mln. Lt paramai gauti. Įgyvendinant projektus pagal šią priemonę 2010 m. prašoma paramos suma siekė 5,5 mln. Lt, buvo išmokėta 1,5 mln. Lt Europos žuvininkystės fondo paramos.

Pagal II krypties priemonę „Žuvininkystės ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkodara“ 2010 m. paramos paraiškos nebuvo renkamos, nes priemonei skirtų lėšų biudžetas pagal pateiktas paramos paraiškas buvo pasiektas 2009 m. Paraiškos 22 mln. Lt paramai gauti buvo įvertintos per 2010 m. I–II ketvirčius. Pasirašytos 3 paramos sutartys 20 mln. Lt paramai. Pagal šią priemonę per 2010 m. išmokėta 4 mln. Lt Europos žuvininkystės fondo paramos.

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Vertinimo kriterijaus kodas	Vertinimo kriterijus	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas, procentais
	Rezultato: 1-ajam programos tikslui			
R-67.01-01-01	1. Apmokytų žuvininkystės regiono vietos veiklos grupių narių skaičius, vnt.	25	105	420
R-67.01-01-02	2. Paremtas žuvininkystės regionų plėtros geriausių strategijų įgyvendinimas, vnt.	10	0	0
R-67.01-01-03	3. Paremta naujai įkurtų ar modernizuotų akvakultūros įmonių, vnt.	4	3	75
R-67.01-01-04	4. Paremta žuvininkystės produktų perdirbimo įmonių, vnt.	2	2	100
	Produkto:			
	1-ajam uždaviniui			
P-67.01-01-01-01	1. Žvejų gavusių kompensacijas dėl darbo netekimo, dėl laivo žvejybos veiklos nutraukimo visam laikui, skaičius vnt.	24	25	104
	2-ajam uždaviniui			
P-67.01-01-02-01	1. Įgyvendintų projektų, kuriais remiamos investicijos į akvakultūrą, skaičius, vnt.	3	3	100
	3-ajam uždaviniui			
P-67.01-01-03-01	1. Atliktų vidaus ir užsienio rinkos tyrimų skaičius vnt.	1	0	0
	4-ajam uždaviniui			
P-67.01-01-04-01	1. Sukurtų darbo vietų žuvininkystės regiono vietos veiklos grupėse skaičius, vnt.	-	-	-
P-67.01-01-04-02	2. Paremta bendradarbiavimo projektų, vnt.	-	-	-
P-67.01-01-04-03	3. Projektų, atrinktų per žuvininkystės regiono vietos veiklos grupes, skaičius vnt.	-	-	-
	5-ajam uždaviniui			
P-67.01-01-05-01	1. Parengtų leidinių, informacinių	30	36	120

	straipsnių, rekomendacijų, metodikų skaičius vnt.			
P-67.01-01-05-02	2. Informacijos sklaida televizijos, radijo laidose, internetinėse svetainėse (priemonių skaičius), vnt.	60	55	92

Programos uždaviniai įgyvendinti. Kai kurie vertinimo kriterijai pilnai nepasiekti dėl šių priežasčių:

R-67.01-01-01-02. Nebuvo paremtas planuotas žuvininkystės regionų plėtros geriausių strategijų įgyvendinimas (10 vnt.), nes IV prioritutinės krypties „Tvari žuvininkystės regionų plėtra“ priemonės „Žuvininkystės regionų plėtros strategijų įgyvendinimas“ kvietimas teikti paramos paraiškas buvo paskelbtas nuo 2010-06-01 iki 2010-09-30, kvietimo metu buvo gauta 10 parengtų vietos plėtros strategijų. Strategijos šiuo metu yra vertinamos, todėl jų gyvendinimas ir rėmimas nusikėlė į 2011 m.

R-67.01-01-01-03. Nevisiškai įvykdytas kriterijus „Paremta naujai įkurtų ar modernizuotų akvakultūros įmonių, vnt.“, nes projektų įgyvendinimą įtakojo ekonominis sunkmetis. Paramos gavėjai susidūrė su problema dėl paskolų projektams įgyvendinti gavimo iš bankų, todėl ne visi pareiškėjai turėjo pakankamai finansinių išteklių pradėti plėtoti projektus nuosavomis lėšomis, nes projektams įgyvendinti gali būti suteikiama parama iki 60 proc. arba 30 proc. (jeigu pareiškėjas didelė įmonė) visų tinkamų projekto išlaidų paramos. Likusios projekto tinkamų išlaidų dalies bei visų netinkamų projekto išlaidų finansavimą turi užtikrinti paramos gavėjas.

PROGRAMOS ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimas, procentais
Iš viso asignavimų programai	37 625,5	33 367,6	88,68
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas:	37 625,5	33 367,6	88,68
iš jo:	8 287,9	7 157,9	86,37
1.1. bendrojo finansavimo lėšos			
1.2. ES ir kitos tarptautinės paramos lėšos	29 337,6	26 209,7	89,34
1.3. specialiųjų programų lėšos ir pajamų įmokos			
2. Kiti šaltiniai			

Programos asignavimai panaudoti 88,68 proc. dėl to, kad atsižvelgiant į sudėtingą ekonominę situaciją nebuvo gauta pakankamai paraiškų paramai, paramos gavėjai keitė mokėjimo prašymų pateikimo terminus ir/arba sumas. Pagal priemonę „Techninė parama“ nepanaudotų lėšų likutis susidarė, nes dalis planuotų įsigyti paslaugų ir prekių nebuvo įsigyta, sumažėjo paslaugų ir prekių kainos, o kai kurios 2010 m. faktiškai patirtos išlaidos buvo pateiktos su mokėjimo prašymais jau 2011 m.

7. BIODEGALŲ GAMYBOS PLĖTROS PARAMA (01.41)

Programos tikslas – skatinti efektyvią biodegalų gamybos plėtrą, jos struktūrinius pokyčius, sudaryti galimybę žemės ūkio produkciją naudoti ne maisto reikmėms.

Programa parengta vykdant Lietuvos Respublikos biokuro, biodegalų ir bioalyvų įstatymo (Žin., 2000, Nr.64-1940; 2004, Nr.28-870) nuostatas bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. sausio 19 d. nutarimą Nr. 53 „Dėl institucijų, atsakingų už Lietuvos Respublikos biokuro įstatymo įgyvendinimą, paskyrimo“ (Žin., 2001, Nr.7-199).

Programa skirta įgyvendinti Žemės ūkio ministerijos strateginį tikslą.

Programos lėšomis kompensuojama dalis rapsų aliejaus, skirto rapsų metilo (etilo) esterui gaminti, ir dehidratuoto etanolio gamybai nupirktų rapsų ir javų grūdų kainos.

Pagal preliminarius duomenis 2010 m. šalyje buvo pagaminta 88,8 tūkst. t biodyzelino ir 39,3 tūkst. t bioetanolio. Iš viso per 2010 m. energetine verte šalyje buvo pagaminta 103,1 tūkst. t biodegalų, o tai daugiau kaip 20 tūkst. t viršija Biodegalų gamybos plėtros programoje numatytą vertinimo kriterijų.

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Vertinimo kriterijaus kodas	Vertinimo kriterijus	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas, procentais
	Rezultato: 1-ajam programos tikslui			
R-01.41-01-01	1. Biodegalų kiekis, skaičiuojamas nuo bendro šalies rinkoje esančio benzino ir dyzelino, skirto transportui, kiekio proc.	5,75	5,75 (laukiamas)	100
	Produkto:			
	1-ajam uždaviniui			
P-01.41-01-01-01	1. Biodegalų gamyba, kiekis tonomis energetine verte	82000	103000	126

Programos tikslas, uždavinys ir vertinimo kriterijai pasiekti.

PROGRAMOS ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimas, procentais
Iš viso asignavimų programai	5 158,0	5 158,0	100
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas:	5 158,0	5 158,0	100
iš jo:	5 158,0	5 158,0	100
1.1. bendrojo finansavimo lėšos			
1.2. ES ir kitos tarptautinės paramos lėšos			
1.3. specialiųjų programų lėšos ir pajamų įmokos			
2. Kiti šaltiniai			

8. ŽUVININKYSTĖS DUOMENŲ RINKIMAS IR KONTROLĖ (70.01)

Programos tikslas – rinkti ir tvarkyti Europos Bendrijos žvejybos ištekliams ir žuvininkystės sektoriui įvertinti būtinus duomenis.

Programa yra testinė. Pagal EB teisės aktais reglamentuotą tvarką Lietuva privalėjo parengti Žuvininkystės duomenų rinkimo nacionalinę programą ir turi kasmet teikti Komisijai programos įgyvendinimo ataskaitą.

Valstybės narės kontroliuoja bendrosios žuvininkystės politikos srities veiklą, kurią jų teritorijoje ar jų jurisdikcijai priklausančiuose vandenyse vykdo fiziniai ar juridiniai asmenys, visų pirma – žvejybą, perkrovimus, žuvininkystės ir akvakultūros produktų iškrovimą, importą, vežimą, perdirbimą, pardavimą ir laikymą, taip pat kontroliuoja patekimą į vandenį bei naudojimąsi ištekliais ir kt. Šiuo tikslu valstybės narės patvirtina tinkamas priemones, skiria reikiamų finansinių, žmogiškųjų bei techninių išteklių ir sukuria administracines bei technines struktūras, būtiną norint užtikrinti bendrosios žuvininkystės politikos srities veiklos kontrolę, inspektavimą ir vykdymą, savo

kompetentingoms institucijoms ir pareigūnams suteikia visas tinkamas priemones, kad jie galėtų atlikti savo užduotis. Komisija kompensuoja iki 50 proc. tinkamų programos įgyvendinimo išlaidų.

Vadovaujantis žemės ūkio ministro 2010 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. 3D – 652 „Dėl lėšų, skirtų Lietuvos nacionalinei žuvininkystės duomenų rinkimo programai, naudojimo“ (Žin., 2010, Nr. 85-4479) Žuvininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos ir Lietuvos agrarinės ekonomikos institutas yra paskirti atsakingais už atskirų Lietuvos nacionalinės žuvininkystės duomenų rinkimo programos dalių parengimą bei vykdymą, t. y. nuolatinį žuvininkystės srities duomenų rinkimą. Žemės ūkio ministerija yra programos koordinatorius.

2010 m. pabaigoje Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė pradėjo ir iki 2011 m. gegužės mėn. planuoja užbaigti šios programos finansinį (teisėtumo) auditą.

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Vertinimo kriterijaus kodas	Vertinimo kriterijus	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas, procentais
	Rezultato: 1-ajam programos tikslui			
R-70.01-01-01	1. Ekonominiai duomenys, apibendrinami ir teikiami Europos Komisijai, surinkti iš žvejojimo ir žuvų perdirbimo įmonių, proc.	30	30	100
	Produkto:			
	1-ajam uždaviniui			
P-70.01-01-01-01	1. Paimtų biologinei analizei atlikti mėginių skaičius, vnt.	20	40	200
	Rezultato: 2-ajam programos tikslui			
R- 70.01-02-01	1. Žvejojimo laivuose (vnt.) įdiegta ir aptarnaujama elektroninių žvejojimo žurnalų sistema, būtina žvejojimo kontrolei stiprinti ir tobulinti	45	45	100
	Produkto:			
	1-ajam uždaviniui			
P-70.01-02-01-01	1. Palydovinio ryšio laivų stebėjimo sistemos naudojimas žvejojimo laivuose, proc.	100	100	100
P-70.01-02-01-02	2. Surengta seminarų žvejojimo kontrolės klausimais, vnt.	2	2	100
P-70.01-02-01-03	3. Mokymuose ir mainų programose dalyvavę Žuvininkystės tarnybos specialistai, vnt.	6	6	100

Programos tikslas pasiektas, metinis planas įvykdytas pagal visus nustatytus kriterijus, užtikrintas duomenų, būtinų Europos Bendrijos žuvininkystės politikai vykdyti, rinkimas ir jų pateikimas Europos Komisijai.

PROGRAMOS ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimas, procentais
Iš viso asignavimų programai	1 769,3	1 324,9	74,88
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas:	1 769,3	1 324,9	74,88
iš jo:	800,1	448,5	56,06
1.1. bendrojo finansavimo lėšos			
1.2. ES ir kitos tarptautinės	969,2	876,4	90,43

paramos lėšos			
1.3. specialiųjų programų lėšos ir pajamų įmokos			
2. Kiti šaltiniai			

Ne panaudota 340,3 tūkst. Lt programos lėšų. Taupiai ir racionaliai naudojant lėšas žvejybos kontrolei, ekonomija susidarė kvalifikacijos kėlimo (mokymo ir mainų programoms), kitų paslaugų (informatyvumo apie BŽP iniciatyvoms), ilgalaikio nematerialiojo turto įsigijimo (kadangi elektroniniai žvejybos žurnalai buvo įdiegti 2010 m. pabaigoje, jų palaikymo ir atnaujinimo paslaugų pirkimui 2010 m. nebuvo poreikio). Vykdam žuvininkystės duomenų rinkimą taupiai ir racionaliai naudojant lėšas ekonomija susidarė socialinio draudimo įmokų, transporto išlaikymo, kitų prekių, komandiruočių, kitų paslaugų, ilgalaikio turto įsigijimo išlaidų straipsniuose.

9. SPECIALIOJI VALSTYBĖS REZERVO TVARKYMO PROGRAMA (01.84)

Programos tikslas – užtikrinti tinkamą valstybės rezervo saugojimą.

Programa parengta siekiant sudaryti, kaupiti, tvarkyti ir administruoti valstybės rezervo materialinius išteklius. Programa skirta Žemės ūkio ministerijos strateginiam tikslui įgyvendinti.

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Vertinimo kriterijaus kodas	Vertinimo kriterijus	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas, procentais
	Rezultato:			
R-01.84-01-01	1. Sudarytas nustatyto dydžio valstybės rezervas ir užtikrintas jo saugojimas, proc.	100	100	100
	Produkto:			
P-01.84-01-01-01	1. Valstybės rezervo saugojimas, proc.	100	100	100

Programos tikslas, uždavinys ir nustatyti kriterijai pasiekti – sudarytas nustatyto dydžio valstybės rezervas ir užtikrintas jo saugojimas.

PROGRAMOS ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimas, procentais
Iš viso asignavimų programai	7 166,0	5 102,5	71,2
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas:	7 166,0	5 102,5	71,2
iš jo:			
1.1. bendrojo finansavimo lėšos			
1.2. ES ir kitos tarptautinės paramos lėšos			
1.3. specialiųjų programų lėšos ir pajamų įmokos			
2. Kiti šaltiniai			

Ne visos valstybės rezervo tvarkymo programai skirtos lėšos buvo panaudotos dėl šių priežasčių: vykdam atsargų atnaujinimo procedūrą buvo laikinas atsargų sumažėjimas, todėl sumažėjo lėšų poreikis saugojimo išlaidoms dengti. Be to, Vyriausybės nutarimu atsisakius dalies valstybės rezervo materialinių išteklių atsargų saugojimo, vykdyti tų atsargų atnaujinimo

procedūros nereikėjo, pasenusios atsargos buvo parduodamos, jų atstatyti nereikėjo, todėl sumažėjo lėšų poreikis turtui įsigyti. Dėl rinkoje susiklosčiusių nepalankių kainų, siekiant taupyti valstybės biudžeto lėšas ir atsižvelgiant į saugomų atsargų kokybę, buvo nutarta atsisakyti 2010 m. antrajame pusmetyje planuoto atsargų atnaujinimo, todėl lėšos panaudotos nebuvo.

10. SPECIALIOJI ŽUVININKYSTĖS RĖMIMO PROGRAMA (01.85)

Programos tikslas – kompensuoti žuvininkystei daromą žalą stiprinant žuvininkystės kontrolę, techninę bazę, plėtojant mokslo tiriamąją, švietėjišką ir mokomąją veiklą žuvininkystės srityje.

Programa sudaryta vadovaujantis Lietuvos Respublikos žuvininkystės įstatymo (Žin., 2000, Nr. 56-1648; 2004, Nr. 73-2527) 26 straipsniu. Šią programą sudaro Žuvininkystės departamento prie Žemės ūkio ministerijos gaunamos lėšos, numatytos Lietuvos Respublikos žuvininkystės įstatymo 26 str. 2 dalyje, mokamos į valstybės biudžetą.

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Vertinimo kriterijaus kodas	Vertinimo kriterijus	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas, procentais
	Rezultato:	-	-	-
R-01.85-01-01	1. Lėšos, gautos už žuvininkystę jūrų vandenyse reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus bei kitos teisėtai gautos lėšos, pervedamos į valstybės biudžetą ir naudojamos žuvininkystės rėmimo priemonėms finansuoti proc.	100	100	100
	Produkto:			
P-01.85-01-01-01	1. Lėšų, sumokėtų į valstybės biudžetą, panaudojimas proc.	95	42,3	45

PROGRAMOS ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimas, procentais
Iš viso asignavimų programai	152,5	66,5	43,61
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas:			
iš jo:			
1.1. bendrojo finansavimo lėšos			
1.2. ES ir kitos tarptautinės paramos lėšos			
1.3. specialiųjų programų lėšos ir pajamų įmokos (baudos)	152,5	66,5	43,61
2. Kiti šaltiniai			

Nepanaudota 86 tūkst. Lt programos lėšų (transporto išlaikymui, aprangai, kvalifikacijos kėlimui ir kitoms paslaugoms). Ekonomija susidarė dėl mažesnių kainų, nei planuota, atlikus viešuosius pirkimus, be to, buvo planuota iš šios programos apmokėti dalyvavimo parodoje „Agro Balt 2010“ išlaidas, tačiau šios išlaidos buvo apmokėtos iš kitų lėšų.

NACIONALINĖS ŽEMĖS TARNYBOS PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS 2010 M. VEIKLA IR PASIEKTI REZULTATAI

Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Nacionalinė žemės tarnyba) **strateginis tikslas** – įgyvendinti valstybės politiką žemės tvarkymo ir administravimo, žemės reformos, geodezijos, kartografijos, nekilnojamojo turto kadastro srityse, rengiant efektyvias metodines ir valdymo priemones, orientuotas į žemės santykių reguliavimą, racionalų žemės naudojimą, nekilnojamojo turto apskaitą ir darnų aplinkos vystymą, vykdam valstybės žemės patikėtinio funkcijas bei plėtojant patikimą valstybinę geografinės (erdvinės) informacijos infrastruktūrą.

Strateginio tikslo pasiekimui vertinti nustatyti šie efekto kriterijai:

Geografinės informacijos infrastruktūros priemonių naudotojų kiekis (vnt.)

(2010 m. planas – 750, įvykdyta – 865)

Parengtos geodezinės ir kartografinės medžiagos atitiktis ES ir NATO standartams (proc.)

(2010 m. planas – 65, įvykdyta – 65)

Žemėtvarkos planavimo dokumentuose per metus suformuotų žemės sklypų skaičius

(2010 m. planas – 17 000, įvykdyta – 17 300)

Nekilnojamojo turto registre įregistruotos žemės plotas (mln. ha)

(2010 m. planas – 4,6, įvykdyta – 4,8).

Nacionalinė žemės tarnyba 2010 m. vykdė trijose programose numatytas priemones. Svarbiausi veiksniai, turėję įtakos Nacionalinės žemės tarnybos veiklai – Europos Sąjungos teisės aktų perkėlimas į Nacionalinę teisę, apskričių viršininkų administracijų vykdomų žemės tvarkymo ir administravimo funkcijų perėmimas bei su tuo susiję teisinio reglamentavimo ir struktūriniai pokyčiai.

Įgyvendinant 2007 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2007/2/EB, sukuriančios Europos Bendrijos erdvinės informacijos infrastruktūrą (INSPIRE) (OL 2007 L 108, p.1) (toliau – Direktyva 2007/2/EB), nuostatas, buvo parengtas ir 2010 m. balandžio 27 d. patvirtintas Geodezijos ir kartografijos įstatymo pakeitimo įstatymas (Žin., 2010, Nr. 54-2649) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. spalio 13 d. nutarimas „Dėl Lietuvos erdvinės informacijos infrastruktūros erdvinių duomenų temų patvirtinimo“ Nr. 1460 (Žin., 2010, 123-6297). Geodezijos ir kartografijos įstatymu nustatyti Lietuvos erdvinės informacijos infrastruktūros (toliau – LEII), erdvinių duomenų rinkinių naudojimo ir Lietuvos erdvinės informacijos portalo (toliau – LEIP) reikalavimai suderinti su Direktyva 2007/2/EB. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1460 patvirtintos LEII erdvinių duomenų rinkinių temos ir perkeltos Direktyvos 2007/2/EB nuostatos dėl valstybių narių erdvinės informacijos infrastruktūros diegimo ir naudojimo į nacionalinius teisės aktus.

LEII skirta kaupti valstybės kadastrų, registrų, valstybės ir savivaldybių institucijų erdvinių duomenų rinkinių metaduomenis; teikti erdvinių duomenų rinkinius ir susijusius metaduomenis per LEIP; koordinuoti ir stebėti naudojimosi erdvinių duomenų rinkiniais ir susijusiais metaduomenimis paslaugas; užtikrinti erdvinių duomenų rinkinių sąveikumą. LEII siekiama, kad būtų galima nuosekliai sujungti skirtingų valstybės ir savivaldybių institucijų ir skirtingų šalių valstybės institucijų erdvinių duomenų rinkinius; erdvinių duomenų rinkiniais būtų galima naudotis įvairiomis programinėmis priemonėmis; valstybinius georeferencinius erdvinių duomenų rinkinius būtų galima susieti su savivaldybių institucijų sukurtais erdviniais duomenų rinkiniais. LEIP skirtas erdvinių duomenų rinkinių metaduomenims tvarkyti ir erdvinių duomenų rinkiniams bei su jais susijusioms paslaugoms teikti per vieną interneto portalą.

Pagal Direktyvą 2007/2/EB reikalaujama, kad valstybės narės stebėtų, kaip diegiama ir naudojama jų erdvinės informacijos infrastruktūra, ir teiktų Direktyvos įgyvendinimo ataskaitas. 2009 m. birželio 5 d. Europos Komisija priėmė sprendimą (2009/442/EB), kuriuo įgyvendinamos Direktyvos nuostatos dėl stebėsenos ir atskaitomybės. Tam, kad būtų užtikrintas nuoseklus tokios stebėsenos ir atskaitomybės metodas, buvo sudarytas Lietuvos erdvinės informacijos infrastruktūros erdvinių duomenų rinkinių sąrašas, parengta stebėsenos rodiklių suvestinė ir Direktyvos 2007/2/EB įgyvendinimo ataskaita. Šis sąrašas, stebėsenos rodiklių suvestinė ir ataskaita 2010 m. gegužės 15 d. pateikta Europos Komisijai.

Įgyvendinant 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir tarybos direktyvos 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje (toliau – Paslaugų direktyva), siekiant sukurti teisinį pagrindą, užtikrinantį paslaugų teikėjų įsisteigimo laisvę ir laisvą paslaugų judėjimą Europos Sąjungos valstybėse, nuostatas, be minėto Geodezijos ir kartografijos įstatymo pakeitimo įstatymo, 2010 m. birželio 22 d. patvirtintas Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo 2, 8, 11 ir 20 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas (Žin., 2010, Nr. 76-3870), 2010 m. birželio 18 d. – Žemės įstatymo 2, 3, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 15, 16, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 30, 31, 32, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas (Žin., 2010, Nr. 72-3616) ir Žemės reformos įstatymo 4, 6, 8, 9, 10, 15, 16, 17, 18, 19, 20 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymas (Žin., 2010, Nr. 72-3618).

Kadangi reikalavimas turėti licencijas, išduotas kompetentingos institucijos, ir kiti paslaugų teikėjų apribojimai bei reikalavimai prieštarauja Paslaugos direktyvos nuostatomis dėl administracinės naštos verslui mažinimo ir paslaugų teikėjams taikomų administracinių procedūrų ir formalumų supaprastinimo, įstatymų projektuose siūloma atsisakyti licencijų juridiniams asmenims vykdyti geodezinius, topografinius ir kartografinius darbus, kaip perteklinio reikalavimo, paliekant matininko kvalifikacijos pažymėjimus fiziniams asmenims, pageidaujantiems nustatyti nekilnojamųjų daiktų kadastro duomenis ir įteisinant geodezininko kvalifikacijos pažymėjimus Geodezijos ir kartografijos įstatyme nurodytiems geodezininkams ir kartografininkams darbams atlikti. Siekiant supaprastinti kvalifikacijos pažymėjimų išdavimo tvarką numatoma jų išdavimo procedūras vykdyti elektroniniu būdu.

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos geodezijos ir kartografijos įstatymo ir Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo (Žin., 2009, Nr. 153-6901) nuostatas, 2010 m. gruodžio 22 d. priimtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 1853 „Dėl Geodezininko kvalifikacijos pažymėjimų išdavimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. 158-8043), kuriuo nustatyta asmenų, pageidaujančių atlikti Lietuvos Respublikos geodezijos ir kartografijos įstatyme nurodytus geodezijos ir kartografijos darbus, profesinių žinių patikrinimo egzamino organizavimo, taip pat dokumentų, kurių reikia geodezininko kvalifikacijos pažymėjimui gauti, teikimo, nagrinėjimo, geodezininko kvalifikacijos pažymėjimų išdavimo, registravimo, galiojimo sustabdymo, sustabdymo panaikinimo ir galiojimo panaikinimo tvarka, įtvirtinant nuostatą dėl geodezininko kvalifikacijos pažymėjimo išdavimo elektroniniu būdu ir galimybės naudotis Kontaktinio centro portalo pranešimų sistema.

Įsigaliojus Geodezijos ir kartografijos įstatymo naujai redakcijai, asmenims, vykdantiems aerofotografavimo darbus Lietuvos Respublikos teritorijoje, Baltijos jūros ekonominėje zonoje bei kontinentiniame šelfe, nebereikia leidimų atlikti šiuos darbus, todėl Nacionalinės žemės tarnybos generalinio direktoriaus 2007 m. kovo 20 d. įsakymas Nr. 1P-28 „Dėl Aerofotografavimo darbų koordinavimo ir leidimų išdavimo taisyklių patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. 35-1311) Nacionalinės žemės tarnybos direktoriaus 2010 m. gegužės 18 d. įsakymu Nr. 1P-56 (Žin., 2010, Nr. 59-2954) pripažintas netekusiu galios.

Iki Žemės įstatymo pakeitimų įsigaliojimo ūkio subjektai, norėdami rengti žemėtvarkos planavimo dokumentus, privalėdavo ne tik gauti iš kompetentingos institucijos licenciją, bet ir įdarbinti darbuotojus, turinčius kvalifikacijos pažymėjimus atlikti tiems patiems darbams. Licencijų ir kvalifikacijos pažymėjimų išdavimas dubliavo iš esmės panašius reikalavimus ir kontrolės priemones, taikomas paslaugų teikėjui rengiant žemėtvarkos planavimo dokumentus. Atsižvelgiant į teisės aktų peržiūros dėl atitikties Paslaugų direktyvai rezultatus, reikalavimas turėti licencijas rengti žemėtvarkos planavimo dokumentus panaikintas kaip perteklinis. Specialistams, rengiantiems žemėtvarkos planavimo dokumentus, užtenka turėti kvalifikacijos pažymėjimus žemėtvarkos planavimo dokumentams rengti, tarp jų ir kvalifikacijos pažymėjimus rengti žemės reformos žemėtvarkos projektus kaip yra nustatyta pakeistame Žemės reformos įstatyme.

Pakeistais Žemės ir Žemės reformos įstatymais nuo 2010 m. liepos 1 d. įtvirtintas apskričių viršinių administracijų vykdomų žemės tvarkymo ir administravimo funkcijų perdavimas vienai institucijai – Nacionalinei žemės tarnybai.

Nuo 2010 m. liepos 1 d. Nacionalinė žemės tarnyba vykdo valstybinės žemės patikėtinio funkcijas, sudaro palankias sąlygas racionaliam žemės naudojimui, geodezijos, kartografijos ir

nekilnojamojo turto kadastro veiklai, yra atsakinga už žemės reformą šalyje, taip pat vykdo žemės reformos žemėtvarkos darbų užsakovo funkcijas.

Siekiant šalyje užtikrinti tolesnę žemės tvarkymą ir administravimą, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 892 Nacionalinei žemės tarnybai nuo 2010 m. liepos 1 d. nustatytos iš viso 993 pareigybės.

Žemės ūkio ministrui 2010 m. birželio 29 d. patvirtinus naują Nacionalinės žemės tarnybos struktūrą, nuo š. m. liepos 1 d. panaikintų apskričių viršininčių administracijų Žemės tvarkymo departamentų teritorinių žemėtvarkos skyrių pagrindu įsteigti Nacionalinės žemės tarnybos struktūriniai padaliniai – 48 teritoriniai žemėtvarkos skyriai, Žemės tvarkymo kontrolės skyrius Kaune ir šio skyriaus Vilniaus, Panevėžio, Tauragės ir Šiaulių poskyriai bei Žemėtvarkos planavimo dokumentų valstybinės priežiūros poskyris, iš apskričių viršininčių administracijų perimant 890 naujų pareigybių.

Iki 2011 m. sausio 1 d. iš viso pateikta 729,4 tūkst. piliečių prašymų šalies kaimo vietovėse atkurti nuosavybės teis 4,02 mln. ha turėtos žemės. Iki šios datos nuosavybės teisės atkurtos į 3,93 mln. ha žemės, miško ir vandens telkinių. Tai sudaro 98 proc. piliečių prašymuose nurodyto ploto. Patvirtintuose žemėtvarkos projektuose 38,7 tūkst. ha ploto žemės sklypai suprojektuoti 13,3 tūkst. piliečių, 2011 metais bus vykdomi šių projektų įgyvendinimo darbai: žemės sklypų ribos ženklinamos vietovėje, rengiami žemės sklypų kadastro dokumentų bylos ir priimami sprendimai dėl nuosavybės teisių atkūrimo. Žemės grąžinimo darbai 2010 metais sparčiausiai vyko Vilniaus apskrities rajonų savivaldybių teritorijose – nuosavybės teisių atkūrimo į prašymuose nurodytą plotą procentas per 2010 metus padidėjo net 1,5 punkto bei Utenos apskrities Ignalinos rajone, kur minėtas rodiklis taip pat padidėjo 1,5 punkto.

Nacionalinė žemės tarnyba kartu su Žemės ūkio ministerija, siekdamos, kad būtų įgyvendinama Vyriausybės 2008–2012 m. veiklos programos nuostata iš esmės užbaigti žemės grąžinimą ir privatizavimą, parengė Piliečių nuosavybės teisių į žemę, mišką ir vandens telkinius Vilniaus rajone atkūrimo planą, kuriam 2010 m. spalio 26 d. pritarta Vyriausybėje. Pažymėtina, kad įgyvendinus siūlomas priemones, piliečiams, kurie pateikė ir suderino sprendimams priimti reikalingus dokumentus, Vilniaus rajone 2012 m. bus grąžinta natūra (buvusioje vietoje) turėta žemė, o 2013 m. bus iš esmės grąžinta žemė perduodant neatlygintinai nuosavybėn.

Vykdam žemės reformą kaimo vietovėse sudaromos palankios sąlygos ir fiziniams bei juridiniams asmenims įsigyti žemės iš valstybės. Valstybinės žemės pardavimo žemėtvarkos projektų rengimo ir įgyvendinimo darbus fiziniai ir juridiniai asmenys apmoka savo lėšomis. 2010 m. iš viso buvo sudaryta 2,6 tūkst. valstybinės žemės pirkimo–pardavimo sutarčių dėl 27,8 tūkst. ha valstybinės žemės ūkio paskirties žemės pardavimo. 2010 m. už šalyje parduotą valstybinę žemę į valstybės biudžetą iš viso pervesta 80 mln. Lt, iš jų už kaimo vietovėse parduotą valstybinę žemės ūkio paskirties žemę – 55 mln. Lt.

Patvirtintuose kadastro vietovių žemės reformos žemėtvarkos projektuose valstybės perduodamos žemės sklypai 145 tūkst. ha plote yra suformuoti 11,6 tūkst. asmenų.

Informacija apie 2010 m. programų vykdymo rezultatus:

1. ŽEMĖS TVARKYMAS IR ADMINISTRAVIMAS BEI GEOGRAFINĖS INFORMACIJOS INFRASTRUKTŪROS VYSTYMAS (01.001)

Programos tikslai:

1. Sudaryti palankias sąlygas žemės tvarkymui ir administravimui, nekilnojamojo turto kadastro, geodezijos, kartografijos ir geografinės informacijos infrastruktūros plėtrai, užtikrinti žemės reformos ir kitų žemėtvarkos planavimo dokumentų rengimo kokybę bei geodezinės ir kartografinės veiklos priežiūrą ir kokybės kontrolę.

2. Užtikrinti žemės ir statinių apskaitą, žemės naudojimo stebėseną bei diegti nekilnojamojo turto kadastro ir ŽIS plėtros priemones.

3. Plėtoti geografinės (erdvinės) informacijos infrastruktūrą, atitinkančią ES ir NATO standartus bei užtikrinančią patikimos valstybinės geodezinės ir kartografinės medžiagos teikimą naudotojams.

Programa įgyvendinamas Nacionalinės žemės tarnybos strateginis tikslas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008–2012 metų programos nuostatos.

Programa vykdyta siekiant užtikrinti piliečių nuosavybės teisių į žemę atkūrimo baigiamųjų darbų įgyvendinimą, valstybinės žemės privatizavimą, žemės naudojimo valstybinę kontrolę, toliau vystyti žemės konsolidacijos procesą, sudarantį prielaidas efektyviam kaimo gyvenamųjų vietovių tvarkymui, tinkamai koordinuoti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procesą, kitų žemėtvarkos planavimo dokumentų organizavimą bei valstybinę teritorijų planavimo dokumentų priežiūrą, kitus su racionaliu šalies žemės fondo naudojimu susijusius žemėtvarkos darbus.

Ši programa skirta Lietuvos erdvinės informacijos infrastruktūros (toliau – LEII), žemės santykių reguliavimo, racionalaus žemės naudojimo, nekilnojamojo turto apskaitos ir darnios aplinkos plėtros metodinėms ir valdymo priemonėms kurti ir plėtoti. Vykdam programą, buvo siekiama užtikrinti tinkamos teisinės bazės minėtiems darbams atlikti sukūrimą ir metodinį vadovavimą šiems darbams, sukaupti duomenis apie šalies žemės fondą ir šio fondo žemės ir vandens išteklių bei pastatų kiekybinius ir kokybinius rodiklius, atlikti žemės fondo tyrimo ir kartografavimo darbus, sisteminti ir analizuoti duomenis apie žemės naudojimą, informuoti visuomenę apie valstybinį žemės tvarkymą LEII vystymą, geodezijos ir kartografijos veiklą.

Efektyviam žemės tvarkymui ir administravimui užtikrinti, besivystančiai žemės rinkai būtini patikimi ir atnaujinti kartografiniai duomenys. Tuo tikslu 2010 m. buvo vykdomas žemės naudojimo ir žemės dangos monitoringas, sudaroma dirvožemio duomenų bazė, vykdoma Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto apskaita, sudaryti Lietuvos Respublikos teritorijos ortofotografiniai žemėlapiai ir žemės paviršiaus modelis, atlikta jų sudarymo kontrolė, atnaujintas ir papildytas Lietuvos teritorijos georeferencinis pagrindas, vystyta ir palaikoma LEII, eksploatuojamos LitPOS stotys, atnaujinta kontrolinių žemės sklypų duomenų bazė, parengta Lietuvos valstybės sienos geodezinė ir kartografinė medžiaga.

Vykdam programą, buvo siekiama užtikrinti Lietuvos Respublikos erdvinį duomenų integraciją į Europos erdvinės informacijos infrastruktūrą, geodezinės ir kartografinės medžiagos atitiktį ES ir NATO standartams, valstybės tarptautinių įsipareigojimų geodezijos ir kartografijos srityje vykdymą, efektyvų žemės tvarkymą ir administravimą.

Siekiant užtikrinti sklandų žemės ūkio naudmenų ir pasėlių deklaravimo procesą, išpildant ES reikalavimus, sudarant žemdirbiams patogias sąlygas pasinaudoti tiesioginėmis išmokomis už žemės ūkio naudmenas ir pasėlius bei užtikrinant vieningos bazinės kartografinės medžiagos naudojimą nekilnojamojo turto kadastro, žemėtvarkos, teritorijų planavimo ir kitose srityse, 2009–2010 metais buvo atnaujinti visos Lietuvos Respublikos teritorijos spalvoti ortofotografiniai žemėlapiai.

Nacionalinė žemės tarnyba, įgyvendindama programos 1 tikslą, 2010 m. pirmąjį pusmetį parengė 6 Lietuvos Respublikos įstatymų pakeitimų projektus, kurie buvo priimti iki liepos 1 d. Parengti 33 Vyriausybės nutarimų, reikalingų šiems teisės aktams įgyvendinti, projektai. 2010 m. Vyriausybėje priimta 10 nutarimų, o 23 Vyriausybės nutarimų projektų rengimas eina į pabaigą, dalis jų jau derinami suinteresuotose institucijose. Taip pat 2010 m. parengti 6 žemės ūkio ministro įsakymai, išleisti 165 Nacionalinės žemės tarnybos direktoriaus įsakymai, iš jų 146 įsakymai reglamentuojantys Nacionalinės žemės tarnybos 48 teritorinių žemėtvarkos skyrių veiklą. Žemėtvarkos ir hidrotechnikos žurnale buvo publikuojami informaciniai straipsniai apie žemės reformos vykdymą šalyje, valstybinį žemės tvarkymą, Nekilnojamojo turto kadastrą, LGII bei kartografijos ir geodezijos veiklą.

2010 m. rugsėjo 15–17 dienomis Vilniuje vyko ketvirtasis Struvės geodezinio lanko koordinacinio komiteto posėdis ir tarptautinė konferencija „Struvės lankas ir kiti geodezijos pasiekimai, kaip kultūros paveldas“. Renginyje, kurį organizavo Nacionalinė žemės tarnyba ir Vilniaus Gedimino technikos universiteto Geodezijos institutas, dalyvavo 10 šalių, per kurių teritoriją driekiasi Struvės geodezinis lankas, delegatai. Konferencijoje dalyviai, tęsdami Suomijos pradėtą Nacionalinių žemės tarnybų, kurių pastangomis Struvės geodezinis lankas 2005 m. buvo įtrauktas į UNESCO Pasaulio paveldo sąrašą, bendradarbiavimą, pasidalino geriausia praktika identifikuojant svarbiausias geodezines kampanijas, technologinius pasiekimus, mokslinių tyrimų plėtros bei paveldo išsaugojimo aspektais.

Įgyvendinant programos 2 tikslą buvo atliekamas žemės naudojimo ir žemės dangos monitoringas 4 tūkst. ha plote; sudaryta dirvožemio GIS duomenų bazė (166,1 tūkst. ha teritorijos); vykdyta Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto apskaita sausio 1 d. būklei (išleisti 2 leidiniai).

Įgyvendinant programos 3 tikslą buvo sudaryti Lietuvos Respublikos teritorijos ortofotografiniai žemėlapiai ir erdvinis modelis (1606 lapai), vykdyta jų sudarymo kontrolė; atnaujinti georeferencinio pagrindo duomenys (0,5 duomenų bazės), sukurta erdvinė duomenų bazė (1045 lapai); vystoma ir palaikoma LEII; įsigyta techninės ir programinės įrangos, reikalingos LEII vystymo sąlygoms užtikrinti; eksploatuotos 26 LitPOS stotys, atnaujinta kontrolinių žemės sklypų duomenų bazė, parengta Lietuvos valstybės sienos geodezinė ir kartografinė medžiaga.

Vyriausybės 2008–2012 metų programos nuostatų įgyvendinimas per programą:

200. Sieksime atviro dialogo su Rusija, geros kaimynystės ir tarpusavio pasitikėjimo, grindžiamo demokratinėmis vertybėmis, tiesa ir teisingumu, pagarba visuotinai pripažintiems tarptautinės teisės principams bei ištikimybe tarptautiniams įsipareigojimams. Plėtosime abipusiškai naudingus prekybos santykius, taip pat nacionalinio saugumo interesams neprieštaraujančius ekonominio bendradarbiavimo santykius.

Parengta ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. rugpjūčio 12 d. nutarimu Nr. 1170 patvirtinta Valstybės sienos tarp Lietuvos Respublikos ir Rusijos Federacijos demarkavimo geodezijos ir kartografijos darbų vykdymo 2010 metų programa. Vykdydama šią programą, Nacionalinė žemės tarnyba 2010 m. atliko Lietuvos ir Rusijos valstybės sienos ženklų išdėstymo projektą bei paženklino vietovėje sienos ženklų įrengimo vietas laikiniais ženklais ir atliko su šiais darbais susijusius geodezinius ir kartografinius darbus. Atlikti Lietuvos–Rusijos–Lenkijos valstybių sienų sankirtos demarkavimo geodeziniai ir kartografiniai darbai bei parengti Lietuvos–Rusijos–Lenkijos valstybių sienų sankirtos demarkavimo baigiamieji dokumentai.

435. Iš esmės užbaigsime žemės gražinimą ir privatizavimą, geodezijos ir kartografavimo darbus, sutvarkysime teisinius žemės santykius, siekdami mažinti bendrasavininkiškumą, konsoliduoti sklypus, plėsti žemės rinką.

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008–2012 metų programą žemės tvarkymo srityje, siekiant užtikrinti spartesnę sprendimų priėmimą – įgyvendinti teisėtus piliečių lūkesčius atkurti nuosavybės teises į turėtą žemę, Nacionalinės žemės tarnybos direktorius 2010 m. lapkričio 30 d. pavedimu Nr. 101 įpareigojo Žemės tvarkymo departamentą ir Vilniaus rajono žemėtvarkos skyrių parengti ir iki 2011 m. sausio 10 d. pateikti tvirtinti 2011 m. Piliečių nuosavybės teisių į žemę, mišką ir vandens telkinius Vilniaus rajone atkūrimo detalų priemonių planą. Nacionalinės žemės tarnybos direktorius 2011 m. sausio 21 d. įsakymu Nr. 1P-(1.3)-9 patvirtino šį planą ir 2011 m. priemonių plane numatytiems žemės gražinimo ir asmeninio ūkio žemės įteisinimo darbams apmokėti paskyrė 4,6 mln. Lt Žemės reformos vykdymo programai vykdyti skirtų valstybės biudžeto lėšų. Vilniaus rajono žemėtvarkos skyriaus vedėjas įpareigotas organizuoti Priemonių plane nurodytų darbų vykdymą ir užtikrinti Priemonių plano įgyvendinimą, kad 2011 m. 3,8 tūkst. piliečių būtų sugrąžinta turėta žemė 9,6 tūkst. ha plote ir kas mėnesį teikti Nacionalinės žemės tarnybos Žemės tvarkymo departamentui ataskaitas apie šio Priemonių plano vykdymą.

Nacionalinės žemės tarnybos direktorius 2010 m. gruodžio 1 d. pavedimu Nr. 103 įpareigojo visus Nacionalinės žemės tarnybos teritorinius žemėtvarkos skyrius parengti ir iki 2011 m. sausio 10 d. pateikti tvirtinti individualius 2011 m. Žemės reformos darbų vykdymo priemonių planus su nurodytomis konkrečiomis 2011 m. I ir II pusmečio užduotimis. Nacionalinės žemės tarnybos direktorius 2011 m. sausio 25 d. įsakymu Nr. 1P-(1.3)-11 patvirtino šiuos Planus ir įpareigojo teritorinių žemėtvarkos skyrių vedėjus organizuoti 2011 m. Žemės reformos darbų planuose nurodytų darbų vykdymą rajonų savivaldybių teritorijose, užtikrinti šių planų įgyvendinimą bei kiekvieną metų ketvirtį teikti Nacionalinės žemės tarnybos Žemės tvarkymo departamentui ataskaitas apie šių Priemonių planų vykdymą.

2009–2010 m. parengti Lietuvos Respublikos teritorijos ortofotografiniai žemėlapiai (iš viso 2597 lapai). Ignalinos atominės elektrinės neskraidymo zonos ribose ir Lietuvos–Rusijos ir Lietuvos–Baltarusijos pasienyje ortofotografiniai žemėlapiai nesudaryti, nes nebuvo gauti leidimai atlikti paslaugas. Pagal 2009 m. ortofotografinius žemėlapius buvo tikslinami georeferencinio pagrindo duomenys.

437. Nustatysime realų žemės administravimo darbų eiliškumą ir tvarką, siekdami tam panaudoti ES paramos lėšas.

Nacionalinė žemės tarnyba, vykdydama šią priemonę nuo 2009 m. kiekvienais metais nustato žemės tvarkymo darbų prioritetus, atsižvelgdama į realius finansavimo šaltinius. Esant nepakankamam finansavimui, nuo 2009 m. žemės reformai vykdyti skirtomis valstybės biudžeto lėšomis vykdytojų atlikti darbai apmokami griežtai vadovaujantis Žemės reformos įstatymo 10 str. nustatytu eiliškumu, prioritetą suteikiant žemės gražinimui natūra bei numatant lėšas naujiems žemėtvarkos projektams parengti. Dėl nepakankamo žemės reformos finansavimo sulėtėjo žemėtvarkos projektų įgyvendinimas: piliečių nuosavybės teisių atkūrimas bei asmeninio ūkio žemės įteisinimas, labai trūko lėšų valstybinės žemės sklypų įregistravimo VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registre paslaugoms apmokėti.

532. Mažinsime biurokratinis formalumus ir reikalavimus turizmo paslaugų verslo plėtrai ir investicijų skatinimui.

Kad būtų supaprastintas tikslinės žemės naudojimo paskirties keitimas ir sudarytos palankios sąlygos plėtoti turizmo paslaugų infrastruktūrą kaimo gyvenamosiose vietovėse, Nacionalinė žemės tarnyba 2010 m. II pusmetį parengė Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl pagrindinės žemės naudojimo paskirties nustatymo ir keitimo taisyklių patvirtinimo“ projektą (teisės aktas Vyriausybėje priimtas 2011 m. sausio 12 d., nutarimo Nr. 49).

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Vertinimo kriterijaus kodas	Vertinimo kriterijus	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas, procentais
	Rezultato: 1-ajam programos tikslui			
R-301-01-01	Bus sustiprinti 500 specialistų, dirbančių žemėtvarkos planavimo dokumentų rengimo, nekilnojamojo turto kadastro, geodezijos ir kartografijos srityje, gebėjimai (proc.)	100	100	100
	Produkto:			
P-301-01-01-01	Rengti teisės aktų projektus, reikalingus tolesniam žemės tvarkymui ir administravimui, žemės rinkos plėtrai, geodezinei, kartografiniai veiklai ir georeferencinių duomenų bazių kūrimui reglamentuoti, metodiškai vadovauti minėtiems darbams bei jų kontrolei (teisės aktų skaičius)	40	41	103
P-301-01-02-01	Informuoti visuomenę apie žemės reformą, valstybinį žemės tvarkymą, NT kadastrą, LGII, kartografijos ir geodezijos veiklą (leidinių, kuriuose publikuojami informaciniai straipsniai sk./ konferencijų ir seminarų sk.)	4/1	1/3	80
	Rezultato: 2-ajam programos tikslui			
R-301-02-01	Bus sudaryta galimybė 100 proc. naudotis Lietuvos Respublikos žemės fondo duomenimis	100	100	100
R-301-02-02	Bus sudaryta galimybė naudotis ne rečiau kaip kas 5 metai atnaujinamais visos Lietuvos teritorijos žemės stebėsenos duomenimis (proc.)	80	80	100
	Produkto:			
P-301-02-01-01	Vykdyti žemės naudojimo ir žemės dangos monitoringą (tūkst. ha)	4,0	4,0	100

P-301-02-01-02	Kurti dirvožemio GIS duomenų bazę (tūkst. ha)	166,1	166,1	100
P-301-02-02-02	Vykdyti Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto apskaitą sausio 1 d. būklei (leidinių skaičius)	2	2	100
	Rezultato: 3-ajam programos tikslui			
R-301-03-01	Bus atnaujinti, ne rečiau kaip kas 5 metai, valstybinio geodezinio ir georeferencinio pagrindo duomenys (proc.)	65	62	96
R-301-03-02	Bus parengtos 20 proc. ir nuolat palaikomos informacinės sistemos, geografinės informacijos naudojimui	100	20	100
	Produkto:			
P-301-03-01-01	Vykdyti Lietuvos Respublikos teritorijos žemės paviršiaus modelio ir ortofotografinių žemėlapių sudarymo kontrolę (lapų skaičius)	1752	1606	92
P-301-03-01-02	Atlikti erdvinį informacijų taikomųjų metodų tyrimą (ataskaitos)	1	0	0
P-301-03-01-03	Atnaujinti ir palaikyti georeferencinio pagrindo duomenis Lietuvos Respublikos teritorijoje (duomenų bazė)	0,5	0,5	100
P-301-03-01-04	Sukurti erdvinę duomenų bazę (lapų skaičius)	587	1045	178
P-301-03-01-07	Vystyti ir palaikyti Lietuvos geografinės informacijos infrastruktūrą (sistema)	1	1	100
P-301-03-01-06	Įsigyti techninės ir programinės įrangos, reikalingos Lietuvos geografinės informacijos infrastruktūros vystymo sąlygoms užtikrinti (už tūkst. Lt)	439	438	100
P-301-03-01-08	Sudaryti ortofotografinius žemėlapius ir erdvinį modelį Lietuvos Respublikos teritorijai (lapų skaičius)	1752	1606	92
P-301-03-01-10	Eksploatuoti LitPOS stotis (stočių skaičius)	26	26	100
P-301-03-01-14	Kontrolinių žemės sklypų duomenų bazės atnaujinimas (duomenų bazė)	1	1	100
P-301-03-02-01	Parengti Lietuvos valstybės sienos geodezinę ir kartografinę medžiagą (km)	50	50	100

Programos tikslai buvo pasiekti, uždaviniai įgyvendinti. Kai kurie produkto kriterijai nepasiekti dėl šių priežasčių:

P-301-01-02-01. Produkto kriterijus „Informuoti visuomenę apie žemės reformą, valstybinį žemės tvarkymą, NT kadastrą, LGII, kartografijos ir geodezijos veiklą (leidinių, kuriuose publikuojami informaciniai straipsniai sk./ konferencijų ir seminarų sk.)“ pasiektas 80 proc., kadangi 2010 m. įvyko tik vienas renginys – ketvirtasis Struvės geodezinio lanko koordinacinio komiteto posėdis ir tarptautinė konferencija „Struvės lankas ir kiti geodezijos pasiekimai, kaip kultūros paveldas“. Šalies leidiniuose buvo paskelbta mažiau negu planuota informacinių straipsnių, tačiau informacija buvo skelbiama nacionalinės žemės tarnybos interneto tinklalapyje.

P-301-03-01-01 ir P-301-03-01-08. Lietuvos Respublikos teritorijos žemės paviršiaus modelio ir ortofotografinių žemėlapių sudarymas ir kontrolė (planuota 1752 lapų, įvykdyta 1606 lapų, arba 92 proc.). Nebuvo gauti leidimai atlikti paslaugas Lietuvos–Rusijos ir Lietuvos–Baltarusijos pasienyje, todėl nesudaryti šios teritorijos ortofotografiniai žemėlapiai ir erdvinis modelis ir neatlikta jų sudarymo kontrolė.

P-301-03-01-02. Priemonė „Atlikti erdvinį informacijų taikomųjų metodų tyrimą (ataskaitos)“ nebuvo vykdyta, nes pritrūko lėšų LitPOS stočių eksploatavimo sutarčiai pabaigti ir lėšos buvo perkeltos šiai priemonei.

PROGRAMOS ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimas, procentais
Iš viso asignavimų programai	16 408,1	16 170,7	98,6
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas:	16 408,1	16 170,7	98,6
iš jo:	16 248,0	16 102,7	99,1
1.1. bendrojo finansavimo lėšos			
1.2. ES ir kitos tarptautinės paramos lėšos			
1.3. specialiųjų programų lėšos ir pajamų įmokos	160,1	68,0	42,5
2. Kiti šaltiniai			

3. ŽEMĖS REFORMOS VYKDYMAS (01.002)

Programos tikslas – kaimo vietovėse vykdyti žemės gražinimą ir toliau tęsti kitus teisės aktais reglamentuotus žemės reformos žemėtvarkos darbus.

Programa įgyvendinamas Nacionalinės žemės tarnybos strateginis tikslas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. veiklos prioritetai, Vyriausybės 2008–2012 metų programos nuostatos.

Nuo 2010 m. liepos 1 d. Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos vykdo valstybinės žemės patikėtinio funkcijas, sudaro palankias sąlygas racionaliam žemės naudojimui, geodezijos, kartografijos ir nekilnojamojo turto kadastro veiklai, yra atsakinga už žemės reformą šalyje, taip pat nuo 2010 m. II pusmečio vykdydama Žemės reformos vykdymo programą, vykdo žemės reformos žemėtvarkos darbų užsakovo funkcijas:

- su žemės reformos vykdytojais (įmonėmis) sudaro Žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimo ir įgyvendinimo paslaugų atlikimo sutartis;

- koordinuoja ir kontroliuoja Žemės reformos žemėtvarkos projektų rengimo ir įgyvendinimo paslaugų atlikimo sutarčių vykdymą, kad vykdytojai užtikrintų žemės reformos žemėtvarkos darbų atlikimą pagal teisės aktų reikalavimus, sutartyse nustatytais terminais bei užtikrintų tikslingą ir racionalų žemės reformai vykdyti skirtų valstybės biudžeto lėšų panaudojimą.

Žemės gražinimo darbai yra viena iš svarbiausių žemės reformos proceso sudedamųjų dalių. Aštuoniose apskrityse, išskyrus atskiras priemiestines teritorijas, iš esmės baigiamas žemės gražinimas kaimo vietovėse. Daugiau šių darbų liko Vilniaus ir Utenos apskrityse.

Įgyvendinant Žemės reformos vykdymo programą – iš esmės užbaigus žemės gražinimo procesą, bus įgyvendinti teisėti piliečių lūkesčiai, kas sudarys palankias sąlygas žymiai spartesniam žemės rinkos formavimuisi. Žemės reformos vykdymo programos įgyvendinimas padės veiksmingiau vykdyti tolimesnius žemės reformos, žemėtvarkos, geodezijos bei kartografijos darbus, užtikrinančius valstybinį žemės tvarkymą, racionalų žemės naudojimą, žemės konsolidaciją.

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Vertinimo kriterijaus kodas	Vertinimo kriterijus	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas, procentais
--------------------------------	----------------------	-------------------	----------	--------------------------

Vertinimo kriterijaus kodas	Vertinimo kriterijus	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas, procentais
	Rezultato:			
R-002-01-01	Bus suformuotos kadastro duomenų bylos dėl nuosavybės teisių piliečiams į žemę, mišką ir vandens telkinius atkūrimo ir naudojamos asmeninio ūkio žemės įteisinimo kaimo vietovėse (bylų sk., 2010 m. II pusm.)	2000	3700	185
	Produkto:			
P-002-01-01-01	Žemėtvarkos planavimo dokumentuose suformuotų žemės sklypų nuosavybės teisėms į žemę, mišką ir vandens telkinius atkurti ir asmeninio ūkio žemei įteisinti, plotas (ha, 2010 m. II pusm.)	8000	12400	155

Programos tikslas pasiektas, uždaviniai įgyvendinti, vertinimo kriterijai viršijo planuotuosius.

PROGRAMOS ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimas, procentais
Iš viso asignavimų programai	4 247	4 243,8	99,9
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas:	4 247	4 243,8	99,9
iš jo:	4 247	4 243,8	99,9
1.1. bendrojo finansavimo lėšos			
1.2. ES ir kitos tarptautinės paramos lėšos			
1.3. specialiųjų programų lėšos ir pajamų įmokos			
2. Kiti šaltiniai			

Nacionalinei žemės tarnybai nuo 2010 m. II pusmečio administruojamai Žemės reformos vykdymo programai vykdyti skirta 4 247 tūkst. litų (finansavimas sumažintas 74 proc.). Asignavimai panaudoti.

4. ŽEMĖTVARKOS INSTITUCIJŲ IŠLAIKYMAS (01.003)

Programos tikslas – įgyvendinti valstybės politiką žemės tvarkymo ir administravimo, žemės reformos, žemėtvarkos, žemės naudojimo, geodezijos ir kartografijos srityse.

Programa įgyvendinamas Nacionalinės žemės tarnybos strateginis tikslas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. veiklos prioritetai, Vyriausybės 2008–2012 metų programos nuostatos.

Žemės ūkio ministrui 2010 m. birželio 29 d. patvirtinus naują Nacionalinės žemės tarnybos struktūrą, nuo 2010 m. liepos 1 d. panaikintų apskričių viršininkų administracijų Žemės tvarkymo departamentų teritorinių žemėtvarkos skyrių pagrindu įsteigti Nacionalinės žemės tarnybos struktūriniai padaliniai – 48 teritoriniai žemėtvarkos skyriai.

Nacionalinė žemės tarnyba, nuo 2010 m. liepos 1 d. vykdydama Žemėtvarkos institucijų išlaikymo programą, įgyvendina institucijos strateginį tikslą – įgyvendinti valstybės politiką žemės tvarkymo ir administravimo, žemės reformos, geodezijos, kartografijos, nekilnojamojo turto kadastro srityse, rengiant efektyvias metodines ir valdymo priemones, orientuotas į žemės santykių

reguliuojamą, racionalų žemės naudojimą, nekilnojamojo turto apskaitą ir darnų aplinkos vystymą, vykdamas valstybės žemės patikėtinio funkcijas bei plėtojant patikimą valstybinę geografinės (erdvinės) informacijos infrastruktūrą.

Nacionalinė žemės tarnyba, būdama valstybinės žemės patikėjimo teisės subjektu (patikėtinium), Nacionalinės žemės tarnybos teritorinių žemėtvarkos skyrių vedėjams suteikė įgaliojimus priimti sprendimus kaimo vietovėse ir miestuose atkurti nuosavybės teises į žemę, mišką ir vandens telkinius, parduoti, kitaip perleisti privačion nuosavybėn ar išnuomoti valstybinę žemę.

Žemėtvarkos institucijų išlaikymo programa yra ypač svarbi, kadangi apima Nacionalinės žemės tarnybos kompetencijai nuo 2010 m. liepos 1 d. teisės aktais priskiriamas veiklos sritis, šalies regionuose kaimo vietovėse užtikrinančias valstybės politikos įgyvendinimą žemės tvarkymo ir administravimo, žemės reformos, žemėtvarkos, žemės naudojimo, geodezijos ir kartografijos srityse.

Vykdamas programą, priimami sprendimai atkurti nuosavybės teises, tęsiami asmeninio ūkio žemės įteisinimo darbai, priimami sprendimai parduoti, kitaip perleisti privačion nuosavybėn ar išnuomoti valstybinę žemę, kas sudaro palankias sąlygas kaimo vietovėse vystyti valstybinę žemės tvarkymą užtikrinti tolimesnį žemės reformos procesą, spartesnį žemės rinkos formavimą, racionalų žemės naudojimą, žemės konsolidaciją, subalansuotą šalies regionų plėtrą, pagerėti ekonominiams ir socialiniams rodikliams.

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Vertinimo kriterijaus kodas	Vertinimo kriterijus	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas, procentais
	Rezultato:			
R-303-01-01	Bus priimti sprendimai atkurti nuosavybės teises į žemę, mišką ir vandens telkinius bei parduoti, kitaip perleisti privačion nuosavybėn bei išnuomoti valstybinę žemę (proc.)	88,7	88,8	100
	Produkto:			
P-303-01-01-01	Privačios žemės plotas, atkūrus nuosavybės teises į žemę, mišką ir vandens telkinius, įteisinus asmeninio ūkio žemę bei pardavus ar kitaip perleidus privačion nuosavybėn ar išnuomojus valstybinę žemę (ha)	15000	15600	104

Programos tikslas pasiektas, uždavinys įgyvendintas. 2010 m. II pusmetį priimti sprendimai kaimo vietovėse atkurti nuosavybės teises į žemę, mišką ir vandens telkinius bei parduoti, kitaip perleisti privačion nuosavybėn bei išnuomoti valstybinę žemę į 88,8 proc. nuo prašymuose nurodyto ploto (planuota – į 88,7 proc.), planuota, kad 2010 m. II pusmetį privačios žemės plotas, atkūrus nuosavybės teises į žemę, mišką ir vandens telkinius, įteisinus asmeninio ūkio žemę bei pardavus ar kitaip perleidus privačion nuosavybėn ar išnuomojus valstybinę žemę bus 15000 ha, tačiau per šį laikotarpį privačios žemės plotas padidėjo iki 15600 ha (104 proc.).

PROGRAMOS ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. litų	Panaudoti asignavimai, tūkst. litų	Asignavimų panaudojimas, procentais
Iš viso asignavimų programai	15 408	14 632,5	95
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas:	15 408	14 632,5	95
iš jo:			
1.1. bendrojo finansavimo lėšos	15 266	14 632,5	96

1.2. ES ir kitos tarptautinės paramos lėšos			
1.3. specialiųjų programų lėšos ir pajamų įmokos	142	0,0	0,0
2. Kiti šaltiniai			

NACIONALINĖS MOKĖJIMO AGENTŪROS PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS 2010 M. VEIKLA IR PASIEKTI REZULTATAI

Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra) **strateginis tikslas** – užtikrinti kokybišką paramos priemonių lėšų administravimą, projektų, finansuojamų ES ir valstybės biudžeto lėšomis, vertinimą, lėšų išmokėjimą, kontrolę ir informacijos sklaidą paramos gavėjams.

Agentūra yra atsakinga už Bendrosios žemės ūkio politikos (toliau – BŽŪP) paramos priemonių, kuriomis siekiama kelti ES žemės ūkio produktų konkurencingumą vidaus ir užsienio rinkose, administravimą. Susidarius sudėtingai ekonominei situacijai Lietuvoje galimybės pasinaudoti ES kompensacine bei investicine parama – didžiausias postūmis tvariai žemės ūkio ir kaimo bei žuvininkystės sektoriaus plėtrai.

Efektų kriterijus: Paramos įsisavinimo efektyvumas – 100 proc.

Agentūra 2010 m. administravo daugiau kaip 100 įvairių žemės ūkiui ir kaimo plėtrai skirtų paramos priemonių, pagal kurias gauta per 450 tūkstančius paraiškų, atlikta daugiau kaip 36 tūkstančiai patikrų. Bendra išmokėta paramos suma per 2010 m. yra 2,759 mlrd. Lt.

Efektų kriterijaus metinis planas pasiektas 99,44 proc. Įgyvendinti 100 proc. lėšų įsisavinimo efektyvumo nepavyko dėl to, jog buvo pateikta mažiau, nei tikėtasi, mokėjimo prašymų.

Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programos priemonių įgyvendinimas

Per 2010 m. pagal investicines KPP priemones Agentūroje sudarytos 1 024 sutartys. Pablogėjusi ekonominė padėtis šalyje lėmė, kad Agentūros projektų administratoriams 2010 m. teko padaryti neįprastai daug – 845 sutarčių pakeitimus, kurių didžioji dalis buvo susijusi su projektų vykdytojų prašymais atidėti projektų įgyvendinimo terminus. Be to, siekiant sudaryti lankstesnes projekto įgyvendinimo sąlygas, projektų vykdytojams leidžiama keisti investicijas jau projekto įgyvendinimo metu.

Būtina pabrėžti investicinės paramos pagal supaprastintąsias taisykles naudingumą. 2010 m. pagal šias taisykles pradėti įgyvendinti 2 820 projektai, o 2009 m. tokių projektų buvo 2 988. Ūkininkai ir kiti paramos gavėjai suprato paramos pagal šias taisykles naudą – daug spartesnis sprendimo priėmimas dėl paramos skyrimo, paprastesnis administravimas, greičiau išmokamos paramos lėšos. Tikėtina, kad nepaisant nedidelės maksimalios paramos sumos (150 tūkst. Lt), 2011 m. daugės projektų, įgyvendinimų pagal supaprastintąsias taisykles.

Pagrindinės naujovės, kurios taikomos investicinių projektų administravimui: projektai administruojami Kaimo plėtros priemonių 2007–2013 m. administravimo informacine sistema (toliau – KPPAIS2), taikomos lankstesnės taisyklės dėl investicijų panaudojimo (nustatytais atvejais projekto vykdytojai gali keisti investicijas).

Pagal KPP priemonę „Dalyvavimas maisto kokybės schemose“ gautos 32 paraiškos (įvertinta 17), gauta 10 mokėjimo prašymų (įvertinti ir apmokėti 3), išmokėta 12 068,45 Lt.

Per 2010 m. Agentūros projektų vertintojai pagal KPP priemones įvertino 4 460 paraiškas. Projektų vertintojai aktyviai teikė pastabas Žemės ūkio ministerijai dėl KPP priemonių įgyvendinimo taisyklių keitimo, papildymo ar atskirųjų nuostatų suderinimo su KPP, patvirtintos 2007 m. spalio 19 d. Komisijos sprendimu Nr. C(2007)5076, nuostatomis, dalyvavo Žemės ūkio ministerijos ir Agentūros organizuojamuose Projektų atrankos komisijų/komitetų posėdžiuose, susitikimuose su socialiniais partneriais ir pareiškėjais.

Plotinės priemonės

Visuotinio paramos už plotus bei atskirųjų tiesioginių išmokų už baltąjį cukrų elektroninio deklaratavimo įgyvendinimas 2010 m. padėjo pasiekti šiuos tikslus:

- spartesnę bei lengvesnę deklaratavimo procesą ūkininkams;

- spartesnį paramos administravimo bei išmokėjimo procesą (naudinga administruojančiai institucijai);
- efektyvesnius dvigubo deklaravimo atvejų patikrinimus, naudojantis 100 proc. elektroniniu būdu įbraižytų žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotų duomenimis;
- sumažėjusius administracinius kaštus, susijusius su paraiškų transportavimu, saugojimu bei paieška.

Nacionalinėmis lėšomis finansuojamos priemonės

Agentūra siekdama įgyvendinti pagrindinius teikiamos valstybės paramos žemės ūkiui, maisto ūkiui, žuvininkystei ir kaimo plėtrai uždavinius – didinti ūkių, galinčių konkuruoti Lietuvos ir užsienio rinkose efektyvumą, diegti perspektyvias technologijas bei gerinti žemdirbių darbo sąlygas – administravo 32 paramos priemones, finansuojamas nacionalinėmis lėšomis.

Per 2010 m. pagal nacionalinėmis lėšomis finansuojamas priemones paramą gavo 136,3 tūkst. paramos gavėjų. 2010 m. išmokėta per 138 814,8 tūkst. Lt paramos lėšų, t. y. 67,25 proc. mažiau nei 2009 m.

2010 m. nacionalinės paramos mažiau išmokėta dėl šių priežasčių:

- iš valstybės biudžeto buvo skirta mažiau asignavimų paramai mokėti nei 2009 m.;
- sumažinti priemonių išmokų dydžiai;
- kai kurioms nacionalinėmis lėšomis finansuojamoms priemonėms neskirtas finansavimas ir jų išmokėjimas nukeltas į 2011 m.

Patvirtintos Valstybės pagalbos žemės ūkiui, maisto ūkiui, žuvininkystei ir kaimo plėtrai ir kitų iš nacionalinių lėšų finansuojamų priemonių bendrosios administravimo taisyklės, kuriomis siekiama supaprastinti vykdomą valstybės pagalbos žemės ūkiui, maisto ūkiui, žuvininkystei ir kaimo plėtrai ir kitų iš nacionalinių lėšų finansuojamų priemonių administravimą.

Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 m. veiksmų programos įgyvendinimas

2010 m. pagal Veiksmų programos priemones buvo paskelbta 16 kvietimų paramos paraiškoms teikti. Pagal 6 paskelbtus kvietimus pateiktos 56 paramos paraiškos ir 10 strategijų išankstiniam vertinimui, t. y. 49 proc. mažiau nei 2009 m. (2009 m. gauta 115 paramos paraiškų) ir 1 proc. daugiau nei 2008 metais (2008 m. gauta 51 paramos paraiška).

Per 2010 metus patvirtinta 60 projektų, o patvirtinta projektų suma siekia 35 mln. Lt, t. y. 58 proc. mažiau nei 2009 m. (2009 m. patvirtinta suma 61 mln. Lt) ir 3 kartus didesnė suma lyginant su 2008 m. duomenimis (2008 m. – 12 mln. Lt). Išmokėta paramos suma per 2010 metus siekia 30 mln. Lt, t. y. 10 mln. Lt daugiau nei 2009 metais, kai išmokėta paramos suma siekė 20 mln. Lt.

Per 2007–2010 metus patvirtinta paramos suma siekia 50 proc. visos Veiksmų programos įgyvendinimui skirtos sumos, išmokėta apie 30 proc. 2007–2010 m. patvirtintos paramos sumos.

Pagal Veiksmų programos I prioritetinės krypties „Jūrų žvejojimo laivyno pritaikymo priemonės“ priemonę „Laivų žvejojimo veiklos nutraukimas visam laikui“ buvo pateiktos 3 paramos paraiškos, siekiant gauti 339 tūkst. Lt paramą. Įgyvendinant tiek 2009 m. tiek 2010 metų projektus pagal priemonę „Laivų žvejojimo veiklos nutraukimas visam laikui“, per 2010 metus buvo išmokėta apie 13,6 mln. Lt suma, t. y. 4 kartus daugiau už 2009 m. išmokėtą sumą (2009 m. – 3,1 mln. Lt) ir sudaro 82 proc. 2007–2010 m. patvirtintos paramos sumos. 2010 metais buvo baigti įgyvendinti visi 2007–2010 m. patvirtinti projektai, išmokėta visa patvirtinta paramos suma, iš viso apie 16,7 mln. Lt.

Pagal I prioritetinės krypties „Jūrų žvejojimo laivyno pritaikymo priemonės“ priemonės „Socialinio ekonominio pobūdžio priemonės“ veiklos sritį „Kompensacija žvejams netekusiems darbo dėl laivo žvejojimo veiklos nutraukimo visam laikui“ buvo gautos 24 paramos paraiškos. Per 2010 metus išmokėta 600 tūkst. Lt suma žvejams, netekusiems darbo dėl laivo žvejojimo veiklos nutraukimo visam laikui. 2009 m. pagal šią priemonę buvo išmokėta 96 tūkst. Lt. Visos 2010 m. pateiktos paramos paraiškos yra įvertintos ir apmokėtos.

Tiek 2009 m., tiek 2010 m. didelio susidomėjimo sulaukė Veiksmų programos II prioritetinės krypties „Akvakultūra, žvejojimo vidaus vandenyse, žuvininkystės ir akvakultūros produktų perdirkimas ir rinkodara“ priemonės „Akvakultūra“ veiklos sritis „Investicijos į akvakultūros įmones“. 2009 m. buvo gauta 16 paramos paraiškų, o 2010 m. – 21 paramos paraiška.

Kadangi 2009 m. paramos paraiškos pagal priemonės „Akvakultūra“ veiklos sritį „Investicijos į akvakultūros įmones“ buvo teikiamos pagal tęstinį kvietimą, kuris vyko iki 2009 m. gruodžio 31 d., didžioji dalis paramos paraiškų, t. y. 15, buvo užregistruotos 2009 m. gruodžio mėn. Prašoma

paramos suma siekė 42 mln. Lt. Šios paramos paraiškos buvo įvertintos per 2010 m. I–II ketvirčius. Paramos sutartys pasirašytos tik su 3 paramos gavėjais iš 15 užregistruotų paramos paraiškų. Visos kitos paramos paraiškos buvo atmestos kaip netinkamos finansuoti iš paramos lėšų.

2010 m. buvo patvirtinta supaprastinta paramos gavimo tvarka pagal priemonės „Akvakultūra“ veiklos sritį „Investicijos į akvakultūros įmones“, tad didžioji dalis paramos paraiškų (19) buvo pateikta pagal šią tvarką. Prašoma paramos suma siekia 2 mln. Lt. Paramai gauti pagal nesupaprastintą tvarką buvo gautos 3 paramos paraiškos 3 mln. Lt paramos sumai gauti. Įgyvendinant projektus pagal šią priemonę 2010 m. buvo išmokėta 1,5 mln. Lt, t. y. 39 proc. visos 2007–2010 m. patvirtintos paramos sumos.

Pagal II prioritetinės krypties priemonės „Žvejyba vidaus vandenyse“ veiklos sritį „Investicijos į vidaus vandenų žvejybos infrastruktūrą“ buvo gautos 2 paramos paraiškos 2 mln. Lt paramai gauti. Tai pirmosios paramos paraiškos nuo Veiksmų programos įgyvendinimo pradžios.

Pagal II krypties priemonę „Žuvininkystės ir akvakultūros produktų perdirbimas ir rinkodara“ 2010 m. paramos paraiškos nebuvo renkamos, tačiau 2009 m. gruodžio mėn. buvo gautos 4 paramos paraiškos 22 mln. Lt paramai gauti, kurios buvo įvertintos per 2010 m. I–II ketvirčius. Pasirašytos 3 paramos sutartys, pagal kurias turėtų būti išmokėta 20 mln. Lt. Pagal šią priemonę per 2010 metus buvo išmokėta 4 mln. Lt, t. y. 10 proc. visos 2007–2010 m. patvirtintos paramos sumos.

Įgyvendinant Veiksmų programos III prioritetinės krypties „Bendro intereso priemonės“ priemones, 2010 m. buvo gautos 6 paramos paraiškos (2 paramos paraiškos pagal priemonės „Kolektyviniai veiksmai“ veiklos sritį „Parama bendro intereso priemonėms“, 2 – pagal veiklos sritį „Žuvininkystės ir akvakultūros produktų naujų rinkų plėtra ir skatinimo kampanijos“ ir 1 paramos paraiška pagal priemonę „Bandomieji projektai“). Iš gautų paramos paraiškų patvirtintos 3 paramos paraiškos, patvirtinta paramos suma – 4,2 mln. Lt. 2009 m. pagal šią kryptį buvo surinktos 24 paramos paraiškos. Prašoma apie 10 mln. Lt paramos suma. Patvirtinta paramos suma 2009 m. 3 mln. Lt. Pagal šią kryptį per 2010 metus buvo išmokėta apie 2 mln. Lt, t. y. 38 proc. visos 2007–2010 m. patvirtintos paramos sumos.

2010 m. buvo baigiami įgyvendinti 10 projektų, pateiktų pagal priemonę „Techninė parama žuvininkystės regionų studijoms atlikti, žuvininkystės regionų plėtros strategijoms rengti, asmenims“. Šios priemonės tikslas yra suteikti galimybę žuvininkystės regiono vietos veiklos grupėms parengti savo regiono žuvininkystės plėtros strategijas. 2010 m. buvo gauta 10 žuvininkystės regionų plėtros strategijų.

2010 m. pagal Veiksmų programos V prioritetinę kryptį „Techninė parama“, kai paramos gavėja Agentūra, naujų projektų nebuvo pateikta. Toliau įgyvendinami trys projektai: „Žuvininkystės priemonių administravimo IS sistemos kūrimas“, „Visuomenės informuotumo apie Europos Sąjungos paramą 2007–2013 m. veiksmų programos žuvininkystės sektoriui gerinimas“, „Parama tinkamam Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 m. veiksmų programos valdymui, priežiūrai ir kontrolei užtikrinti“. Pagal minėtus projektus 2010 m. išmokėta 632,81 tūkst. Lt (su PVM) paramos.

2010 m. Agentūroje buvo administruojami 2 tęstiniai ŽŪM įgyvendinami projektai pagal Veiksmų programos V prioritetinę kryptį „Techninė parama“: „Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 m. veiksmų programos įgyvendinimas“ ir „Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 m. veiksmų programos viešinimas ir informavimas“. Įgyvendinant šiuos projektus 2010 m. buvo numatyta panaudoti 1 496,87 tūkst. Lt paramos lėšų. Šiems projektams 2010 m., įskaitant ir avanso lėšas, išmokėta 1 992,78 Lt (su PVM) paramos lėšų.

Kvotos

Agentūroje administruojamos sausųjų pašarų, linų ir bulvių krakmolo kvotos ir parama už jas, pieno gamybos kvotos bei cukraus pramonės restruktūrizavimo priemonė. Per 2010 m. sausųjų pašarų perdirbimo įmonėms išmokėta 25,1 tūkst. Lt parama.

Per 2010 metus buvo gautos ir administruojamos 1 488 paraiškos, susijusios su pieno gamybos kvotų administravimu, 5 831 tiesioginių pieno pardavimų deklaracija, išnagrinėta 1 782 gamintojų ir supirkėjų patikrų vietoje ataskaitų bei buvo administruojamos supirkėjų pateiktos 932 mėnesinės ir metinės pieno supirkimo ataskaitos. 2010 m. iš dalijamojo bendrosios nacionalinės pieno kvotos rezervo 9 874 pieno gamintojams buvo paskirstyta 52 226 825 kg pieno pardavimo perdirbti kvota bei 1 500 pieno gamintojams – 3 141 388 kg pieno pardavimo tiesiogiai vartoti kvota. 29 695 pieno gamintojų kvotos / kvotų dalys paimtos į specialųjį rezervą.

2010 m. buvo vykdomi paruošiamieji darbai paramos išmokėjimui linų perdirbėjams. Išmokos linų perdirbėjams už 2010 m. bus išmokėtos 2011 m. pradžioje.

Agentūroje taip pat administruojami cukraus gamintojų pateikti restruktūrizavimo planai pagalbai pagal laikiną Bendrijos cukraus pramonės restruktūrizavimo schemą gauti. 2010 m. gautos cukraus gamintojų pažangos ataskaitos, išnagrinėtos patikros ataskaitos ir pateiktos Europos Komisijai.

BPD

Sėkmingai pritaikiusi patirtį, įgytą administruojant 2000–2004 m. Specialiosios žemės ūkio ir kaimo plėtros programos (toliau – SAPARD) paramą, Agentūra 2010 m. tęsė SAPARD ir BPD įgyvendintų projektų priežiūrą. 2010 m. pabaigoje Agentūroje buvo 47 projektai pagal SAPARD programą ir 1 054 projektai pagal BPD programą, kuriems dar nebuvo pasibaigęs penkerių metų priežiūros laikotarpis. Agentūros Kaimo plėtros programų departamento Projektų administravimo skyriaus darbuotojai vertino kasmetines projektų įgyvendinimo ataskaitas, stebėjo, ar projektai įgyvendinami nenukrypstant nuo pasirašytų paramos sutarčių nuostatų.

2004–2006 m. BPD priemonių įgyvendinimas viršijo 100 proc. Tai reiškia, kad buvo sėkmingai panaudotos visos BPD skirtos ES lėšos ir net teko didinti Lietuvos Respublikos bendro finansavimo dalį. Tai rodo, kad programa įgyvendinta sėkmingai. Agentūra ir toliau vykdys įgyvendintų projektų priežiūrą 5 metus nuo projekto įgyvendinimo pabaigos.

Kitos Agentūros administruojamos priemonės

Per 2010 metus už 2004–2006 m. surinktas paraiškas pagal Kaimo plėtros 2004–2006 m. planą (tęstiniai įsipareigojimai) išmokėta daugiau kaip 213,1 mln. Lt.

Pagal Kaimo plėtros 2004–2006 m. plano priemonę „Agrarinė aplinkosauga“ įvertinti 2 502 kasmetiniai prašymai, išmokėta 127,5 mln. Lt.

Pagal Kaimo plėtros 2004–2006 m. plano priemonę „Žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“ parengti ir pasirašyti 56 paramos sutarčių pakeitimai (susitarimai), išmokėta 3,8 mln. Lt. Paruoštos ir pasirašytos 4 PVM kompensavimo sutartys ir 19 PVM kompensavimo sutarčių pakeitimų (susitarimų), išmokėta 213,95 tūkst. Lt.

Pagal Kaimo plėtros 2004–2006 m. plano priemonę „Pusiaus natūrinių restruktūrizuojamų ūkių rėmimas“ įvertintos 1 644 kasmetinės investicijų ataskaitos, išmokėta 3,1 mln. Lt.

Pagal Kaimo plėtros 2004–2006 m. plano priemonę „Standartų laikymasis“ įvertintos 333 kasmetinės investicijų ataskaitos, išmokėta 13,1 mln. Lt.

Pagal Kaimo plėtros 2004–2006 m. plano priemonę „Ankstyvo pasitraukimo iš prekinės žemės ūkio gamybos rėmimas“ įvertinti 19 870 kasmetiniai prašymai, išmokėta 65,2 mln. Lt.

Pagal Paramos Lietuvos bitininkystės sektoriui 2008–2010 m. programos priemonės gautos ir įvertintos 861 paraiškos, išmokėta 1,1 mln. Lt paramos suma be PVM ir 168,45 tūkst. Lt kompensuota PVM.

Užsienio prekyba

Siekiant sudaryti sąlygas ES eksportuotojams konkuruoti pasaulinėje rinkoje, į trečiąsias šalis eksportuojant žemės ūkio ir maisto produktus, skirtumas tarp pasaulyje ir ES rinkoje egzistuojančių kainų gali būti išlyginamas išmokant eksporto grąžinamąsias išmokas. Taip pat siekiant apsaugoti ES vidaus rinką nuo pigesnės produkcijos antplūdžio iš trečiųjų šalių, taikomos importo licencijos bei importo mokesčiai.

Agentūros Užsienio prekybos departamento prekiautojų registre pirmoji įmonė buvo užregistruota tik Lietuvai tapus ES nare – 2004 m. gegužės mėn. 2005 m. prekiautojų registrą sudarė 156 įmonės, 2006 m. – 196 įmonės, 2007 m. – 210 įmonių, 2008 m. – 240 įmonių, 2009 m. – 248 įmonės, o 2010 m. – 258 įmonės.

2005 m. Agentūros Užsienio prekybos departamentas išdavė 231 importo licenciją, 2006 m. – 267, 2007 m. buvo išduota 312 importo licencijų, 2008 m. šis skaičius išaugo iki 404, 2009 m. – 242, 2010 m. – 244. Tuo tarpu 2005 m. buvo išduota 1 980 eksporto licencijų / sertifikatų su iš anksto nustatyta kompensacija, 2006 m. jų išduota 1 737, 2007 m. – 1 490, 2008 m. – 1 296, 2009 m. – 1 038, 2010 m. – 872. Iš viso 2010 m. pateikta daugiau nei 1 170 paraiškų licencijoms gauti, iš kurių 12 buvo pateiktos elektroniniu būdu.

Paraiškos importo bei eksporto licencijoms ar sertifikatams su iš anksto nustatyta kompensacija gauti teikiamos tiesiogiai jas pristatant į Agentūrą ar siunčiant paštu. Nuo 2010 m. birželio 1 d.

siekiant sumažinti importuotojų bei eksportuotojų išlaidas, susijusias su popierinių paraiškų importo ir eksporto licencijoms gauti teikimu, Agentūra įgyvendino elektroninių paraiškų importo bei eksporto licencijoms ar sertifikatams su iš anksto nustatyta kompensacija gauti priėmimą: pareiškėjai, su Agentūra sudarę sutartis, gali teikti elektronines paraiškas naudojantis Agentūros Informaciniu portalu. Nuo elektroninių paraiškų įgyvendinimo pradžios sutartis teikti elektronines paraiškas pasirašė 11 įmonių.

Bendra 2010 m. išmokėtų eksporto gražinamųjų išmokų suma, t. y. 21,5 mln. Lt, už į trečiąsias šalis eksportuojamus produktus, lyginant su 2009 m. sumažėjo. Pagrindinė tokio sumažėjimo priežastis – 2009 m. lapkričio mėnesį pieno ir pieno produktų sektoriui nustatyti nuliniai eksporto gražinamųjų išmokų dydžiai. Tuo tarpu gražinamųjų išmokų už mėsos sektoriaus produktus, lyginant su 2009 metais, išmokėta suma padidėjo ir sudarė 17,9 mln. Lt, nepaisant to, kad 2010 m. rugsėjo mėnesį Europos Komisija nutarė eksporto gražinamųjų išmokų dydžius už galvijienos sektoriaus produktus sumažinti perpus.

Mokėjimo prašymų vertinimas

Pagal KPP priemonių supaprastintąsias įgyvendinimo taisykles 2010 m. įvertinti 4 504 mokėjimo prašymai (pagal priemonės „Žemės ūkio valdų modernizavimas“ supaprastintąsias įgyvendinimo taisykles įvertinti 4 323 mokėjimo prašymai, kuriuos įvertina Agentūros Kontrolės departamento teritoriniai skyriai, pagal kitas supaprastintąsias priemones įvertintas 181 mokėjimo prašymas).

Pagal KPP priemonę „Techninė pagalba“ veiklos sritį „Nacionalinis kaimo tinklas“ įvertinti 210 mokėjimo prašymų.

Pagal kitas administruojamas KPP priemones įvertinti 1 458 mokėjimo prašymai.

Pagal Veiksmų programos priemones 2010 m. įvertinti 80 mokėjimo prašymai.

Pagal KPP priemonę „Techninė pagalba“ 2010 m. įvertinti 57 mokėjimo prašymai.

Pagal Veiksmų programos V prioritetinę kryptį „Techninė parama“ 2010 m. įvertinta 18 mokėjimo prašymų.

Pagal Kaimo plėtros 2004–2006 m. plano priemonę „Žemės ūkio paskirties žemės apželdinimas mišku“ 2010 m. įvertinti 1 157 mokėjimo prašymai.

Pagal Lietuvos bitininkystės sektoriaus 2008–2010 m. programos įgyvendinimo taisykles įvertinti ir apmokėti 462 mokėjimo prašymai.

Pagal nacionalinėmis lėšomis finansuojamas priemones įvertinti 167 mokėjimo prašymai.

Informacinės technologijos

Administruodama paramos žemės ūkiui priemones, Agentūra ypač daug dėmesio skiria informacinių technologijų (toliau – IT) infrastruktūrai kurti, tobulinti ir palaikyti. Agentūra užtikrina informacinių sistemų tinkamą funkcionavimą ir informacijos apsaugą pagal atitinkamus ES reglamentus bei tarptautinius standartus. IT saugumas ir vadyba nuolat tobulinami, atsižvelgiant į ISO/IEC 27001 ir 27002 informacijos saugos užtikrinimo standartą bei ITIL geriausios IT valdymo praktikos rekomendacijas. 2010 m. Agentūrai buvo sėkmingai pratęstas ISO/IEC 27001 standarto keliamų reikalavimų informacijos apsaugai atitikimo sertifikavimas.

Tobulinant pareiškėjų ir paramos gavėjų informavimo priemones, 2010 m. Agentūroje įdiegta Pranešimų administravimo sistema (toliau – PAS), kuri skirta informacinių pranešimų (siunčiamų trumposiomis SMS žinutėmis ir elektroniniais laiškais), perduodamų iš Agentūros paramos administravimo sistemų saugojimui ir platinimui. 2010 m. PAS sistema buvo integruota su Supaprastintų tiesioginių išmokų administravimo informacine sistema (toliau – STIS) ir Atskirų tiesioginių išmokų administravimo informacine sistema (toliau – ATIS). Planuojama PAS taip pat integruoti su kitomis Agentūros paramos administravimo sistemomis, taip pat artimiausiu metu realizuoti galimybę išsiųstus informacinius pranešimus pateikti informaciniame portale (PORTAL).

2009 m. Agentūroje įdiegus Dokumentų valdymo sistemą (toliau – DVS) pagerėjo dokumentų valdymas, paieška, pagerėjo dokumentų atsekamumas. 2010 m. ir toliau tobulinant vidinius administravimo procesus, DVS buvo įdiegtas masinio užduočių delegavimo funkcionalumas, palengvinantis didelio kiekio užduočių perdavimą Agentūros darbuotojams. Taip pat buvo įdiegti pokyčiai, leisiantys nuo 2011 m. vasario mėn. DVS sistemoje rengti visus tarnybinius pranešimus el. pavidalu taip ženkliai sumažinant popierinių dokumentų srautus Agentūroje. Ateityje, įdiegus

elektroninį parašą, DVS sistemoje planuojama realizuoti galimybę pasirašyti elektroniniu būdu ir siųsti kitoms institucijoms skirtus raštus.

Kadangi duomenų kiekis Agentūros administruojamose sistemose kasmet ženkliai didėja, 2010 m. Agentūroje buvo įdiegta Statistinių duomenų saugykla (toliau – SDS), skirta saugoti struktūrizuotą pareiškėjų, paramos priemonių ir mokėjimų informaciją, reikalingą ataskaitoms apie paramos priemonių įgyvendinimą generuoti. SDS panaudojimas leidžia ženkliai sparčiau generuoti sudėtingas ataskaitas ir tuo pat metu neapkrauti Agentūros paramos administravimo sistemų. SDS ateityje suteiks galimybę Agentūros administruojamų priemonių statistiką pateikti operatyviau ir įvairesniais pjūviais.

Taip pat Agentūroje veikia PRIS – sistema, kurioje kaupiami duomenys apie visus pareiškėjus bei jiems priklausančias išmokas pagal konkrečias paramos priemones (apie 350 tūkst. pareiškėjų). Remiantis PRIS duomenimis vykdomi mokėjimai, taip pat centralizuotai siunčiami paklausimai dėl klaidingų duomenų tikslinimo pareiškėjams, siekiant pagreitinti išmokų mokėjimus. 2010 m. buvo atlikti sisteminiai pakeitimai, kurių dėka PRIS pareiškėjų duomenys nuolat atnaujinami VĮ Registro centro Juridinių asmenų registro bei Centrinės hipotekos įstaigos Turto areštų aktų registro duomenimis.

Nuo 2010 m. birželio 1 d. Agentūra pradėjo paraiškų importo ir eksporto licencijoms gauti priėmimą elektroniniu būdu. Paraiškos priimamos naudojantis Agentūros informaciniu portalu (<https://portal.nma.lt>). Paraiškų priėmimo elektroniniu būdu mechanizmas įdiegtas siekiant sumažinti importuotojų bei eksportuotojų išlaidas, susijusias su popierinių paraiškų importo ir eksporto licencijoms gauti teikimu.

Kokybės vadyba

Siekiant, kad visos Agentūros teikiamos paslaugos būtų kokybiškos, buvo įdiegta ir 2010 m. birželio mėn. pagal LST EN ISO 9001:2008 standartą sertifikuota kokybės vadybos sistema (toliau – KVS). Diegiant šią sistemą buvo sukurti procesai, jiems nustatyti siektini rodikliai 2010 metams bei už šių procesų priežiūrą paskirti atsakingi asmenys. Siekiant užtikrinti efektyvų KVS įgyvendinimą, direktoriaus įsakymu yra paskirtas asmuo, atsakingas už KVS priežiūrą Agentūroje, bei KVS įgyvendinimo priežiūros darbo grupė, atsakinga už efektyvų KVS įgyvendinimą.

2010 m. rugpjūčio mėn. baigtas Agentūros veiklos vertinimas pagal Bendrąjį vertinimo modelį (toliau – BVM). Remiantis atlikto įvertinimo rezultatais, buvo parengta galutinė ataskaita, atrinkta 10 tobulinimo prioritetų 2 metams ir 6 greitai įgyvendinami sprendimai. Atliekant Agentūros vertinimą pagal BVM nustatyta pažanga ir pasiekimų lygis, taip pat veikimo kryptis ir sutarta, kas turi būti daroma, kad Agentūra vystytųsi ir tobulėtų. Agentūros direktoriui patvirtinus tobulinimo prioritetus bei greitai įgyvendinamus sprendimus, parengtas Agentūros veiklos tobulinimo pagal BVM planas, kuris šiuo metu įgyvendinamas.

Agentūra 2010 m. įgyvendino tarpinstitucinės programos – Viešojo administravimo plėtros iki 2010 m. strategijos 3 priemones.

Agentūros vykdomą veiklą nuolat siekiama optimizuoti. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimą Nr. 511 „Dėl institucijų atliekamų priežiūros funkcijų optimizavimo“, išskiriamos šios veiklos sritys:

1. Metodinės pagalbos ūkio subjektams teikimas, konsultavimo veikla, įskaitant ūkio subjektams aktualios informacijos teikimą institucijų interneto svetainėse.

Geriems 2010 m. paramos įsisavinimo rezultatams įtakos turėjo nuosekli bei sisteminga komunikacijos politika. Vienas svarbiausių žingsnių, žengtų vykdant Agentūros komunikacijos politiką 2010 m. – naujos interneto svetainės sukūrimas ir pristatymas visuomenei. Nuo 2010 m. rugsėjo mėn. ūkininkai, miškininkai ir kiti asmenys, besidomintys Europos Sąjungos (toliau – ES) parama, visą reikalingą informaciją gali rasti vienoje vietoje – specializuotoje interneto svetainėje www.paramakaimui.lt. Šioje svetainėje (kitaip nei www.nma.lt) teikiama tik su KPP susijusi informacija. Be to, visa reikalinga informacija pateikiama kiek įmanoma paprasčiau, vartotojui suprantamesne kalba. Svetainė orientuota į dvi pagrindines tikslines grupes: potencialius pareiškėjus, kuriems skirta bazinė informacija apie galimybes kreiptis paramos, keliamus reikalavimus, paraiškų teikimo ir vertinimo tvarką, bei jau esamus paramos gavėjus, kurie naujojoje svetainėje gali sužinoti, kokių išsipareigojimų reikia laikytis, kokias datas privaloma atsiminti, kaip tinkamai vykdyti

pirkimus, kokiomis taisyklėmis vadovautis viešinant projektą. Be to, svetainėje populiaria forma apie KPP pateikiama ir bendroji informacija, skirta plačiajai visuomenei.

Agentūra rengia apskritojo stalo diskusijas su socialiniais partneriais – paramos gavėjus ir pareiškėjus vienijančių organizacijų atstovais. Tokių diskusijų metu pasikeičiama aktuali informacija: socialiniai – ekonominiai partneriai išsako problemas, iškilusias siekiant pasinaudoti ES parama, Agentūros vadovybė ir personalas pateikia naujausią informaciją, reikalingą kiekvienam paramos gavėjui, fiksuoja išsakytas partnerių problemas ir ieško sprendimų, kaip efektyvinti ir supaprastinti ES paramos administravimą. 2010 m. buvo surengtos keturios apskritojo stalo diskusijos: „Nacionalinio kaimo tinklo dabartis ir perspektyvos“, „Parama miškams – administravimo aktualijos“, „Žemės ūkio įrangos ir technikos įsigijimas siekiant ES paramos“ bei „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas naudojantis ES parama“. Taip pat 2010 m. suorganizuotos dvi konferencijos, skirtos žemės ūkio naudmenų ir pasėlių deklaravimo aktualijoms aptarti su savivaldybių žemės ūkio skyrių atstovais.

2010 m. rugsėjį visoje Lietuvos teritorijoje buvo suorganizuoti 49 seminarai tema „Su plotu susijusių priemonių pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programą administravimas“. Seminarai rengti siekiant informuoti savivaldybių žemės ūkio specialistus, ūkininkus ir kitus suinteresuotus asmenis apie dažniausius neatitikimus, klaidas paraiškose ir jų sprendimo būdus. Iš viso 49 renginiuose apsilankė 1 172 žmonės.

Kaip ir kiekvienais metais svarbiausių aktualijų temomis platinami informaciniai pranešimai, inicijuojami straipsniai nacionalinėje ir regioninėje, rajoninėje bei specializuotoje spaudoje, bendraujama su žiniasklaida, dalyvaujama televizijos ir radijo laidose. Vykdam visuomenės informavimo kampaniją apie KPP priemones, buvo parengtos ir nacionalinėje bei regioninėje žiniasklaidoje publikuotos 467 informacinės rubrikos (straipsniai). Taip pat buvo parengti ir parodyti 258 informaciniai siužetai nacionalinių ir regioninių televizijų laidose, 92 informaciniai siužetai radijo laidose. Interneto žiniasklaidoje publikuoti 286 straipsniai. Taip pat viešinama ir parama žuvininkystės sektoriui – spaudoje publikuoti 4 straipsniai, informuojantys apie paramą šiam sektoriui.

Paramos viešinimo ir administravimo eigai ir rezultatams įvertinti 2010 m. pabaigoje buvo atlikta visuomenės nuomonės apklausa, kurios metu buvo apklaustos dvi tikslinės grupės: Lietuvos gyventojai ir pareiškėjai / paramos gavėjai. Kaip parodė apklausa, Lietuvos gyventojų, manančių, kad įgyvendinta KPP parama atneš naudos visai šaliai, dalis paaugo nuo 51 proc. (2009 metų pabaigoje) iki 60 proc. (2010 m. pabaigoje). Beveik visi (89 proc.) pareiškėjai / paramos gavėjai svarstantiems, ar verta naudotis KPP priemonių parama, patartų, jei yra galimybė, parama pasinaudoti.

Apklauskos metu taip pat pastebėta akivaizdžiai pozityvi tendencija ir pačios Agentūros darbo vertinimo atžvilgiu – per pastaruosius metus gyventojų, Agentūros veiklą vertinančių teigiamai, dalis padidėjo: nuo 28 proc. (2009 m. pabaigoje) iki 41 proc. (2010 m. pabaigoje). Agentūros veiklą teigiamai vertina dauguma (92 proc.) apklaustų pareiškėjų ir paramos gavėjų.

Pažymėtina, kad Agentūra, atsižvelgdama į nuolat augantį su įvairiais paramos administravimo klausimais besikreipiančių į Agentūrą asmenų skaičių, 2010 m. skyrė ypač daug dėmesio vienam iš pagrindinių savo tikslų – operatyviai teikti kokybišką informaciją ES bei nacionaline parama besidomintiems asmenims.

Turėdami įvairių Agentūros kompetencijai priklausančių klausimų, 2010 m. į Agentūros centriniame padalinyje įsikūrusį Informacijos teikimo skyrių atvyko 4 862 interesantai. Palyginti su 2009 m., 2010 m. Informacijos teikimo skyrius sulaukė 34 proc. daugiau elektroniniu būdu pateiktų paklausimų (jų pateikta beveik 7 000), taip pat šis skyrius atsakė į 17 proc. daugiau skambučių telefonu (informacija suteikta 63 500 skambinančiųjų).

Didėjant skambučių srautui, 2010 m. rudenį įdiegtas lengviau įsimenamas trumpasis telefono numeris, todėl klausimų turintiems asmenims Agentūros specialistai tapo paprasčiau pasiekiami.

Dar viena priemonė gerai aptarnavimo telefonu kokybei išlaikyti ir pagerinti – nuo 2010 m. vasaros įdiegta pokalbių su Agentūros darbuotojais, teikiančiais informaciją, įrašymo sistema.

Atsižvelgiant į tai, kad ypač išaugo ir besikreipiančiųjų su paklausimais bendruoju Agentūros elektroninio pašto adresu ar užregistruojančių klausimus per interneto svetainę skaičius, patobulinta ir elektroninių klausimų–atsakymų valdymo sistema, minimizuojant klausimų praradimo bei vėlavimo pateikti atsakymus į juos riziką ir atliekant kitus funkcionalumo išplėtimo darbus.

Klientų patogumui realizuota galimybė asmenims telefonu ar atvykus pateikti ir žodinius skundus, kurie užregistruojami bei išnagrinėjami.

2010 m. Agentūra taip pat dėjo labai daug pastangų informacijos pateikimo naudojantis informaciniu portalu kokybei pagerinti. Tai, kad šios pastangos atsipirko, liudija statistika – palyginti su 2009 m., net daugiau nei 56 proc. išaugo unikalų informacinio portalo lankytojų skaičius, taip pat labai padidėjo apsilankymų skaičius (daugiau nei 14 proc.).

2010 m. realizuoti informacinio portalo pokyčiai lėmė, kad informacija jame pateikiama aiškiau, paramos gavėjai čia taip pat gali rasti labai išsamią finansinę informaciją pagal pateiktas paraiškas, jame pateikiama informacija apie paraiškose paramai už deklaruotus plotus gauti nustatytus neatitikimus ir kt.

Didinant ES paramos paskirstymo skaidrumą, informaciniame portale paskelbta visa viešintina informacija, įdiegtas patogus duomenų rūšiavimo įrankis – informacijos galima ieškoti ir pagal paramos priemonę, ir pagal pareiškėją.

Atsižvelgiant į tai, kad elektroninėje erdvėje pateikiama informacija ypač operatyviai pasiekia pareiškėją, jos paieška patogi ir nereikalaujanti didelių kaštų, informacinio portalo funkcionalumas ir toliau bus plečiamas, atsižvelgiant į juo besinaudojančių asmenų poreikius. Dėl šios priežasties 2010 m. pabaigoje atlikta šio portalo naudotojų apklausa.

2. Ūkio subjektų veiklos patikrinimų atlikimas, išskiriant patikrinimų skaičių, pobūdį, trukmę, informaciją apie ūkio subjektams įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytų reikalavimų nesilaikymo ar netinkamo vykdymo mastą, priežastis, taikytas prevencines ir poveikio priemones, dažniausiai pažeidžiamas teisės aktų nuostatas.

2010 m. iš viso buvo atlikta 8,8 proc. t. y. 36 682 patikrų (paraiškų / mokėjimo prašymų / kasmetinių prašymų ir kitų pateiktų dokumentų).

Atliktos 679 atrankos patikroms vietoje (2009 m. – 926 atrankos patikroms vietoje). Atliktų atrankų skaičius sumažėjo, kadangi 2010 m. pradėta vykdyti kontrolės kaštų mažinimo sistema, kurios pagalba pavadama atlikti atrankas iš tam tikro, ne mažesnio nei nustatyto, minimalaus kiekio. Taip pat 2010 m. įgyvendinti informacinių sistemų pakeitimai, leidžiantys atlikti vieną atranką kelioms priemonėms.

2010 m. Agentūros Kontrolės departamento teritorinių skyrių darbuotojai atliko daugiau kaip 24 000 paraiškų gauti tiesiogines išmokas už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus, atskiras tiesiogines išmokas už baltąjį cukrų ir paramą pagal KPP priemones, mokamą už plotus 2010 m. patikrų vietoje bei daugiau kaip 600 užsakomųjų patikrų vietoje paraiškoms, pateiktoms gauti tiesiogines išmokas už žemės ūkio naudmenų ir pasėlių plotus ir paramą pagal KPP priemones „Agrarinės aplinkosaugos išmokos“, „Išmokos ūkininkams vietovėse, kuriose yra kliūčių, išskyrus kalnuotas vietoves“, „Natura 2000 išmokos ir su direktyva 2000/60/EB susijusios išmokos“, „Natura 2000 išmokos“ ir kompensacinėms išmokoms už saugomų teritorijų žemės ūkio naudmenas 2009 m.

Minėtų patikrų metu nustatytų pažeidimų analizė rodo, jog išlieka ankstesniųjų metų tendencijos: daugiausia nustatyta su neteisingu ploto deklaravimu ir geros agrarinės būklės reikalavimų nesilaikymu susijusių pažeidimų.

Taip pat atlikta daugiau apie 1 900 patikrų vietoje pagal Kaimo plėtros 2004–2006 m. plano priemones, daugiau kaip 1 700 pieno ir sausųjų pašarų kvotų dalyvių patikrų vietoje, atliktos 439 patikros vietoje pagal valstybės paramos priemones bei bitininkystės sektoriaus paramos priemones ir 6 patikros vietoje pagal priemonę „Parama už energetinius augalus, skirtus biokuro gamybai“. Surašyta 20 administracinės teisės pažeidimų protokolų (pagal Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso 110 str.) už Pieno gamybos kvotų sistemos administravimo taisyklių pažeidimus.

2010 m. pagal Lietuvos 2004–2006 m. bendrojo programavimo dokumento (toliau – BPD) priemones atlikta apie 300, o pagal KPP priemones (tas, pagal kurias paraiškos nėra teikiamos kartu su paraiška tiesioginėms išmokoms gauti) atlikta daugiau kaip 6 500 patikrų vietoje.

Pagal Lietuvos žuvininkystės sektoriaus 2007–2013 m. veiksmų programos (toliau – Veiksmų programa) priemones atlikta 110 patikrų vietoje.

Siekiant užtikrinti vienodą teisės aktų interpretavimą, tinkamą atliekamų patikrų kokybę bei atsižvelgiant į kokybės patikrų metu nustatomų daromų klaidų analizę, keliama Agentūros Kontrolės departamento teritorinių skyrių darbuotojų kvalifikacija, organizuojami mokymai, rengiamos gairės ir

teikiamos metodinės konsultacijos. Mokymai rengiami nuolat – prieš pradėdant vykdyti patikras vietoje, pasikeitus patikrų vykdymo procedūroms, jas reglamentuojantiems aprašams ar esant papildomam poreikiui.

Agentūros Vidaus audito departamentas vykdo nešališką, nepriklausomą, objektyvią tyrimo, vertinimo ir konsultavimo veiklą, taip prisidedamas prie Agentūros tikslų įgyvendinimo bei padėdamas gerinti organizacijos valdymo, rizikos valdymo ir kontrolės procesų veiksmingumą. Auditoriai per 2010 metus atliko 31 planinį auditą, Agentūros direktoriaus pavedimu parengė 12 pažymų įvairiais veiklos klausimais ir atliko 1 auditą Žemės ūkio ministerijos pavedimu. Iš viso buvo pateiktos 177 rekomendacijos, iš kurių 89 jau įgyvendintos.

3. Teisės aktuose nustatytų nepagrįstų, netikslingų administracinę naštą didinančių reikalavimų, kurių laikymosi priežiūra priskirta priežiūros institucijai, identifikavimas ir atitinkamų siūlymų dėl teisės aktų keitimo teikimas aukštesniems pagal pavaldumą subjektams.

Agentūra pateikė siūlymą Žemės ūkio ministerijai dėl KPP priemonių „Išmokos ūkininkams vietovėse, kuriose yra kliūčių, išskyrus kalnuotas vietoves“, „Natura 2000 išmokos ir su direktyva 2000/60/EB susijusios išmokos“ ir „Natura 2000 išmokos“ įgyvendinimo taisyklių, patvirtintų žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. 3D-151 (toliau – MPŪV taisyklės), pakeitimo tam, kad šios taisyklės būtų pakoreguotos, iš jų pašalinant paramos gavimo kriterijų fiziniams asmenims dėl produkcijos realizavimo dokumentų pateikimo, kadangi nustatyta, jog pareiškėjai, siekdami gauti paramą už mažiau palankias vietoves, pernelyg dažnai pateikia reikalavimų neatitinkančius dokumentus, o tokių dokumentų administracinei kontrolei vykdyti reikalingi labai dideli išteklių.

Agentūra pateikė siūlymą Žemės ūkio ministerijai dėl MPŪV taisyklių supaprastinimo tam, kad pareiškėjai, norintys gauti paramą pagal priemonę „Natura 2000 išmokos ir su direktyva 2000/60/EB susijusios išmokos“, daugiau nebeturėtų teikti ūkio schemų, nes tai ne tik didina administracinę naštą Agentūrai, bet ir naštą pareiškėjams.

4. Institucijos veiklos nukreipimas į rizikingiausias priežiūros sritis, priemonės, skirtos institucijos ištekliams efektyviau panaudoti.

Agentūroje nuolat ir kompleksiskai atliekamas rizikų vertinimas ir valdymas bei ypač daug dėmesio skiriama šioms sritims: korupcijos prevencijai, pažeidimų administravimui ir prevencijai bei informacijos saugumui.

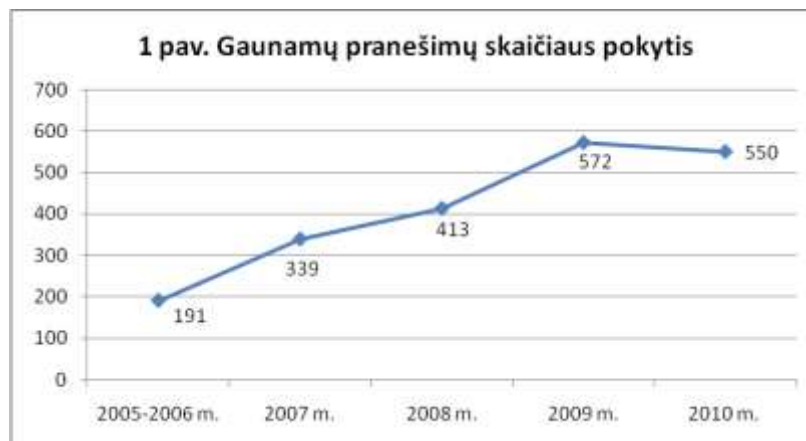
2010 m. aktyviai dirbta rizikų vertinimo ir valdymo srityje visuose ES ir nacionalinės paramos administravimo etapuose, pažeidimų administravimo ir prevencijos srityse, aktyviai bendradarbiauta ne tik su Lietuvos teisėsaugos institucijomis, bet ir Europos kovos su sukčiavimu tarnyba, organizuotas Agentūros informacijos saugumo politikos nuostatų, informacijos saugos priemonių ir korupcijos prevencijos įgyvendinimas.

Nuolat stebimos ir analizuojamos ekonomikos tendencijos bei prognozuojami galimi pokyčiai paramos gavėjų, veiklos srities ir valstybės lygmenyse. Siekiant užtikrinti skaidrų paramos lėšų administravimą, užkirsti kelią galimiems pažeidimams ir apsaugoti Lietuvos Respublikos bei ES finansinius interesus, 2010 m. atlikti 55 galimai rizikingų pareiškėjų ir projektų prevenciniai vertinimai, 87 projektų ir mokėjimų prašymų rizikos tikimybės vertinimai pagal KPP ir Veiksmų programos priemones bei pagal BPD Kaimo plėtros ir žuvininkystės prioriteto priemones. Taip pat buvo nuolat atliekami užsakomieji patikrinimai pagal administruojančių padalinių teikiamus paklausimus dėl administravimo metu kilusių klausimų, pirminės rizikos analizės būdu atrinktų subjektų patikrinimai. Buvo tikrinama ir vertinama Agentūros padalinių, atliekančių administravimo / kontrolės funkcijas, darbo kokybė atliekant administracinius ir patikrinimus vietoje.

Parengtos pažeidimų ataskaitos teikiamos ES ir Lietuvos Respublikos institucijoms – per 2010 m. buvo išsiųsta 150 pažeidimų ataskaitų su informacija apie naujus pažeidimus bei atnaujinta anksčiau teikta informacija apie nustatytus pažeidimus. Atlikti 43 įtariamų pažeidimų bei gautos papildomos informacijos detalūs tyrimai, parengiant išvadas Agentūros Komisijai pažeidimų administravimo klausimams spręsti.

Nuo 2005 m. pabaigos Agentūroje veikia „Pasitikėjimo linija“, kuria galima (telefonu ir elektroniniu paštu) pateikti informaciją apie asmenų, gaunančių ar pretenduojančių gauti valstybės ir ES paramą, piktnaudžiavimą ar bandymus neteisėtai panaudoti paramos lėšas, taip pat apie Agentūros darbuotojų nesąžiningus veiksmus ar kitų institucijų atstovų bandymus daryti įtaką paramos lėšų skirstymui. Tai viena iš prevencijos priemonių, reikalingų siekiant užkirsti kelią

galimiems pažeidimams ir mažinant galimybes neteisėtai panaudoti ES ir Lietuvos valstybės paramą žemės ūkiui, kaimo plėtrai ir žuvininkystei. Gaunamų pranešimų skaičiaus pokytis per laikotarpį nuo 2005 m. gruodžio 20 d. iki 2010 m. gruodžio 31 d. parodytas 1 pav.:

Kiekviename pranešime pateikta informacija yra patikrinama informacinėse sistemose ir, esant reikalui, inicijuojami patikrinimai vietoje. Siekiant patikrinti „Pasitikėjimo linija“ gautą informaciją 2007 m. buvo atlikti 163, 2008 m. – 164, 2009 m. – 345, o 2010 m. – 252 patikrinimai vietoje. Vadovaujantis patikrinimų rezultatais, galima teigti, kad pasitvirtina apie 60 proc. „Pasitikėjimo linija“ gautos informacijos.

Agentūroje griežtai reglamentuota atskaitomybės už įgyvendinamus projektus tvarka: detalai aprašyti veiksmai, kurių privalo imtis Agentūros darbuotojai pažeidimų nustatymo atvejais, tiksliai apibrėžtos Agentūros darbuotojų funkcijos, atsakomybė, veiksmai, iškilus interesų konflikto grėsmei. Be to, Agentūros darbuotojai darbe vadovaujasi teisės aktuose įtvirtintais nešališkumo ir informacijos konfidencialumo principais, Agentūros informacijos saugumo politikos ir antikorupcinėmis nuostatomis.

Sparčiai augant administruojamų ES ir Lietuvos valstybės paramos žemės ūkiui, kaimo plėtrai ir žuvininkystei priemonių srautams, itin aktualus Agentūroje disponuojamos informacijos saugumas. Siekiant, kad Agentūrai priskirtos užduotys būtų atliekamos laikantis informacijos saugumo reikalavimų ir laiku, Agentūra vis didesnę dėmesį skiria informacijos saugumo valdymo sistemos (toliau – ISVS) tobulinimui.

2009 m. Agentūros ISVS buvo sertifikuota „Ernst & Young CertifyPoint B.V.“ pagal standartą „Informacijos technologija. Saugumo metodai. Informacijos saugumo valdymo sistemos. Reikalavimai (toliau – ISO/IEC 27001:2005). Agentūros ISVS yra nuolat tobulinama remiantis minėtu standartu.

2010 m. balandžio 29–30 d. vyko pirmasis posertifikacinis priežiūros auditas: į Agentūrą buvo atvykęs „Ernst&Young CertifyPoint B.V.“ auditorius, kuris vertino, kaip Agentūra laikosi ISO/IEC 27001:2005 standarto reikalavimų. Auditorius patvirtino, kad ISVS priežiūra ir tobulinimas vyksta kryptingai ir tinkamai, pasirinktos veiksmingos rizikos analizės metu nustatytų rizikų mažinimo priemonės.

Sertifikavimas patvirtina, kad Agentūroje užtikrinamas informacijos saugumo politikos tęstinumas, įgyvendinami informacijos apsaugos konfidencialumo, vientisumo ir prieinamumo principai, tinkamai naudojamos Agentūros informacinės sistemos. Tai ne tik kelia suinteresuotų šalių ir klientų pasitikėjimą, bet ir skatina suinteresuotas šalis teikti lygiavertės kokybės, standarto reikalavimus atitinkančias paslaugas.

Siekiant didinti Agentūros darbuotojų informacijos saugumo sąmoningumo lygį, šioje srityje vykdoma aktyvi švietimo veikla: semiamasi patirties, kviečiami lektoriai, taip pat rengiami mokymai visiems Agentūros darbuotojams, rengiamos apklausos bei nuomonių tyrimai.

Didelis dėmesys skiriamas Agentūros korupcijos prevencijos programoje numatytų korupcijos prevencijos priemonių vykdymui bei kontrolei. Šiomis priemonėmis siekiama tobulinti Agentūros vidaus teisės aktus, stiprinti viešumo ir skaidrumo principų laikymąsi bei Agentūros darbuotojų antikorupcinį švietimą. Atliekamas Agentūros vidaus teisės aktų antikorupcinis vertinimas, vedami mokymai Agentūros darbuotojams, aktuali antikorupcinė informacija nuolat skelbiama ir

atnaujinama Agentūros interneto svetainėje. Siekiant sužinoti pareiškėjų / paramos gavėjų nuomonę, atliekamos apklaustos ir analizuojami iš visuomenės gauti pastebėjimai. Svarbi vieta įgyvendinant korupcijos prevencijos politiką skiriama bendradarbiavimui tiek su Lietuvos Respublikos įstaigomis / organizacijomis (Centrine projektų valdymo agentūra, Lietuvos verslo paramos agentūra, Europos socialinio fondo agentūra ir kt.), tiek su užsienio šalių atstovais (vyko susitikimas su Moldovos pareigūnais). Jų metu dalinamasi gerąja darbo patirtimi, skaidrumo įgyvendinimo idėjomis bei sprendžiamos išskylančios problemos.

5. Veiksmų koordinavimas atliekant ūkio subjektų priežiūrą su kitomis priežiūrą atliekančiomis institucijomis.

Įgyvendinant efektyvų paraiškų administravimą Agentūra bendradarbiauja su šiomis institucijomis:

- Žemės ūkio ministerija;
- Lietuvos Respublikos savivaldybėmis;
- ES institucijomis;
- VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centru;
- Valstybinio socialinio draudimo fondu prie Socialinės ir darbo ministerijos;
- Valstybine mokesčių inspekcija prie Finansų ministerijos;
- Valstybine saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos;
- Valstybine augalininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos;
- Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba;
- Aplinkos apsaugos agentūra;
- Aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentais.

Atsižvelgiant į teigiamą išorės registrų naudojimo patirtį, į tai, kad Agentūra nebereikalauja pareiškėjų pateikti dokumentus, kuriuos Agentūra gali gauti pasitelkdama išorės registrus, šiuo metu sudarytos bendradarbiavimo sutartys su šiais viešaisiais registrais:

- Gyventojų registro tarnyba;
- VĮ Registrų centro Adresų registru;
- VĮ Registro centro Juridinių asmenų registru;
- Centrinės hipotekos įstaigos Turto areštų aktų registru;
- Ūkinių gyvūnų registru.

Agentūra dėl paraiškų tiesioginėms išmokoms, paramai už plotus pagal KPP priemones, atskiroioms tiesioginėms išmokoms už cukrų gauti bendradarbiauja su Lietuvos Respublikos savivaldybėmis, kurių specialistai registruoja paraiškas bei elektroniniu būdu įbraižo pareiškėjų deklaruotus plotus. Taip pat bendradarbiaujama su VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centru (toliau – ŽŪIKVC), kuris atsakingas už paraiškų priėmimo informacinės sistemos tobulinimą bei paraiškų duomenų perdavimą Agentūrai.

Atliekant kompleksinės paramos reikalavimų patikrinimus ūkinių gyvūnų registravimo ir ženklavimo, maisto ir pašarų saugos, ūkinių gyvūnų sveikatingumo bei ūkinių gyvūnų gerovės srityse, Agentūra bendradarbiauja su Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba (toliau – VMVT). Kontrolės tikslams reikalingiems duomenims gauti pakeistos bendradarbiavimo sutartys su ŽŪIKVC bei VMVT ir atlikti būtini informacinių sistemų pakeitimai.

Atliekant geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų dėl žolės deginimo kontrolę, Agentūra bendradarbiauja su Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamentais.

Siekiant supaprastinti ir optimizuoti paramos už plotus administravimą 2010 m. Agentūros informacinės sistemos buvo integruotos su ŽŪIKVC tvarkomomis duomenų bazėmis ir registrais: duomenims apie kontrolinių žemės sklypų pasikeitimus gauti – su Kontrolinių žemės sklypų duomenų baze, duomenims apie kompleksinio paramos susiejimo reikalavimų laikymąsi gauti – su Ūkinių gyvūnų registru ir Žemės ūkio ir kaimo verslo registru.

Agentūroje veikianti Pareiškėjų registravimo informacinė sistema (toliau – PRIS) šiuo metu integruota su Valstybinės mokesčių inspekcijos, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos ir Gyventojų registro tarnybos duomenų bazėmis, VĮ Registrų centro Adresų registru. 2010 m. buvo atlikti sisteminiai pakeitimai, kurių dėka PRIS pareiškėjų duomenys nuolat atnaujinami pagal VĮ Registrų centro Juridinių asmenų registro ir Centrinės hipotekos įstaigos Turto areštų aktų registro duomenis.

2010 m. Agentūra vykdė Paramos žemės ūkiui ir maisto pramonei programą.

PARAMOS ŽEMĖS ŪKIUI IR MAISTO PRAMONEI PROGRAMA (01.01)

Programos tikslas – užtikrinti kokybišką paramos priemonių lėšų administravimą, projektų finansuojamų ES ir valstybės biudžeto lėšomis, vertinimą, lėšų išmokėjimą, kontrolę ir informacijos sklaidą paramos gavėjams, užkirsti kelią galimiems pažeidimams ir apsaugoti Lietuvos bei ES finansinius interesus.

Programa skirta Agentūros strateginiam tikslui įgyvendinti. Pagal šią programą Agentūra yra atsakinga už tinkamą ES ir nacionalinės paramos lėšų žemės ūkiui ir kaimo plėtrai tvarkymą. Agentūra, kaip vienintelė akredituota institucija, administruoja ES BŽŪP priemones: tiesiogines išmokas už pasėlius ir gyvulius, pieno, sausųjų pašarų, cukraus ir bulvių krakmolo kvotas; cukraus pramonės restruktūrizavimo paramą; Bendrojo programavimo dokumento priemones; nacionalinės paramos priemones; paramos žuvininkystės sektoriui priemones; paramą eksportuotojams ir intervencinę paramą žemės ūkio ir maisto produktų gamintojams.

Pagrindinės institucijos funkcijos yra: priimti sprendimus dėl paramos iš ES biudžeto suteikimo pateiktiems projektams, projektų finansavimo valstybės paramos lėšomis, vykdyti mokėjimus paramos gavėjams, tvarkyti valstybės biudžeto ir išmokėtų ES lėšų apskaitą, taip pat Europos Komisijai teikti ataskaitas bei informaciją apie administruojamas ir kontroliuojamas paramos priemones ir joms finansuoti skirtas lėšas.

PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Vertinimo kriterijaus kodas	Vertinimo kriterijus	Metinis planas	Įvykdyta	Įvykdymas, procentais
	Rezultato:			
R-1.1-01-01	Administruojamos paraiškos (įskaitant paraiškas pagal priemones, kurios administruojamos kartu su paraiška tiesioginėms išmokoms gauti), vnt.	502 189	435 762	86,8
R-1.1-01-02	Kontroliuojamų projektų, finansuojamų ES ir valstybės lėšomis, skaičius, vnt.	7 049	13 522	191,8
R-1.1-01-03	Valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, organizuojamų mokymų skaičius, vnt.	607	326	53,7
R-1.1-01-04	Paraiškų, kurių patikros buvo atliktos, vykdant tinkamą BŽŪP priemonių, nacionalinės paramos ir paramos žuvininkystės sektoriui iš EŽF administravimą, skaičius, proc.	6	8,8	146,7
R-1.1-01-05	Efektyvus paramos gavėjų informavimas apie ES paramos galimybes respublikinėje ir regioninėje žiniasklaidoje, informaciniuose leidiniuose ir renginiuose, proc.	100	100	100
	Produkto:			
P-1.1-01-01-02	Kvalifikaciją keliantys darbuotojai	648	628	96,9
P-1.1-01-01-03	Atliktų patikrų skaičius, vnt.	52 000	36 682	70,5
P-1.1-01-01-04	Paramos gavėjų informuotumo lygis, proc.	100	100	100

Programos tikslas iš esmės pasiektas. Rezultato ir produkto kriterijų pasiekimas 2010 m.:

R-1.1-01-01. Planuota Agentūroje administruoti 502 189 paraiškas (įskaitant paraiškas pagal priemones, kurios administruojamos kartu su paraiška tiesioginėms išmokoms gauti). Iš viso 2010 m.

Agentūra administravo 435 762 paraiškas. Rezultato kriterijaus metinio plano įvykdymas – 86,8 proc. Faktinis surinktų paraiškų skaičius nuo planuoto skiriasi dėl šių priežasčių:

- nacionalinės paramos paraiškų buvo surinkta mažiau, nes iš valstybės biudžeto buvo skirta mažiau asignavimų paramai mokėti, nei 2009 m., todėl pagal kai kurias paramos priemones Žemės ūkio ministerija iš viso neskelbė paraiškų surinkimo (pvz., „Parama kaimo bendruomenėms“). Taip pat kai kurioms priemonėms visai neskirtas finansavimas ir jų išmokėjimas nukeltas į 2011 m;

- mažiau paraiškų teikė pieno gamintojai bei mažiau keitė kvotų rūšis;

- nebuvo renkamos paraiškos pagal cukraus pramonės restruktūrizavimo schemą.

R-1.1-01-01. Planuota kontroliuoti 7 049 projektus, finansuojamus ES ir valstybės lėšomis, kontroliuoti 13 522 projektai. Rezultato kriterijaus metinio plano įvykdymas – 191,8 proc. Faktinis kontroliuojamų projektų, finansuojamų ES ir valstybės lėšomis, skaičius planuotą viršija beveik dvigubai. Pagrindinė kontroliuojamų projektų skaičiaus didėjimo priežastis – itin aktyvus pareiškėjų dalyvavimas priemonėse pagal supaprastintąsias taisykles. Planuojant projektų skaičių, buvo remiamasi ankstesnių programų (SAPARD, BPD) patirtimi, kur investiciniai projektai buvo palyginti dideli, sudėtingi ir ilgiau įgyvendinami. Sprendimo teikti paramą pagal supaprastintąsias taisykles nauda akivaizdi: parama lengviau pasiekama smulkesniems pareiškėjams, sumažėjo administracinė našta, išaugo bendras susidomėjimas parama pagal investicines priemones, taigi įgyvendinama žymiai daugiau projektų.

R-1.1-01-03. 2010 m. darbuotojams buvo planuota organizuoti 607 mokymus, suorganizuota 326 mokymai. Planuoti rezultatai nebuvo pasiekti sumažėjus pavienių mokymų skaičiui, nes atskiros mokymus organizuojančios įstaigos dažnai nesurinkdavo dalyvių grupių, tad tokiais atvejais mokymo įstaigos visiškai atšaukdavo planuotus mokymus ir jų neorganizuodavo. Taip pat mokymų ir dalyvių skaičius sumažėjo neskyrus pakankamai lėšų kompiuterinio raštingumo ECDL mokymams, dėl lėšų stygiaus visiškai buvo atsisakyta užsienio kalbų mokymų. Įtakos turėjo ir darbuotojų kaitos, vaiko priežiūros atostogų suteikimo darbuotojams aplinkybės. Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad organizuojant mokymus papildomų lėšų buvo gauta vykdant „Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos personalo kvalifikacijos tobulinimas“ projektą pagal 2007–2013 m. Žmoniškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 4 prioriteto „Administracinių gebėjimų stiprinimas ir viešojo administravimo efektyvumo didinimas“ įgyvendinimo priemonę VP1-4.1-VRM-03-V „Valstybės institucijų ir įstaigų dirbančiųjų kvalifikacijos tobulinimas“. Dalyvaujant šiame projekte mokymai buvo organizuojami sudarant dalyvių grupes, tai taip pat lėmė mažesnę bendrą mokymų skaičių.

R-1.1-01-04. 2010 m. vietoj planuotų 6 proc. paraiškų patikrų (kurių patikros buvo atliktos, vykdant tinkamą BŽŪP priemonių, nacionalinės paramos ir paramos žuvininkystės sektoriui iš EŽF administravimą) buvo atlikta 8,8 proc. paraiškų patikrų. Rezultato kriterijus trečdaliu viršijo planuotų bylų patikrų procentą. Vyrauja bylų patikrų mažėjimo tendencija, tačiau rezultato kriterijus viršytas dėl priemonių, kurių paraiškų surinkimo terminas ilgas, o administravimo terminas ribotas dėl atrankose dalyvaujančio mažo subjektų skaičiaus.

R-1.1-01-05. Rezultato kriterijus – efektyvus paramos gavėjų informavimas apie ES paramos galimybes respublikinėje ir regioninėje žiniasklaidoje, informaciniuose leidiniuose ir renginiuose buvo pasiektas 100 proc. Agentūros veikla susijusi ne tik su ES paramos administravimu, bet ir naudingos informacijos pareiškėjams bei paraiškos gavėjams sklaida. Taigi įvairiose žiniasklaidos priemonėse 2010 m. pareiškėjai, paramos gavėjai bei kiti gyventojai buvo supažindinami su paramos gavimo sąlygomis, pareiškėjams keliamais reikalavimais, projektų įgyvendinimo taisyklėmis bei kitomis aktualiomis temomis. Buvo publikuotos informacinės rubrikos respublikiniuose, regioniniuose, rajoniniuose bei specializuotuose leidiniuose, parengti informaciniai siužetai buvo transliuojami nacionalinės ir regioninės televizijos kanaluose bei radijo laidose, taip pat daug straipsnių buvo paskelbta interneto žiniasklaidoje. 2010 m. besidomintiems KPP parama buvo sukurtas specialus tinklalapis (www.paramakaimui.lt), kuriame išsamiai ir struktūrizuotai pateikiama nuolat atnaujinama informacija apie KPP priemones. Informacijos sklaida buvo vykdoma ir Agentūros organizuojamų informacinių renginių: apskritųjų stalų diskusijų, konferencijų, seminarų metu. Siekiant išsiaiškinti visuomenės, pareiškėjų bei paramos gavėjų informuotumą apie KPP, buvo atliktos pastarųjų tikslinių grupių apklausos.

P-1.1-01-01-03. 2010 m. buvo atliktos 36 682 patikros (planuota 52 000 patikrų), produkto kriterijaus metinis įvykdymas procentais –70,5. Planuotų atlikti patikrų skaičius nuo faktinio skiriasi, kadangi šiais metais Agentūros Supaprastintų tiesioginių išmokų informacinėje sistemoje įdiegta naujovė, leidžianti atlikti vieną atranką kelioms priemonėms, taip pat buvo atliekamos atrankos priemonėms, kurios anksčiau buvo tikrinamos 100 proc., bei dėl mažesnio gautų paraiškų / kasmetinių prašymų / mokėjimo prašymų skaičiaus.

P-1.1-01-01-02. Kvalifikaciją keliančių darbuotojų skaičius 2010 m. sumažėjo nuo 648 iki 628. Dėl susidariusios ekonominės situacijos Lietuvoje 2010 m. Agentūros darbuotojams pagal Valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, 2010 m. patvirtintą mokymo planą, mokymams finansuoti buvo skirta 204 tūkst. Lt biudžeto lėšų (tai sudarė 1 proc. valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui nustatytą asignavimą, kai tuo tarpu pagal Valstybės tarnybos įstatymą, mokymams skirtos lėšos gali sudaryti nuo 1 iki 5 proc. valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui nustatytą asignavimą). Mokymams skirta suma buvo panaudota 95 proc.

P-1.1-01-01-04. Produkto kriterijus – paramos gavėjų informuotumo lygis buvo pasiektas 100 proc. Be informacijos, kurią pareiškėjai ir paramos gavėjai galėjo rasti įvairiose žiniasklaidos priemonėse, visiems pareiškėjams ir paramos gavėjams, besikreipiantiems į Agentūros darbuotojus, informacija buvo suteikta tiesiogiai, jiems atvykus į Agentūrą ar paskambinus telefonu. Taip pat neliko neatsakytas nė vienas paklausimas, atsiųstas el. paštu ar užregistruotas interneto svetainėse.

PROGRAMOS ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS

Asignavimai	Patvirtinti (patikslinti) asignavimai, tūkst. Lt	Panaudoti asignavimai, tūkst. Lt	Asignavimų panaudojimas, procentais
Iš viso asignavimų programai	36 061	36 057	99,99
Iš jų pagal finansavimo šaltinius:			
1. Lietuvos Respublikos valstybės biudžetas:	35 994	35 990	99,99
iš jo:			
1.1. bendrojo finansavimo lėšos			
1.2. ES ir kitos tarptautinės paramos lėšos			
1.3. specialiųjų programų lėšos ir pajamų įmokos	67	67	100
2. Kiti šaltiniai			

2010 m. panaudota 99,99 proc. programos asignavimų. Didžioji suplanuotų ir panaudotų per 2010 m. lėšų dalis skirta darbo užmokesčiui ir su juo susijusioms išlaidoms, prekių ir paslaugų pirkimui bei materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidoms.

III. TARPINSTITUCINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMO REZULTATAI

Žemės ūkio ministerija 2010 m. koordinavo vieną tarpinstitucinę programą – Tautinio paveldo produktų apsaugos, jų rinkos ir amatų plėtros 2008–2015 metų programą (patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. liepos 16 d. nutarimu Nr.775).

Tautinio paveldo produktų apsaugos, jų rinkos ir amatų plėtros 2008–2015 metų programos uždaviniai: tobulinti teisinę bazę, siekiant išsaugoti tautinio paveldo produktus, skatinti jų kūrimą ir realizavimą; ugdyti tradicinių amatininkų ir tradicinių paslaugų teikėjų verslumą ir vadybos gebėjimus; teikti valstybės paramą tradicinių amatininkų, amatų meistrų ir tradicinių paslaugų teikėjų ir jų asociacijų veiklai stiprinti; tobulinti tradicinių amatininkų, amatų meistrų ir tradicinių paslaugų teikėjų, kūrimo technologijų formalaus ir neformalaus švietimo sistemą; formuoti patrauklų tautinio paveldo produktų įvaizdį šalyje ir užsienyje; sukurti tradicinių amatininkų, amatų meistrų ir tradicinių paslaugų teikėjų, tautinio paveldo produktų sertifikavimo ir vartotojų informavimo sistemą.

INFORMACIJA APIE TAUTINIO PAVELDO PRODUKTŲ APSAUGOS, JŲ RINKOS IR AMATŲ PLĖTROS 2008–2015 METŲ PROGRAMOS ĮGYVENDINIMĄ PAGAL GAUTĄ INFORMACIJĄ PER 2010 METŲ ATASKAITINĮ LAIKOTARPĮ

Uždaviniai	Programos priemonė	Atlikti darbai	Vykdytojas	Skirta lėšų, tūkst. Lt
1. Tobulinti teisinę bazę, siekiant išsaugoti tautinio paveldo produktus, skatinti jų kūrimą ir realizavimą	1.1. Parengti esamų teisės aktų pakeitimus ir (ar) naujus teisės aktus, leidžiančius teisės aktų nustatyta tvarka teikti valstybės ir Europos Sąjungos paramą tradiciniams amatams ir paslaugoms, jų mokymui, populiarinimui plėtoti, skirti valstybines stipendijas tautinio paveldo produktų kūrėjams (meistrams)	Parengtas Lietuvos Respublikos tautinio paveldo produktų įstatymo pakeitimo įstatymo projektas (<i>projektas pateiktas Lietuvos Respublikos Seimui 2009 m.</i>).	Žemės ūkio ministerija	–
		Parengta ir žemės ūkio ministro 2010-06-08 įsakymu Nr. 3D-554 patvirtinta Tautinio paveldo veiklos subjektų finansavimo taisyklių (toliau TPP – finansavimo taisyklės) nauja redakcija (Žin., 2010, Nr. 69-3458).	Žemės ūkio ministerija	–
		Parengtos ir žemės ūkio ministro 2010-10-20 įsakymu Nr. 3D-932 patvirtintas Sėkmingiausiai dirbančių tradicinių amatininkų premijavimo tvarkos aprašas (Žin., 2010, Nr. 126-6467).	Žemės ūkio ministerija	–
		Žemės ūkio ministro 2010-03-09 įsakymu Nr. 30-1395 patvirtintas tradicinių amatų centrų sąrašas (Žin., 2010, Nr. 30-1395), kuris finansuojamas pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ veiklos „Tradicinių amatų centrų kūrimas ir (arba) plėtra“ įgyvendinimo planavimo būdu taisyklės (Žin., 2009, Nr. 128-5571). 2010 m. Nacionalinei mokėjimo agentūrai pateikė paraiškas Šiaulių, Kelmės, Anykščių, Prienų ir Plungės rajonų savivaldybių administracijos steigti tradicinių amatų centrus. Patvirtintos Šiaulių ir Anykščių rajonų savivaldybių paraiškos finansuoti tradicinių amatų centrų steigimą. 2011 m. bus patvirtinta dar 11 rajonų savivaldybių teikti paraiškas dėl tradicinių amatų centrų steigimo. Projektai bus finansuojami ir įgyvendinami 2010–2013 metais. Parengti Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos (toliau – programa) III krypties „Gyvenimo kokybė kaimo vietovėse ir kaimo ekonomikos įvairinimas“ priemonių „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“ ir „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“, susijusių su tradicinių amatų puoselėjimo veiklos kaime skatinimu, supaprastintųjų įgyvendinimo taisyklių pakeitimais, kai prašoma paramos suma sudarė ne daugiau kaip 260 000 Lt vienam projektui: 1. „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“. Priemonės supaprastintųjų įgyvendinimo taisyklių pakeitimas patvirtintas 2010 m. vasario 20 d. žemės ūkio ministro įsakymu Nr. 3D-145 (Žin., 2010, Nr. 25-1185). Priemonė skirta ne žemės ūkio veiklos verslams ir tradiciniams amatams skatinti	Žemės ūkio ministerija	–

		<p>tarp kaimo gyventojų, ūkininkų ar labai mažų įmonių, užsiimančių žemės ūkio veikla. 2010 m. pagal šias taisykles Nacionalinei mokėjimo agentūrai tautinio paveldo produktų gamintojai pateikė 2 paraiškas paramai gauti, patvirtinta viena paraiška (172.288 Lt);</p> <p>2. „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“. Priemonės supaprastintųjų įgyvendinimo taisyklių pakeitimai patvirtinti 2010 m. vasario 23 d. žemės ūkio ministro įsakymu Nr. 3D-159 (Žin., 2010, Nr. 25-1186). Priemonė skirta alternatyviosios veiklos verslams ir tradiciniams amatams kaimo vietovėse skatinti – parama teikiama kaime veikiančioms labai mažoms įmonėms (tarp jų ir pelno siekiantiems tradicinių amatų centrums), kaimo gyventojams, užsiimantiems individualiaja veikla pagal verslo liudijimą ar kitais pagrindais (tarp jų ir amatininkams). 2010 m. pagal šias taisykles Nacionalinei mokėjimo agentūrai tautinio paveldo produktų gamintojai pateikė 8 paraiškas paramai gauti, patvirtintos 5 paraiškos (2.471.042 Lt).</p> <p>„Kaimo turizmo veiklos skatinimas“. Priemonės supaprastintosios įgyvendinimo taisyklės patvirtintos 2009 m. gegužės 13 d. žemės ūkio ministro įsakymu Nr. 3D-344 (Žin., 2009, Nr. 57-2243). Priemonė skirta kaimo turizmo skatinimui, įskaitant amatų plėtrą kaimo turizmo sodybose.</p> <p>Programos III krypties „Gyvenimo kokybė kaimo vietovėse ir kaimo ekonomikos įvairinimas“ priemonių „Perėjimas prie ne žemės ūkio veiklos“, „Parama verslo kūrimui ir plėtrai“ ir „Kaimo turizmo veiklos skatinimas“, susijusių su tradicinių amatų puoselėjimo veiklos kaime skatinimu, visose įgyvendinimo taisyklėse yra įtvirtinti pakeitimai, susiję su paramos intensyvumo padidinimu nuo 50 proc. visų tinkamų finansuoti išlaidų iki 65 proc., o tradicinių amatų puoselėjimo atveju, turint tautinio paveldo produkto sertifikatą – iki 75 proc. tiesiogiai su tradicinių amatų puoselėjimo veikla susijusių tinkamų finansuoti projekto išlaidų.</p>		
		Kelmės rajono savivaldybės tarybos 2010 m. rugsėjo 29 d. sprendimu Nr. T-342 sumažintas 50 proc. pajamų mokesčio dydis už verslo liudijimą asmenims, išsigijusiems verstis amatu, turintiems tautinio paveldo produktų sertifikatą. Taip pat atleisti nuo mokesčio prekiaujantys amatininkai, turintys tautinio paveldo produktų sertifikatą.	Kelmės rajono savivaldybė	–
2. Ugdyti tradicinių amatininkų ir	2.1. Atlikti tradicinių amatininkų, kitų	Tyrimas „Mokymų, skirtų ugdyti žemės ūkio dirbančiųjų verslumo gebėjimus, poreikio ir tikslinių grupių identifikavimas pagal KPP	Žemės ūkio ministerija	–

tradicinių paslaugų teikėjų verslumą ir vadybos gebėjimus	tautinio paveldo produktų gamintojų ir tradicinių paslaugų teikėjų verslumo ir vadybos gebėjimų ugdymo poreikių tyrimą	2007–2013 m. I krypties 1-ą priemonę „Profesinis mokymas ir informavimas“ atliktas 2008 metais. Šiame tyrime buvo integruotas ir tradicinių amatininkų verslumo ir vadybos gebėjimų ugdymo poreikių tyrimas.		
	2.2. Parengti tradicinių amatininkų ir tradicinių paslaugų teikėjų verslumo ir vadybos gebėjimų ugdymo neformalaus švietimo programą ir organizuoti mokymo kursus	2010 metais buvo parengtas Tradicinių amatininkų mokymų ir meistriškumo tobulinimo programos projektas ir teiktas LR socialinės apsaugos ir darbo ministerijai suderinti. Atsižvelgiant į Lietuvos ekonominę situaciją, šiai programai nebuvo pritarta, tačiau nuspręsta tradicinių amatininkų meistriškumo tobulinimą ir tradicinių amatų mokymą 2011 metais integruoti į Žmogiškųjų išteklių plėtros programos priemonės „Kaimo vietovių darbo jėgos persiorientavimo iš žemės ūkio į kitas veiklas skatinimas Lietuvoje“ antrąjį (naują) etapą, kuris prasidės 2011 m. rugsėjo mėn.	Žemės ūkio ministerija	–
		Parengtos tradicinių amatininkų, tradicinių paslaugų teikėjų kvalifikacijos tobulinimo sistemos gairės, kvalifikacijos tobulinimo programų rengimo ir mokymo pagal jas metodinės rekomendacijos. Siekiant efektyviai panaudoti biudžeto lėšas mokymai buvo vykdomi iš 2007–2013 KPP „Techninė pagalba“ veiklos srities „Nacionalinis kaimo tinklas“ lėšų. Mokymus organizavo Tradicinių amatų centras „Meniškas kaimas“ – 10 tūkst. Lt (mokymuose dalyvavo 32 klausytojai) ir VŠĮ Daugų technologijos ir verslo mokykla tema „Tradicinių amatų puoselėjimas ir gerosios patirties sklaida“ – 15 tūkst. Lt.	Žemės ūkio ministerija	25,0
	2.3. Finansuoti mokymą ir teikti konsultavimo paslaugas tautinio paveldo produktų gamintojams, tradicinių paslaugų teikėjams, tautinio paveldo produktų žaliavų gamintojams	Nuolat teikiamos konsultavimo paslaugos tautinio paveldo produktų sertifikavimo klausimais. 2010 m. sertifikuoti 492 tautinio paveldo produktai, 12 tradicinių amatų mokymo programų ir atestuoti 39 tradicinių amatų meistrai.	Žemės ūkio ministerija	24,0
		Finansuoti su tradicinių amatininkų mokymais susiję projektai.	Kultūros ministerija	91,0
		Organizuota 19 konsultacinių seminarų „Tradicinių amatų, kaip tautinio paveldo dalies plėtojimo galimybės Lietuvos kaime“ ir atliktos 83 individualios konsultacijos.	Žemės ūkio rūmai	Nenurodyta
		Organizuota edukacinė programa „Grūdo virsmas“	Panevėžio rajono savivaldybė	2,0
		Pagal rajono veiklos 2010-2012 m. strateginio plano 08 Kultūros plėtros programos 01-01-04 priemonę „Meninių,	Plungės rajono savivaldybė	45,0

		kultūrinių, edukacinių, etnokultūrinių, sociokultūrinių, tarptautinių ir kitų projektų organizavimas bei finansavimas“ lėšų skirta: 1. Edukacinei švietėjiškai amatų atgaivinimo programai – 26 tūkst. Lt, 5 renginiai. 2. Projektui „S. Riauba–Žemaitijos Andersenai“ skirta 19 tūkst. Lt. Renginių skaičius – 1.		
		Organizuoti 6 edukaciniai užsiėmimai tautinio paveldo temomis: „Senieji Velykų valgiai ir apeigos“, „Kepkim, kepkim kūčiukus“, „Veltinių vėlimas“, „Vilnos kelias“, „Juostų pynimas“ ir „Svečiuose pas drožėją Grundą“.	Ignalinos rajono savivaldybė	5,2
		Organizuoti ir finansuoti tautinio paveldo pleneras ir tradiciniai 23–ieji žemaičių etninio muzikavimo ir liaudies amatų iš įvairių Lietuvos regionų vasaros kursai.	Kelmės rajono savivaldybė	3,0
		Konsultuoti amatininkai tautinio paveldo produktų sertifikavimo klausimais. Suteikta 12 konsultacijų. Organizuotas konsultacinis seminaras „Nuo tautinio paveldo iki inovacijų“, VšĮ Šakių verslo informacijos centras parengė 11 tautinio paveldo produktų aprašų, pagal kuriuos sertifikuota 11 produktų.	Šakių rajono savivaldybė	Nenurodyta
		Organizuota karpinių edukacinė programa Punske – dalyvavo karpinių meistrė, sertifikuota amatininkė Odeta Tumėnaitė-Bražėnienė.	Utenos rajono savivaldybė	2,0
		Organizuoti mokymai ir konsultacijos tautodailininkams tautinio paveldo produktų sertifikavimo klausimais.	Varėnos rajono savivaldybė	1,0
3. Teikti valstybės paramą tradicinių amatininkų, amatų meistrų ir tradicinių paslaugų teikėjų ir jų asociacijų veiklai tobulinti	3.1. Finansuoti tradicinių amatininkų, amatų meistrų ir tradicinių paslaugų teikėjų asociacijų projektinę veiklą	Finansuoti asociacijų, vienijančių tradicinių amatininkų, kurie yra sertifikavę savo gaminius pagal Tautinio paveldo produktų įstatymą, projektai, kurių tikslas – pristatyti tautinio paveldo produktus šalies ir užsienio mugėse.	Žemės ūkio ministerija	45,0
		Finansuoti su tradicinių amatininkų veiklos tobulinimu susiję projektai.	Kultūros ministerija	250,0
		Finansuotas tradicinių amatų mokymo projektas.	Joniškio rajono savivaldybė	2,0
	3.2. Finansuoti tautinio paveldo produktų gamintojų, tradicinių paslaugų teikėjų projektus ir tradicinių amatų centrų steigimą	1. Pagal TPP finansavimo taisyklės finansuota 14 projektų. 2. Suteikta parama projektams susijusiems su tautinio paveldo populiarinimu įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Techninė pagalba“ veiklos sritį „Nacionalinis kaimo tinklas“: „Raseinių jomarkas – tradicinių amatų atgaivinimas Palukščio dvare“; Pagramančio bendruomenės centro „Gramančia“ renginys „Tautinio paveldo ir tradicinių amatų atgaivinimas, populiarinimas ir informacijos sklaida kaime“; Vietos veiklos grupės „Rietavo iniciatyvos“ renginys „Rietavo	Žemės ūkio ministerija	200,6

		krašto tautinio paveldo produktų kūrėjai bei jų gaminami tradicinių amatų gaminiai, teikiamos tradicinės paslaugos“; Asociacijos „Gasčiūnų kaimo bendruomenė“ renginys „Tradicinių amatų puoselėjimas ir sklaida“.		
		Organizuotas tarptautinis renginys „Žiemgalos regiono tradicijos“, kuriame amatininkai buvo pakviesti dalyvauti bendrose kultūrinėse programose su Latvijos rajonais. Tradiciniai amatininkai savo gaminius pristatė Bauskės (Islica) ir Iecavos rajonuose.	Pakruojo rajono savivaldybė	Nenurodyta
		2010 m. birželio 29 d. pateikta projekto „Tradicinių amatų centro įkūrimas Platelių dvaro sodyboje“, atitinkančio Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ veiklos „Tradicinių amatų centrų kūrimas ir (arba) plėtra“ tikslus, paraiška. Gausaus tradicinės kultūros palikimo pristatymas ir propagavimas rekonstruotame Platelių dvaro sodybos rūsyje (tradicinių amatų centre) taps kultūros išsaugojimo ir perdavimo židiniu šiame Žemaitijos regione, tenkinančiu tradicinių amatų amatininkų interesus, besirūpinančiu tradicinių produktų gamyba ir plėtra, teikiančiu tradicinių amatų mokymo (drožybos, kryždirbystės, audimo, pynimo) tradicinių paslaugų (tradicinių renginių, folkloro atlikimo), konsultavimo ir kitas paslaugas. Bendra suma su PVM – 896556,60 Lt Prašoma paramos suma – 690560,00 Lt. Paraiška vertinama.	Plungės rajono savivaldybė	–
		Skirta lėšų projektui „Linus su mumis“.	Rokiškio rajono savivaldybė	0,4
	3.3. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymu (Žin., 1998, Nr. 109-2993 ; 2007, Nr. 132-5354) ir Mikrokreditų teikimo ir administravimo taisyklėmis, patvirtintomis ūkio ministro 2006 m. gegužės 22 d. įsakymu Nr. 4-182 (Žin., 2006, Nr. 60-2165), teikti mikrokreditus ir valstybės paramą	Priemonė buvo įgyvendinama per UM 2010–2012 m, strateginio veiklos plano priemonę „Paskolų teikimas (vykdomas per INVEGA)“. Įgyvendinant kreditavimo priemones paskolas gali gauti smulkiojo ir vidutinio verslo (toliau – SVV) subjektai jeigu jie atitinka bendras sąlygas, keliamas visiems SVV subjektams, kurie pretenduoja gauti paskolą. Tačiau reikalavimo pateikti tautinio paveldo projektų sertifikato nėra, todėl ar 2010 m. pagal priemones „Mikrokreditai“, „Mažų paskolų teikimas“ ir „Atviras kreditų fondas“ teikė paraiškas tradiciniai amatininkai, kurie yra sertifikavę gaminius pagal tautinio paveldo produktų įstatymo 11 str., duomenų nėra.	Ūkio ministerija	Nenurodyta
		Nijolei Šakočienei, kurios gaminami šakočiai pripažinti tautinio paveldo produktais, iš Kėdainių rajono savivaldybės Smulkaus ir vidutinio verslo rėmimo fondo skirta parama pradėti verslą – šakočių gamybą. „Agrobalt 2010“ parodoje šakotis apdovanotas aukso medaliu.	Kėdainių rajono savivaldybė	20,0

	tradicinių amatų meistrams, tradicinių paslaugų teikėjams ir tautinio paveldo produktų žaliavų gamintojams			
	3.4. Finansuoti biologinės įvairovės išsaugojimo projektus, ypač vaistinių, maistinių ir pluoštinių augalų, nykstančių veislių gyvulių, naudojamų tautinio paveldo produktams kurti.	Priemonė įgyvendinta 2009 metais	Žemės ūkio ministerija	–
	3.5. Rengti tradicinių amatų centrų steigimo etnografiniuose kaimuose ir sodybose ir jų plėtros galimybių studijas	Priemonė įgyvendinta 2009 metais	Žemės ūkio ministerija	–
	4.1. Parengti tradicinių amatininkų, amatų meistrų ir tradicinių paslaugų teikėjų mokymo metodines rekomendacijas profesijos, bendrojo lavinimo mokytojams, meistrams, organizuoti mokymo metodikos taikymo kursus	Projektas parengtas 2009 metais	Žemės ūkio ministerija	–
4. Tobulinti tradicinių amatininkų, amatų meistrų ir tradicinių paslaugų teikėjų, kūrimo technologijų formalaus ir neformalaus švietimo	4.2. Parengti ir žemės ūkio ministro įsakymu patvirtinti Tradicinių amatininkų, tradicinių paslaugų teikėjų kvalifikacijos tobulinimo programą ir organizuoti	2010 metais buvo parengtas Tradicinių amatininkų mokymų ir meistriškumo tobulinimo programos projektas ir teiktas LR socialinės apsaugos ir darbo ministerijai suderinti. Atsižvelgiant į Lietuvos ekonominę situaciją, šiai programai nebuvo pritarta, tačiau nuspręsta tradicinių amatininkų meistriškumo tobulinimą ir tradicinių amatų mokymą 2011 metais integruoti į Žmogiškųjų išteklių plėtros programos priemonės „Kaimo vietovių darbo jėgos persiorientavimo iš žemės ūkio į kitas veiklas	Žemės ūkio ministerija	–

sistemą	kvalifikacijos (meistriškumo) tobulinimo kursas	skatinimas Lietuvoje“ antrąjį (naują) etapą, kuris prasidės 2011 m. rugsėjo mėn.		
	4.3. Finansuoti taikomuosius tautinio paveldo produktų mokslinių tyrimų projektus	Vykdyti moksliniai tyrimai nurodyti 3.4, 3.5, 4.4 ir 5.8 priemonėse.	Žemės ūkio ministerija	–
	4.4. Nustatyti sunykusius tautinio paveldo produktus ir atkurti jų kūrimo technologijas	Priemonė įgyvendinta 2009 metais. Atlikta „Nykstančių tradicinių maisto gaminių nustatymo ir jų gamybos technologijų bei formų atkūrimo galimybių studija“.	Žemės ūkio ministerija	–
5. Formuoti patrauklų tautinio paveldo produktų įvaizdį šalyje ir užsienyje	5.1. Finansuoti tautinio paveldo produktų pristatymą nacionalinėse ir tarptautinėse turizmo, žemės ir maisto ūkio, specializuotose parodose ir mugėse	Tautinio paveldo produktai pristatyti Vilniaus ir Kauno miestų Kaziuko mugėse, 2010 m. sausio mėn. Berlyne vykusioje tarptautinėje maisto pramonės, žemės ūkio ir sodininkystės parodoje „Žalioji savaitė – 2010“, renginyje „Ką pasėsi“ Kaune, „Jūros šventė 2010“ Klaipėdoje, parodoje „AgroBalt 2010“, derliaus šventėje Kaune, tarptautiniame interneto valdymo forume Vilniuje, parodoje - mugėje „Zolotaja Osien“ Maskvoje, konferencijoje „Lietuvos tautinis paveldas: dabartis ir perspektyvos“ Seime ir kt.	Žemės ūkio ministerija	–
		Organizuotas tautinio paveldo produktų pristatymas parodoje „Polagra-food“, Poznanėje (Lenkija), pristatyta UAB „Verbūnų duona“.	Žemės ūkio ministerija, VĮ ŽŪMPRRA	Nenurodyta
		Priemonė įgyvendinama per ŪM 2010–2020 m. strateginio veiklos plano priemonę „Dalinis viešosios ir privačios turizmo infrastruktūros ir informacijos sklaidos projektų įgyvendinimo finansavimas“. Specifinė stebėseną, skirta identifikuoti būtent tautinio paveldo produktų pristatymą, nėra vykdoma. Tautinio paveldo produktai buvo pristatomi 9 prioritetinių turizmo rinkų svarbiausiose parodose: Vokietijos – ITB, Rusijos – MITT, Lenkijos – TOUR SALON, Jungtinės Karalystės – WTM, Latvijos – BALTTOUR, Suomijos – M ATKA, Ispanijos – FITUR, Prancūzijos – MAP ir Švedijos – TUR kaip bendro Lietuvos turizmo „produkto“ dalis. Atskiras finansavimas tautinio paveldo produktams pristatyti nebuvo skirtas	Ūkio ministerija	Nenurodyta
		Kiekvienais metais turizmo parodoje „Vivatour“ skiriamas parodos plotas Lietuvos kaimo turizmo asociacijai, pristatančiai ir tautinį paveldą. Taip pat remia finansiškai, kad galėtų kompensuoti dalį parodos dalyvio kaštų. 2010 m. buvo skirtas 15 kv. m. parodos plotas ir skirta kompensacija. Pažymėtina, kad Valstybinis turizmo departamentas, dalyvaudamas tarptautinėse	Valstybinis turizmo departamentas prie Ūkio ministerijos	4,7

		turizmo parodose savo stende ar Lietuvos turizmo galimybių prezentacijose visada pateikia ir tautinio paveldo produktus.		
		Organizuotas bendras pasienio kulinarinio paveldo ir folkloro festivalis „Išsaugokime Mazūrijos ir Alytaus kraštų liaudies papročius ir tradicijas“, kuriame Alytaus ir Pišo rajonų kolektyvai susirinkusiuosius džiugino dainomis ir šokiais, o šeiminkės – gardžiais kulinarinio paveldo patiekalais.	Alytaus rajono savivaldybė	31,4
		Organizuotos 3 mugės ir šventės: Kazimiero mugė, Rudens gėrybių ir amatų mugė ir Respublikinė derliaus šventė, kuriose pristatomi kalendoriniai papročiai, etnografinių regionų patiekalai, tradicinių amatininkų dirbiniai, muzika, žaidimai, folkloras.	Kauno miesto savivaldybė	Nenurodyta
		Pagal rajono savivaldybės veiklos 2010–2012 m. strateginio plano 05 Kaimo teritorijų vystymo ir žemės ūkio plėtros programos 01-01-05 priemonę „Dalyvavimo mugėse, parodose, konkursuose, mokymuose ir žemdirbių šventėse, kuriuose pristatomas Plungės rajonas“ lėšų skirta: 1. Ūkininkui Vidmantui Gendvilui, Žemaitukų veislės arklių augintojui, – Žemaitukų žirgų ir Lietuvos skalikų pristatymui – 500 Lt. Renginių skaičius – 1. 2. Kulių kultūros centrai rajono žemdirbių šventei organizuoti – 6300 Lt. Renginių skaičius – 1.	Plungės rajono savivaldybė	6,8
		Vykdoma aktyvios bendruomenės skatinimo programa (kodas 03), kurios metu organizuojamos šventės ir skatinama pristatyti tautinio paveldo produktus: 1. Respublikinė etninės kultūros šventė „Krašto kultūros savitumo išsaugojimas“ (5 tūkst. Lt). 2. Kalendorinių švenčių patiekalų pristatymo šventė „Oi, skanios bobutės vaišės“ (200 Lt) 3. Rasų šventėje „Ustronės žolynų laiko brydė“ (3 tūkst. 300 Lt). 4. Žolininkų sambūris „Žolė kelė rasą“ (200 Lt). 5. Duonos kepėjų šventėje „Visur duona su pluta“ (500 Lt). 6. Liaudiškos muzikos kapelų šventėje-varžytuvėse „Kapelmaušis 2009“ vyko tautinio paveldo produktų ir tradicinių amatų mugė (13 tūkst. 825 Lt).	Panevėžio rajono savivaldybė	25,3
		Finansuota: 1. Nacionalinė šventė „Linas 2010“ (3,5 tūkst. Lt); 2. „XXX tradicinė liaudies meno šventė“ (5 tūkst. Lt); 3. „IV akmentašių simpoziumas“ (2,5 tūkst. Lt).	Kelmės rajono savivaldybė	11,0
		Organizuota: 1. Tarptautinis pleneras ir tarptautinė amatų	Rokiškio rajono	13,5

		<p>šventė, kurios metu pristatyti ir demonstruoti tautinio paveldo gaminiai (11,5 tūkst. Lt).</p> <p>2. 10 seniūnijų tautodailės parodos, kurių metu pristatyti tautinio paveldo gaminiai (2 tūkst. Lt).</p>	savivaldybė	
		<p>1. Šeštą kartą Utenos mieste organizuota pavasarinė tradicinių amatininkų darbų mugė, šalia kitų Utenos rajono tautodailininkų ir amatininkų dalyvavo 4 sertifikuoti amatininkai Odeta Tumėnaitė – Bražėnienė, Vytautas Valušis, Pranas Kaziūnas ir Vytautas Šemelis (2,5 tūkst. Lt).</p> <p>2. Tradicinėje mugėje miesto gimtadienio šventės metu dalyvavo Utenos rajono tautodailininkai ir 4 sertifikuoti amatininkai Odeta Tumėnaitė - Bražėnienė, Vytautas Valušis, Pranas Kaziūnas ir Vytautas Šemelis (1 tūkst. Lt).</p>	Utenos rajono savivaldybė	3,5
		<p>1. Dalyvauta regioninėje parodoje Alytuje „Aukso vainikas“ (Pristatyti Varėnos krašto amatininkų darbai - drožyba, juodoji keramika, kalvystė). Autorių darbai į parodą pristatyti centralizuotai – nemokamai.</p> <p>2. Surengtos dvi tautinio paveldo parodos Varėnoje (juodoji keramika ir drožyba). Ekspozicijų salė suteikta nemokamai, be to, surengtos parodų atidarymo šventės (500 Lt).</p> <p>3. Surengta tautinio paveldo kalėdinė mugė Varėnoje (keramika, kalėdinės eglutės šiaudiniai papuošalai, šiaudiniai sodai, pyragėliai su grybais, ekologiška „Kalėdinė“ arbata, dzūkiška naminė juodoji duona ir kita). Mugės dalyviams prekybos vieta suteikta nemokamai.</p> <p>4. Tradicinėje Grybų šventėje Varėnos krašto amatininkai, mugės metu demonstruoja savo tradicinius amatus ir prekiauja tautinio paveldo gaminiiais nemokamai. Sertifikuotų amatų kiemeliui įsirengti ir amatams jame demonstruoti amatus šios šventės metu 2010 m. savivaldybė skyrė 300 Lt.</p> <p>5. 19 tautinio paveldo amatininkų pristatė ir prekiaavo savo darbais Kalėdų mugėje, vykusioje Prenclau mieste (Vokietija) (8 tūkst. Lt – kelionės išlaidos).</p> <p>6. Du kartus per mėnesį vasarą (birželio–rugsėjo mėnesiais) vyksta Marcinkonių kaimo turgus, kuriame prekiaujama ir populiarinami tautinio paveldo produktai – duona, pyragėliai su grybais, sūriai, grikių medus, Marcinkonių krašto amatininkų darbai ir kt. Mokestis už prekybos vietą neimamas.</p>	Varėnos rajono savivaldybė	8,8
	5.2. Finansuoti tautinio paveldo produktų ženklų sukūrimą	Priemonė įgyvendinta 2008 metais.	Žemės ūkio ministerija	–
	5.3. Finansuoti leidybos ir	Parengtas ir išleistas informacinis leidinys „Lietuvos tautinis paveldas: amatai ir	Žemės ūkio ministerija	19,0

populiarinimo projektus, pristatančius tautinio paveldo produktus šalyje ir užsienyje	produktai“.		
	Finansuoti informaciniai leidiniai, susiję su tradicinių amatininkų veikla.	Kultūros ministerija	50,0
	Kartu su rajono amatininkais įgyvendinta „Su duonos gamyba susijusių amatų rinkodaros programa“	Šakių rajono savivaldybė	Nenurodyta
	Finansuotas leidinys „Utenos krašto liaudies meno kūrėjai“. Iš 93 pateiktų personalijų – 4 sertifikuoti amatininkai: Odeta Tumėnaitė-Bražėnienė, Vytautas Valušis, Pranas Kaziūnas ir Vytautas Šemelis. Knyga išleista bendromis Kultūros ministerijos ir Utenos savivaldybės lėšomis iš kultūros programų.	Utenos rajono savivaldybė	15,0
	Išleistas leidinys „Auksakalio kupkas“ apie Varėnos krašto amatininkus.	Varėnos rajono savivaldybė	10,0
5.4. Finansuoti tautinio paveldo produktų ženklų populiarinimą	Finansuotas Tautinio paveldo produktų A ir B kategorijos ženklų pastatomų standų įsigijimas.	Žemės ūkio ministerija	1,1
5.5. Parengti premijavimo tvarką ir premijuoti sėkmingiausiai dirbančių tradicinių amatininką ir tradicinių amatų centrą	Premijos skirtos 2010 metais sėkmingiausiai dirbusiems tradiciniams amatininkams: 1. Angelei ir Vytautui Raukčiams (gyv. Šilutės r.). 2. Nijolei Šopienei (gyv. Šiaulių r.).	Žemės ūkio ministerija	3,1
5.6. Finansuoti elektroninės tautinio paveldo produktų prekybos Lietuvoje ir užsienyje projektus	Projektų nepateikta.		–
5.7. Parengti tautinio paveldo produktų paplitimo žemėlapius	Sukurtas ir į Tautinio paveldo informacinę sistemą integruotas Tradicinių amatų žemėlapis.	Žemės ūkio ministerija	11,0
5.8. Parengti tautinio paveldo produktų aprašus, kuriuose būtų išryškinti etnografinių regionų skirtumai	Aprašai parengti. Rengiamas įsakymo projektas.	Žemės ūkio ministerija	–
5.9. Kasmet organizuoti konferenciją „Tautinio paveldo produktų apsauga, kūrimas, realizavimas ir populiarinimas“	Kartu su Lietuvos Respublikos Seimo Kaimo reikalų komitetu 2010 m. gruodžio 17 d. organizuota konferencija „Lietuvos tautinis paveldas: dabartis ir perspektyvos“, kuri skirta aktualioms teisinėms naujovėms užtikrinančioms tautinio paveldo produktų valstybės apsaugą pristatyti, taip pat diskutuoti, tradiciniams amatams ir tradiciniams maisto gaminiams pristatyti. Organizuojant konferenciją dalyvavo ir VĮ	Žemės ūkio ministerija	10,0

		Lietuvos žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūra.		
6. Sukurti tradicinių amatininkų, amatų meistrų ir tradicinių paslaugų teikėjų, tautinio paveldo produktų sertifikavimo ir vartotojų informacinę sistemą		Žemės ūkio ministro 2008 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 3D-544 patvirtinti Tautinio paveldo produktų ir tradicinių amatininkų informacinės sistemos nuostatai (Žin., 2008, Nr. 124-4708) ir sukurtas interneto puslapis: www.tautinispaveldas.lt . Apie šios priemonės įvykdymą Lietuvos Respublikos Vyriausybė informuota 2009-07-02 raštu Nr. 2D-3964 (12.95).	Žemės ūkio ministerija	–

Pagal surinktą informaciją Tautinio paveldo produktų apsaugos, jų rinkos ir amatų plėtros 2008–2015 metų programos priemonėms įgyvendinti 2010 m. buvo panaudota per 940 tūkst. Lt.

Žemės ūkio ministerija 2010 m. dalyvavo 17 tarpinstitucinių programų (strategijų, planų) įgyvendinime. Tai:

1. Nacionalinė Lisabonos strategijos įgyvendinimo 2008–2010 m. programa;
2. Biokuro gamybos ir naudojimo skatinimo 2004–2010 metais programa;
3. Nacionalinė energetikos strategijos įgyvendinimo 2008–2012 metų planas;
4. Nacionalinė energijos vartojimo efektyvumo didinimo 2006–2010 metų programa;
5. Nacionalinė turizmo plėtros 2007–2010 metų programa;
6. Investicijų skatinimo 2008–2013 metų programa;
7. Lietuvos Respublikos 2009–2013 metų eksporto plėtros strategijos įgyvendinimo priemonių planas;
8. Regioninių socialinių ir ekonominių skirtumų mažinimo 2007–2010 metų programa;
9. Probleminių teritorijų plėtros 2008–2010 metų programa;
10. Nacionalinė jaunimo verslumo ugdymo ir skatinimo 2008–2012 m. programa;
11. Darbuotojų saugos ir sveikatos 2009–2012 metų strategijos įgyvendinimo 2009–2010 metų priemonių planas;
12. Nacionalinė darnaus vystymosi švietimo 2007–2015 metų programa;
13. Valstybinės maisto ir mitybos strategijos ir jos įgyvendinimo priemonių 2003–2010 metų planas;
14. Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos įgyvendinimo iki 2012 metų nacionalinė strategija;
15. Aplinkos monitoringo 2005–2010 metų programa;
16. Gamtos išteklių tausojimo ir apsaugos programa;
17. Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano įgyvendinimo priemonių planas.

Programas koordinuojančioms institucijoms buvo teikiama informacija apie Žemės ūkio ministerijos, kaip programoje dalyvaujančios institucijos, vykdomų priemonių įgyvendinimą.

IV. PLANUOJAMO LAIKOTARPIO VEIKLOS PRIORITETAI

1. Verslo kaime plėtra, bioenergetikos plėtra.

Numatoma, kad įgyvendinus priemones verslo plėtrai skatinti, 2011 m. palyginti su 2010 m.:
Žemės ūkyje ir jį aptarnaujančiose veiklose sukuriama bendroji pridėtinė vertė padidės 2 proc.;
Maisto pramonėje sukuriama bendroji pridėtinė vertė padidės 1 proc.;
Biodegalų gamyba padidės 9,3 proc.;
Užimtųjų ne žemės ūkio veikloje kaimo gyventojų daugės 1 proc.

2. Žemės ūkio ir maisto produktų kokybės gerinimas.

Numatoma, kad augalų sveikatingumas, išreikštas proc. patikrinimų, kurių metu nenustatyta augalų sveikatos reikalavimų pažeidimų, bendrame patikrinimų skaičiuje sudarys 88 proc.;
Sertifikuotų laukų plotai ekologiniuose ūkiuose ekologiškai produkcijai auginti didės 7 proc.

3. Žemės ūkio ir maisto produktų eksporto skatinimas.

Įgyvendinus priemones eksportui skatinti žemės ūkio ir maisto produktų eksportas padidės 10 proc., palyginti su 2010 m.

4. Žemės tvarkymo sistema, orientuota į racionalių žemėnaudų kūrimą.

Teikdami valstybės pagalbą valstybinei žemės ūkio paskirties žemei įsigyti bei nuomai, vykdydami žemės konsolidaciją formuosime racionalias bei konkurencingas žemės valdas. Per 2011 metus suformuoto ir pertvarkyto žemės ploto dalis sudarys 7 proc. VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registre įregistruoto žemės ploto;

Erdvinės informacijos infrastruktūros priemonių naudotojų skaičius padidės 15 proc., palyginti su 2010 m.

Žemės ūkio ministras

Kazys Starkevičius